

312346 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 18-వ తేది శుక్రవారము } నంచిక ౧౫
Vol. 17 } MADRAS, FRIDAY 18th APRIL 1930. } No. 15
శ్రీ ప్రమాదులనామ సంవత్సర చైత్రమాస బహుళ వంశము

అమృతంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. నొయ్యిపుట్ట
కావును. పొన్నుపునొప్పుల తొలగింపును.
పొట్ట బొగ్గొట్టును. జ్వరముల భేదించును.
కాపుల దూపుమాపును. కష్టమిదగ్గించును
తొలగింపును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. గొప్పల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నార.

BEST INDIAN PAIN-BALM.

గొప్పగొప్ప వారిచే
తేలకుతేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది

విశేషము. చీటి చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నజా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.

వ్రతయింట ముఖ్యముగా నుండకగినది.
అమృతంజనం డిపో
8, 7 రంబు కట్టపిడి, మద్రాసు
109, ప్రెసిడెన్సీ, పోస్ట్, బాంబే.

స్వల్పధర! ఫలమధికము!! పూర్తితృప్తి!!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు
లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదల ముసలివారి వరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, పడిపెము, దగ్గు, గూరలు, శీత
లముచే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయందు నొప్పి, అహారదీర్ఘ కాలమందు తలనొప్పి,
చలిజ్వరము, జ్వరము, జ్వర, ఇతర ప్లుయంబా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన
వాడు, స్నానమునాడు (కత్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకులలో నమలి మొంగవలెను.
సాంక్రామిక రోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధులకు శుభదురు.
ఈమాత్రల సీసాతోగల అనపానప్రమును చూడుడు. 200 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిపా

తూకలను కొరకును. పొట్టు ముఖకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.
సారస్వతానందం:— మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బ
లమువలన గలిగియుండు సమస్త వ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచి తాగును.
రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాదనుపాదను ఉత్సాహమునింపును.
జలస్నానమున స్త్రీలకు నెత్తినడుమ (నెత్తితోర చాల మెత్తగావుండుటవలన) మాట్లాడను నడువనుకాని పిల్లలకు సంజీవివంటిది.
6 కొట్ల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

మాన సోల్లాసిని మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
వల నుభయ! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణ మధికము
శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి పెత్తకాశం
కిమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరచి, అపులింతలం,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, పర్యాంగముల
యందు బలమయ్యును, పిక్కలు, పొన్నుములు, శరశ్చు,
నెర్లు, అనులు మొదలగునవియుండు గలిగిడి నొప్పులను
పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ
మగుటచేతను వరమహంసప్రయోగి యని చెప్పవచ్చును.
పిక్కపారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:— (98)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

‘ఆనంద’ వచన గ్రంథరత్న మాలా
శ్రీ మదాంధ్ర మహాభారతము

చక్కనికైతితో, సుందరమైన పటములతో నున్నవి	రు. అ. పై.
ఆదిపర్వము 3 సంపుటములు	4 0 0
సభాపర్వము 1 ”	1 8 0
విరాటపర్వము 1 ”	1 6 0
ఉద్యోగపర్వము 2 ”	2 12 0
శాంతిపర్వము 6 ”	7 4 0

ఇతరసంపుటములు క్రమముగా వెలువడును. వలయువారికి ఇతరపుస్తకములపట్టి పంపెదము.
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనంద ముద్రణాలయము, మద్రాసు.

గవర్న మెంటునందు రిజిస్టరు చేయబడినది.

NAVAMEHARI

గనేరియా, తెలుపు, మూత్రనాళ రోగము, శరీరము
నందు ద్రావకమును పుట్టించు తిత్తికి సంబంధించిన వ్యాధి, మల
బద్ధము, లుకోరియా, శుక్ల నష్టముచే గలుగు బలహీనత వగై
రాటకు, మూత్రసంబంధమైనవ్యాధు లన్నిటికి అద్భుతనివారిడి.
12 గంటలలో గుణము పూచీగా గలుగును, 48 గంటలలో పూ
ర్తిగా కుదురును. ఇతర ఔషధము లన్నియు నిరుపయోగ
మైనప్పుడు, నిరాశచెందక ఒక మోతాదు నవమేహారి పుచ్చు
కొనుడు. తరువాత దాని ఇంద్రజాలమువంటి గుణమును నమ్ము
డు. తప్పక మిన్నే హితులకు దీనిని సిఫార్సు చేయవలెను. బుడ్డి
1-కి ధర రు 3. తపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము.
Dr. N. K. De. Belaghat, Calcutta.

బెజవాడ ఆంధ్ర ఆర్ట్స్ థియేటరువారి ప్రదర్శనములు

బెజవాడ దుర్గా కళా మందిరము లో

19-4-30

20-4-30

రామ రాసు
తప్పే వరిది

రాత్రి ౧౦-౧౧-౩౦

సాయంత్రం ౬-౭-౩౦

(నవీన సాంఘిక నాటకము)

శ్రీయుత టి. రాఘవాచారిగారు బి.వి., బి.యల్., బి.బి., ముఖ్యపాత్రలను ధరింతురు. స్త్రీలు స్త్రీపాత్రలను ధరింతురు. మ్యూసిసిఫలు పన్నుతో సహా టిక్టు:—రు. 3-6-0, 2-4-0, 1-2-0, 0-9-0 లు.

దీనికి వచ్చు ఆదాయము హిందూ యువతీశరణాలయము, తుంగభద్రాశ్రమము, గ్రంథప్రచురణలకు వినియోగింపబడును. 1, 2 తరగతుల టిక్టులు 18 తేదీనుంచి శ్రీ కావలి శంకరరావు పంతులుగారు, బెజవాడకు వ్రాసి రిజిస్ట్రు చేసుకొనవచ్చును. జి. లక్ష్మణరావు, బి.ఎ., గౌరవకార్యదర్శి.

“బంగారు, వెండి, మణులచే పొదగబడిన నగలకొరకు”
క్రిందవారియెద్దకు వెళ్ళుడు.

క ర మ్ చ ం ద్ చా బిల్ దాన్
175, చైనా బజారు రోడ్డు మద్రాసు.

కోరినవారికి క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

బెణుకులు

పోగొట్టి గాయముల

వాపులు, నరముల పోట్లు

Painkiller
(TRADE MARK)

“పెయిన్ కిల్లర్ (పెరీ డేవిస్) వారిచే తయారుగాబడి గృహమునం గుపయోగింపదగి, ప్రపంచమంతట అమ్మబడుచున్నది. వాడవలసిన పద్ధతులు సీసా వెంటనుండును. కులభముగ నుపయోగించదగినను. మాదిరిలు చూచి మోసపోకుడి. (పెరీ డేవిస్) వారిచే తయారుగాబడిన “పెయిన్ కిల్లర్”ను మాత్రమే కొనుడు.

Purshotamdas Hurjee and Son Sole gents

111 Nainapa Naick Street

137-139 Dadyseth agiary Lane, BOMBAY

DAVIS & LAWRENCE Co. Proprietors

NEW YORK & MONTREAL.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితము 1923 సం॥ రం.

మ చి లీ పట్న ము

ఈ బ్యాంకుయొక్క బ్రాంచి త్వరలో హైదరాబాదు పట్టణమునందు తెరువనున్నాము. అచ్చట కొందరు పురప్రముఖులు కొరటవలన 200 వాటాలు చందాగా ఇయ్య నిశ్చయింపబడినది. నైజాము దొవ్వియన్నయొక్కయు సికింద్రాబాదుయొక్కయు వాస్తవ్యులకు మాత్రమే వాటాలు అలాంటి చేయబడును. ఈ నెలఖరులోగా వాటా బిత్తా ముగించబడును.

పేరు ఒకటికి రు 100. ప్రస్తుతము రు. 50 చొప్పున వసూలు చేయబడును. ఇతర విషయములు దరఖాస్తు విూద తెలుపబడును.

దో. కో. శాస్త్రి, యం. ఏ. నెక్రటరీ.

బంగారముతో చేసినది

మ క ర ధ్వ జ ము (జర్మనీ)

“దాని ను పయోగించిన జరామరణము లుండవు”

తులము గొట్టము రు 2.

ర స శాస్త్రము.

ఇండియాకు సోల్ ఏజంట్లు: అపూర్వ యావధముల స్టాక్ యుంచువారలు.

ఇండో-జర్మను డ్రగ్గు స్టోరు, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

అతిచవక! మంచుగడ్డ!! అతిచవక!!!

కాకినాడ క్రిస్టల్ అయిస్ వర్క్స్ (Crystal Ice Works) వై

ఆర్డరు కడు శ్రద్ధతో నిర్వహింపబడును.

Tel, 'Ice' Cccanada.

సత్యాగ్రహశిబిరము-గుంటూరు

శ్రీ సాంబమూర్తిగారికి ధనసంచి నొసంగుట వారు మరలదానిని శాసనోల్లంఘనమున కొనసగుట

శ్రీనరసింహారావుగారు స్వరాజ్య ఉప్పన

పురపాలకసంఘసభ్యుల తరపున కొనుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 18:—నేడు రి గంటలకు జిల్లాకాంగ్రెసు ఉభయోక్త కార్యనిర్వాహక సభ శ్రీయుత స్ట్రెల్లాది యజ్ఞ స్వామిగారి యాజమాన్యమున జరిగెను. శ్రీసాంబమూర్తిగారికి ఆహ్వానపత్రమును నొసంగుటకు తీర్మానింపబడి వెంటనే ఆపత్రముగూడ నామోదంపబడెను.

శ్రీలమహాసభ-సత్యాగ్రహ శిబిరమున జరుగుట

శ్రీసాంబమూర్తిగారి ప్రసంగము

పట్టణములోని శ్రీల సభయు సాయంత్రము శ్రీ శివ గలకు సత్యాగ్రహ శిబిరమున జరిగెను. మూడు 200 ల మంది యువతులు సభనలంకరించి వారి శ్రావ్యకంఠమున భజనల జేసిరి. శ్రీఉన్నవలక్ష్మీబాయిమ్మగారు శ్రీసాంబమూర్తిగారిని శ్రీలకు పరిచయ బరచి మాట్లాడవలసినదిగా గోరి. తదుపది శ్రీసాంబమూర్తిగారు చక్క-ని యావన్యాసమును జేసిరి.

సోదరీమణులారా! శ్రీలు మనదేశ చారిత్రమున పురుషులకు వెనుకంజ వేసియుండలేదు. జాకూబ్, యీశ్రుభు త్వమునకే తిరుగబడి యనున పాఠము సాహసమును ప్రకటింపియుండెను. పాశ్చాత్య దేశ చరిత్రలో గూడ జాకూబ్ ఆరుగ్గ అనునామె తనదేశ స్వతంత్ర్యమునకై ఘనకార్యముల నెన్నిటినో జేసి యుండినవిషయము లోక విదితము. గాంధీజీగారి భార్య కస్తూరిబాయిగారు గూడ మద్యపాన నిషేధమునకై కంకణముదాల్చి శ్రీలచే ప్రచారము జేయించుచున్నది. ప్రాచీనకాలమునగూడ స్త్రీలు రణరంగమున పురుషులకు తోడునడలై మెలంగి విఖ్యాతిని గడించిరి. దేశ సాభాగ్యమే యువతుల హృదయంతరాళముల నుండకపోయిన 650 సత్యాగ్రహ సైనికులు యాశిబిరమునకు వచ్చియుండెడి వారలుకారు. భారతీయులలో నెవరును భారతదేశమునకు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము లభించువరకును నిద్రించుకూడదు. శ్రీలు గూడ యాశాంతిసమరమున పాల్గొని సముద్రతీరమునకు భిక్ సమూహముగా పయనమొనర్చి అస్వభావికమైన యాశ్చర్య శాసనోల్లంఘనము చేయవలెను. అనాడు రామునకు అండగా నీత యేతరున నిలువబడెనో యీనాడుగూడ శ్రీలు పురుషుల కండయొనిలచి యాశాంతిసమరమున పోరాడి భారత సామ్రాజ్య లక్ష్మికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నొసంగుదురు గాక! ప్రేమయు హృదయములుగల యువతీమణులు, యాశాంతి సమరమున చేయదగినపని చాలగలదు.

తదుపరి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మ, చింతమనేని భావయ్య, బి. లక్ష్మీనరసయ్య, శీతారామ శాస్త్రిగార్లు మాట్లాడుచు శ్రీలందయా ఖడ్గరసే ధరించవలయుననియు పాశ్చాత్య రాజుల దాస్య శృంఖలాబద్ధయై పెనగులాడుచున్న భారత మాతను వారినం డి స్వతంత్ర గా చేయుటకు సత్యాగ్రహదళములో నెనికులుగజేరి ఆత్మర్పణ మొనర్చుటకు సిద్ధముగా నుండవలయుననియు నుద్ఘోషించిరి. తదుపరి వందవ ములతో సభ ముగిసెను.

జలియౌవాలాబాగ్ దినము

స్వరాజ్యమైదానములో బహిరంగసభ

స్వార్థశ్యాగస్వయాభివై శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తి గారిచే పట్టణమంతయు వ్యాపించుటచే వేలకొలదిజనులు సభాసమయమునకు పూర్వమే తండోపతండములుగ విచ్చేసి స్వరాజ్యమైదాన మంతయు అధికజనసంఖ్యాకసంకుల మయ్యెను. కాంతిపైనిట లందిరు జాతీయపతాకముల హస్తములదాల్చి రామస్మరణ జేయుచు తమనాయకులు ముందునడున శిబిరము నుండి వెడలి రాజమార్గమున నూరేగురు సభాస్థానమున కరుదెంచి వలయాకారముగ నిలువబడిరి. నాయకులగు సాంబమూర్తిగారు వర్తనేవాని యగు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పరితులుగారు వేదికపైకి అరుదెంచినపుడు జనసమూహము హర్షధ్యానముల విన్నముట్టజేసిరి. సభకు శ్రీ దేశరాజా వెంకటహను మంతరావు పంతులుగారు అధ్యక్షతవహించి వారధ్యక్షతస్థానము నధిష్ఠించుచు వారికి చేసిన గౌరవమునకు వందనము లర్పించి గుంటూరు పురపాలకసంఘము జాతీయజీవనములో అఖండకృషిని చేపెననియు, జాతీయతీర్థులనే యాహ్వానించి వినతిపత్రముల నొసగి తనయశశ్చంద్రికల దిగంతంబులకు వ్యాపింపజేసికొనెననియు చెలిపె. తదుపరి ఆ యిద్దరి దేశభక్తులకు పరికుడమైన ఖడ్గరసస్త్రముల నొసగిరి. పిమ్మట వారు గుంటూరు పురపాలక సభాపతిగారు నరసింహారావుగారిని విస్తరి పత్రముల చదువమని గోరిరి. శ్రీ నరసింహారావుగారు ప్రథమమున శ్రీ సాంబమూర్తిగారి కిదిగవ సన్మానపత్రము నొసంగిరి

శ్రీ సాంబమూర్తి గారికి

బులును సాంబమూర్తి గారికి

గుంటూరు పురపాలక సంఘమున గుంటూరు పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు, సంగమువారు సమర్పించు

నన్నాన పత్రిక

1. జగదీశ సాంబమూర్తిగారి పేరున గన్నా భారత దేశమునకు తదనంతరం దైన మిమ్ముల గన్నా ఆంధ్రదేశము మహాభాగ్యవతి యనట నిశ్చయము.
2. స్వదేశోద్ధరణమునకై తమ రోగిని సాంబమూర్తి గము ప్రసాదించును.
3. ఘనమతులనవారు స్వయముగా పెట్టియో కష్ట నష్టముల పాలెనను దేశసేవావిషయమై తమపట్టుదలను రసం క్రయము మానరనుటకు మీరే తార్కాణము.
4. దేశసేవలో తమరు గణించుచున్న కారాగృహ వాసము నిజముగా కష్టజన్మస్థానమై తమకును దేశమునకును యెంతయో హెచ్చు బల మొసంగినదని తమ సచ్చిత్రము లోకమునకు చెల్లించినది.
5. సాంబమూర్తిగారి ప్రతిభ, నిరంతరము, మహాగంభీరము, స్వదేశోద్ధరణనిర్యాచకము, మహాసాంబమూర్తిగారి కృషి త్వరలో భారతదేశమునకు దాస్యవిముక్తి నొసంగునా!

గుంటూరు పురపాలకసంఘ సభాధిపతి సభ్యులు.

అంత శ్రీ సాంబమూర్తిగారు కర్పూరమాలాలంకృతు లుగ చేయబడి ఖడ్గరై నవ్యోత్తీర్ణులైన సన్మానవ్రతమును పందనములతో స్వీకరించిరి. తదుపరి శ్రీ సరసింహారావుగారు సర్వసేనానియగు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారికిని, గుంటూరు మండల కాంత్ సేనకును ఈవిధమ వివరములను పురపాలక సంఘముతరపుననే సమర్పించి పుష్పమాలాలంకృతులుగా శ్రీ లక్ష్మీనారాయణగారిని కాంత్ సేనకుల నందరినిగూడ చేసిరి.

గర్తపురమండల కాంత్ సేనకు సేనాపతి యగు

శ్రీయుత

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారికి

గర్తపురమండల కాంత్ పురస్కరసహాయనిరాకరణ చమా పతి! ధర్మసంస్థాపనబద్ధకంకామోహాగ్రేసరలారా!!

గర్తపురపాలకసంఘసభ్యులును, సభాధిపతియును కేల మోడ్చి హృదయపూర్వకముగా స్వాగతము తమకీవాడొసంగు భాగ్యము లభించినందులకు తమసంఘపరిశ్రమలో నిది పర్యవసానముగా సీసంఘసభ్యులు గణించుచున్నారు.

నా డెట్లు కృష్ణపురస్కరదేవదండయుని చమాసమా హము తమనిష్కల్మష నిరంకుశాత్మకమున కురుక్షేత్ర మును పూజ్యధామిగ నొనరించెకో, యట్లే నేడు సీతారామ పురస్కర దేవ లక్ష్మీనారాయణగారిని సాంబమూర్తిగారి మండల ధర్మసంస్థాపనకై ప్రాకార్యము చేయ నుండి మి యాగర్త పురిని పూజ్యక్షేత్రముగ నొనరించినందుకు మి గర్తపురవాసులు ధన్యులు.

మహాత్ముల సంకల్పము లహేళులు. కాన మహాత్ము డొనర్చునున్న యీ కాంత్ సమరముందు జయము నిశ్చయము. మేమును తనసేనాసమాహమతో దినకరుని కిరణసాగ్రముల నెట్లు కాత్మతముగ నరికట్టనసమర్థుడో యట్లే సాంబమూర్తిగారి హరిని దాస్యము చేయియితిమి. నిరంతరము నడుమెట్లుజాలదు. నిరీడికృతదాస్యశృంగులముల భరింపజాలక కాంత్ పురస్కార సహాయనిరాకరణమంధానసహాయుడై మహాత్ముడు సాగించు సముద్రమథనమున లహోదయ మైనది. ఈమహా ధనమున మీరు పొల్లొని మీజన్మముల సఫలములుగా నొనర్చుకొంటిరి. ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో మీ మీత్యాగస్వరూపము ప్రద ర్శించినమాత్రమున మోక్షమహాదయము కాగలదు. భారతీయ జాతి ధీరభిమానులైన మీయాత్మార్పణసహాయమున దాస్య విముక్తి నొందుభాగ్యము మీకు సర్వేశ్వరుడగు లవణేశ్వరస్వామి ప్రసాదించుగాక!

గర్తపురపాలకసభాధిపతి-సంఘసభ్యులు

తదుపరి ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెసు కమిటీకిర్యానము నను సరించి "శ్రీ సాంబమూర్తిగారి" పేరిట గుంటూరు మండల కాంగ్రెసు సంఘమువారు వసూలుచేసిన రూ. 5000 లను శ్రీ శీరం వెంకటసుబ్బారావుగారు శ్రీ సాంబమూర్తి గారికి సమర్పించిరి.

శ్రీ సాంబమూర్తిగారి జవాబు

సన్మానవ్రతమునకు జవాబొసంగును శ్రీ సాంబమూర్తి గారి రీతియన నుడిచి.

సభాపతి, పురజన పురపాలక సంఘసభ్యులారా, మహాజనులారా, మీరు నాకు గావించినగౌరవమునకు నందన ములు. దేశసేవ చేయు ఈసేవకు కిటిగౌరవము తగదు. గుంటూరు పురపాలక సంఘము దేశసేవయందు విభాగిని గణించినది. ఇతర పురపాలక సంఘములచే ప్రభుత్వసభ్యుల కును దేశసేవకులను ఉభయలకు సన్మానముల నొసగి తమ పవిత్రతను గోల్పోవక యెల్లప్పుడు అకుంతితుడై అస మాన దేశసేవాపరాయణత్వముతో మొక్కపోవని పట్టుదల తో నెట్టి విషయ పరిస్థితులయందు జిక్కుకోనినను ఒక్క జాతీయ పీఠులకే సన్మానవ్రతముల నొసంగును పవ్వి సాంబమూర్తిగారి పాలనమునందు సంపూర్ణ సాంబమూర్తిగారి ప్రేమిని మ్రోగించిన యాగుంటూరు పురపాలకసంఘముతో నేవియును పోల్చుటకు వీలులేదు. దేశమునందంతటను ప్రజారాజ్య సంఘము లుత్పన్నములు కావలెను. ఈ పురపాలకసంఘ ములే సాంబమూర్తిగారి సన్మానములుగా మారగలవు. మనకు వలస రాజ్యస్వరాజ్యసంపాదన మవసరము లేదు. ఇంగ్లండు దేశము, ఆమెరికాదేశము, ఫ్రాన్సుదేశము ఎట్టి స్వతంత్రతను అమభ విండుచున్నవో అట్టి స్వతంత్రతనే మనమును సంపాదించ వలయును. భారతమునందు ప్రజారాజ్యసంఘము లుత్పన్న ములు కాకపోయిన మనకు సంపూర్ణ స్వతంత్ర దేశతాసందర్భ నము కాజాలదు. ఇప్పుడే మరల ప్రజలయందు నొక్క ప్రచండవలనము బయలుదేరెను. స్వరాజ్యము లభించువరకు మనము నిద్రించగూడదు. బ్రిటిషువారు భారతీయులు నిస్స హాయజాతివారని తలంపవచ్చును. నిజమే. వారియొద్ద యుద్ధము లకు పనికివచ్చు మరకయంత్రము లేవియులేవు. కాని అంతకు మించినది, యంతయు నశించిపోయినది, యగు సాంబమూర్తిగారు ఆత్మార్పణము అమయంత్రములున్నవి. వాటిచే ప్రతిష్ఠాపత్యుల హృదయపరివర్తనము చేయదురు. మహాత్ములవారు కాసకల్లం ఘనమును ఆత్మమును ఉత్పన్నములచే పంపి దేశజనులు యీ కాసకల్లం సాగరమునకు దిగు దని యాజ్ఞాపించిరి. వెంటనే ఆసేతుహిమచలము ఏ కోన్ముఖము గ కాసన తిరస్కారము చేయబడి యీ ఉత్పాదకమునకు ధర్మవాక్యము చెప్ప బడెను. చెన్నపట్టణమున ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరి ప్రకాశం గారు గర్తపురమండల ప్రభుత్వమును హరించుచున్నార. తమిళనాడు యు. శ్రీమం రాజగోపాలాచారి గారి యాజమాన్యమున నిప్పుడే ఉత్పాదకశాసనోల్లంఘనమునకు సముద్రతీరమునకు వెడలు చున్నారు. ఈ తిరస్కారమునందును పరిగెడేయందును కొంప లంట్లకొని దేశభక్తుల కారాగారములకు బంపి నిర్బంధితుల చేయుచున్నారు. ఈ యుద్ధమును ఆత్మార్పణముపై నాధారపడియున్నది. ప్రజలు కఠిననిర్బంధములకు తాళగలు గుమరా లేదాయని పరిశీలించుటకే మహాత్ముడు ప్రభుత్వమున యాలవనశాస్త్రగ్రహమును పూనినాడు. దేశజనులు కూర్చుం డిన లాభములేదు. కాసకల్లంఘనము చేసి సాంబమూర్తిగారి వాలయ మనకారాగారముల నింపుటయే విధి. తరువాత కాకినా డలో జరుగుచున్న సత్యాగ్రహసమరమునూర్చియు ఉత్పాద కయ వధనిగూర్చియు విశేషముగ చెప్పిరి. వినగంజాములో వుప్పు చేయుటకు చక్కనినీళ్లు గలవనియు గుంటూరులో స్వరాజ్య పుష్పము తయారుచేయుటకు సముద్రతీరముందు పుష్పము బస్తాలతోలిది తయారుచేసి గ్రామములలో అమ్మకము చేయ వచ్చును. గుంటూరుమండలము జాతీయసమరములలో ఎల్లప్పుడు నగ్గసానము నలంకరించినందులకు తన సంతోషమును వెల్లెత్తుచును నిచలున్న కాంత్ సేనకుల సంఖ్య యింకేట్లా యందును లేదనియు, అదియే గుంటూరుమండలముయొక్క దృఢసంకల్పమునకు నిదర్శనమనియు చెప్పిరి. కాకినాడ పరిస్థితులకు గుంటూరుపరిస్థితులకు చాల వ్యత్యాసము కలదని తెల్పిరి. అచట ప్రభుత్వదాసులైన కొందరు, శ్రీ దుర్గేశ్వరి శేషగిరిరావు గారు మున్నగు పెద్దలు కొందరు, మీదుమిక్కిలి జమీందారులు యీసత్యాగ్రహసేనకులకు నిరంక్షరము అంతరాయముల కల్పించుచునేయున్నారు. ఆ మండలమున ప్రభుత్వమువారు గ్రామములందు యీ కాంత్ సేనకులకు పానీయములుగూడ లభింపజేయుటకులకై భగీరథప్రయత్నము చేయుచుండిరి. గాని లాభము లేకుండెను.

సత్యాగ్రహసేనకులకు చిన్న కుట్టవాడైనను గ్రామ ములకు దివి ద్రవ్యము వసూలుచేసికొనరాగల సమృద్ధమైన పరిస్థి తులను మనము కలుగజేయునలెను. ప్రతిమండలమునందు ఒక స్వతంత్రతాలయము కట్టబడి అచ్చటినుండియే ప్రభుత్వమువారికి హాకుములు జారీ చేయబడవలెను. వారము రోజులకిండు తుప్పవట్టమును తిరస్కరించినను ప్రభుత్వమువారు కాం చిత్తులుగనే ఉండికొని నిర్బంధములను ప్రారంభించి యుండి లేదు. భారతీయులందరు యీకాంత్ సమరమున పాల్గొనవల యును. జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమువారు నాకర్పించిన యీ అయిదువేల రూపాయలను నేను వారికే మరల నొసంగుచు న్నాడను. కాసకల్లంఘనమునకై యీ ద్రవ్యమంతయు విని యోగపడుపడవలయుననియే నాయోగము అనితెల్పి వార్త ధ్యానములు చేరగమండ వారియవన్యాసములు ముగించిరి.

శ్రీలక్ష్మీనారాయణగారి ప్రత్యుత్తరము

పిమ్మట శ్రీయుత లక్ష్మీనారాయణగారు తనతరపు నను శాంతిసేనకుల తరపునను ప్రత్యుత్తర మొసగుచు తా మంద రచిటికి ఏ వో ఘన కార్యములు చేయవచ్చుతి మనియు తుద కేమియు చేయుటకు వీలు లేకపోయె ననియు వానికి తమ మండలాధికారియొక్క మంచి తనమో, గడుసుతనమో కారణమవిదెలిపిరి. నిర్బంధ విధానమే అమలులో పెట్టబడియుండినయెడల తాము కొంత కృషిచేసి యందెడివారమే యిరి. ఇది ప్రదర్శింపబడునన్న మహానాటకమున కొక ప్రస్తావనవంటి దనిరి. ఇప్పుడు వారు ప్రదర్శింపబడునన్న నాటకములో తమతమపాత్రల నత్యద్భుత ముగ ప్రదర్శింపగల సామర్థ్యము గణింపగలందులకు ప్రయత్న ము చేయుచున్నామనియు తెలిపిరి. నిర్బంధమే యుండిన యెడల తమసైనికులము వేలూనుండిడినదియు, గుంటూరు మండల 18 లక్షల జనసంఖ్యకు ఒకలక్ష కాంత్ సేనకులుగా బయలుదేరిన ఆనాడే భారతదేశమున కంతటికి గుంటూరు మండలమే స్వరాజ్యసంపాదన చేయగలదు. ఆ అందనాప్రకారము గుంటూరు నగరము 2500 కాంత్ సేన నొసంగవలసియున్నది. నాయకులు నిర్బంధింపబడిన ప్రతివ్యక్తియు నాయకు డుగాదలచి యుద్ధరంగమునకు దుముకవలసియుండును. మే మొకవేళ జైలుకు పోయినను అచటకు వెళ్లి మరలవచ్చి మరల పోవుచుండుము. తదుపరి వారు జైలునందలి జీవనమును గూర్చివెల్పి అవటిపరిస్థితులు దుర్భరముగా నుండక రాజా గారి సువారములో నతిథులుగా నుండుచుని తెల్పిరి.

పిమ్మట శ్రీ సీతారామకృష్ణగారు మాట్లాడుచు గుంటూరుమండలములో సత్యాగ్రహసమరప్రయత్నములు ఏ తీరున జరిగినవి పూసగ్రుచ్చిపట్టు దెల్పిరి. యీ జిల్లాలో 1935 స్వరాజ్యపుష్పపాట్లులను కొని కాసకల్లంసాగరమును చేసి రనియు, 1000 గజముల విదేశీనడ్డ ప్రాంతమునకిది దహన సంస్కారమునకు సిద్ధముగా నుండినదియు, స్వరాజ్య ఉత్పా మండలమునందన్ని తావులందు బాహుళ్యముగ నమ్ముబడి చేయ బడినదియు, ఈ కాంత్ సమరమునకు మండలవాస్తవ్యులు పదిహేనువేలరూపాయలు విరాళములు గలవనియు, ఒక వ్యక్తి ఒక్కచే పదివేలరూపాయల నొసంగుటకు వాగ్దానము చేసినదియు, యీపదిహేనువేల రూపాయలను అయిదువందల రూపాయలు అప్పుడే వసూలుకావడె ననియు, స్వరాజ్యలవణ ము నమ్మకముచే రూ. 1000-200 లభించెననియుచెప్పిరి. అంతాననింతను ఏకోన్ముఖముగ ద్రవ్యగల సమరతగల ఆంధ్రరాష్ట్ర యుద్ధరాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు నేమిలేక పోవుట ఆంధ్రుల దురదృష్ట మనిరి. వారి కీర్తికి ఆస్పద మైన చీరాలసహాయము గల ఒకచేపు యీ లహణోత్ప త్తి యజ్ఞరేవు కాబోవుచున్నది. గణపవరము. మరియొక యజ్ఞరేవు. అచట నవవసులతో పనిలేకనే సహజముగ మళ్లు తయారుచేయబడి పుష్పతయారుచేయుటకు వీళ్లుగలవు. ఇదియే కాక మద్యపానవిషేషము విదేశీవస్త్రు బహిష్కారమును కూడ జరిపింపవలసియున్నది. మొదటిదానికి గుంటూరు నగరమును, రెండవదానికి చీరాలనగరమును తగిన ప్రదేశములు. ఇప్పుడు వచ్చిన వార్తలనుబట్టి బందరు, చెన్నపట్టణములందు నిర్బంధ విధానము ప్రారంభింపబడెనని తెలియుచున్నది.

పురపాలక సంఘము తరపున నిమిర్త లవణమును పురసభాపతి కొనుట

పిమ్మట సాంబమూర్తిగారిచేత సీతారామజీవయ్యయు శ్రీ సరసింహారావు గారు వేలముచేసి పురపాలక సంఘసభ్యుల తరపున వారే రూ. 116. లకు కొనిరి. జ్ఞాపకార్థము ఆ ఉత్పాద నుంటూరుమండల కాంగ్రెసు సంఘమువారు కొంత నేకరించి యుండిరి. పిమ్మట సరసింహారావుగారు అప్పుడే కాసకల్లంసాగరములన్నియు జరిగెననియు స్వరాజ్యమువారికి హస్తగతమైన దనియు చెప్పిరి. పిమ్మట శ్రీ మొసలికంటి తిరు. లరావు గారు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులనుగూర్చి హృద్యముగ ముచ్చటించిరి. అంత అధ్యక్షులు సభను ముగించుచు యీ కాంత్ సైన్య మంతయు నిర్బంధింపబడిన ప్రజల తండ్రిపతండుములుగ వెంబడించి స్వరాజ్యమునకై ప్రాణముల సర్పింప తయారగు నుండవలయునని తెల్పిరి. శ్రీ సాంబమూర్తిగారికి గుంటూరుమండల కాంగ్రెసు సంఘము తరపున సన్మానవ్రతము శ్రీ నల్లాది యజ్ఞ భారా యగగారిచే జరుపబడి అర్పింపబడెను. శ్రీ సాంబమూర్తిగారిచే విదేశవస్త్రములకు దహనసంస్కారములను గావించిరి. పిమ్మట వార్త ధ్యానములు చేరక సభ ముగింపబడెను.

రాజమార్గము

ఆరోగ్యమునకు సాభాగ్యమునకు అభ్యుదయమునకు రాజమార్గము

కామశాస్త్రము

ఉచితముగ తపాలాకూలీతో సహాపంపబడును. వివిధానమును వ్రాయుడు:-

జైతంకనిగ్రహజౌవధాలయము

26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

వంగరాష్ట్రము

కలకత్తా

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 17:— కలకత్తా గవర్నరుగారును వారి కార్యనిర్వాహకమండలియును ద్వారానిండునాటి కలకత్తాకు జరూరుగా వచ్చుచున్నారని దాల్చిలింగు వర్తమానమువచ్చినది. మహిష్మతనులో పోలీసువారి క్రూరకార్యములు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 16:— కలకత్తా సభాపతియైన మహిష్మతనులో ఉప్పు తయారుచేయుచున్న పంటిరులను పోలీసువారు ఆతిక్రూరముగా హింసించిరి. నరేంద్ర సర్కారు అను పంటిరుడు పోలీసువారు పట్టుకొని సలసల కాగుచున్న వేడినీళ్ల బాసలో చొప్పించిరి. అతని నెమ్మదురు కాల్చి చర్యము జరిపియెను అతనిని పోలీసువారు లాటిలతో కొట్టిరి. అతడు స్వల్పతిరస్కిరదయెను. వారింటియందు లాటికరలతో కొట్టగా వారు కండలను పడగొట్టి తమ వశములోని కట్టలను పోలీసువారికి బిప్పగించక అగ్ని ఘోతములో పడవేసిరి. మహిష్మతనులోని సతీకదాను గుప్తగా రిజిట్రేషన్ గాని, కలికత్తాలోని వంగరాష్ట్ర కాంక్రెటు కమిటీ రిజిట్రేషన్ గాని పోలీసు కార్యము లేనియుండగలవని.

మహిష్మతనులో ఉప్పుసత్కారమును సందర్శించుటకు ప్రేక్షకుల లెక్కలు పోవుచున్నారని జనసమగ్రి మున్లు సద్వర్తనగ్రహణకు భంగము రాగలదనియు పోలీసువారిని జన సహాయమునకును సంగ్రహణలు కలుగుననియు భావించి ప్రేక్షకుల తమకు మహిష్మతనులో పోలీసువారి సతీకదాను గుప్తగా రుకటించిరి. కాని ప్రేక్షకులు వెళ్లకమానముని జెల్లబుల్ల సత్కారము మును నిలిపివేయబడెను.

కలికత్తాలో పోలీసు దుర్మార్గములు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 16:— కలికత్తా సత్కారము పంటిరుల పోలీసువారు విశేషముగా లాటిలతో కొట్టి హింసించుచున్నారు. ప్రాధాన్యత అనుసరించిగా రిజిట్రేషన్ దెబ్బలు తగిలెను. దెబ్బలు తగిలినవారికి బొంబుదాడిత్య చేయుటకై కొందరు భారతీయ వైద్యకళాశాలలు బొంబు సాధనములతో నడవజేసి వెళ్లిరి. కాని పోలీసువారు యీ వైద్యుల బొంబు పరికరములనుకూడ ధ్వంసముచేసిరి. భారతీయ వైద్య సమైక్య శాసన కార్యదర్శి గారగు డాక్టరు కే. యస్. రాయగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ సమితి ప్రధానకార్యదర్శి యీ వార్తను తంతిద్వారా ఇట్లు తెలియజేసెను. మహాత్మాగాంధీగారు ఉప్పుపట్టుకొరముగార్లకై ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసువారు ప్రవేశించి కలికత్తానందు ఉప్పు తయారు చేయుచున్న పంటిరులను పోలీసువారు యీ నెల 15 తేదిని కొట్టిరి. దెబ్బలు తగిలినవారికి బొంబుదాడిత్యలను చేయుటకై పరోపకారార్థమై అచటకు విచ్చేసిన వైద్యుల సాధనోపకరణములనుకూడ పోలీసువారు విధ్వంసముచేసిరి. సరోపకారార్థ వైద్య సహాయ మధ్యుల కిది భంగకరము. వెంటనే ఇందునుగూర్చి విచారణచేయవలెను.

ఈ వార్తయే తిరిగి ఇండియా కార్యదర్శిగారికిని నెమ్మదిగా ప్రాత్యగారికిని, మేజరు గ్రాహం పోలీసుగారికిని డెయిలీ పోరాల్బు ప్రతికముల పంపబడెను.

కాంటాయి

కాంటాయి, ఏప్రిల్ 16:— పోలీసువారిచేల క్రూరముగా ప్రవర్తించిరి. సమాజేతన జనసహాయము న్యాయ విద్యును సముద్రవిజృంభణ శిక్షిసరుగారు ఉత్తరువుచేసిరి. పోలీసువారు యీజన సహాయమును లాటిలతో కొట్టి పారదోలిరి.

15 నెలది పంటిరులకు దెబ్బలు తగిలెను. పరిసర గ్రామములలో సురానా మునుష్యులను కి మండిని నిర్బంధించి స్వేచ్ఛలు కట్టివెట్టగా చేసిరి.

పోలీసువారికి ఏమియు సప్లయలు సహాయము చేయజేసిన నిశ్చయించి వారిని బహిష్కరించిరి. కాని పోలీసువారి గ్రామముల ఇండ్లను సోదా చేయువలయునను నెవమతో కొట్టిలోని తినుబండారములను అపహరించు చున్నారు.

కలకత్తా

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 16:— దక్షిణ కలకత్తా భాగములో నిన్ను లంఖా జరిగియుండెను. కాని నేడు పంటిరులు అచట సహాయముచేసెను. ప్రకాంతముగానే యున్నది.

24 పరగణాల జిల్లాలో పోలీసునిండువందల ఉప్పు సత్కారము రంగముకట్టి క్రొత్తగా ఏర్పరచబడినది.

కలకత్తా నగరములో ఉర్రగింపులు సభలు ఉపన్యాసములు జరుగకూడదని పోలీసు కమాండరు ఉత్తర్వు చేసియున్నది. జన తేమిచేయవలయునో కర్తవ్యము నిర్ణయించుటకై వంగరాష్ట్రము కాంగ్రెసుకమిటీవారు ఒక ప్రత్యేక ప్రతినిధి సంఘమును ఏర్పాటుచేసిరి.

సమితిసభ్యునిగారి ప్రోత్సాహము

ఉపాధిపతుల జిల్లాలో బాహ్యభూము సముద్రవిజనలో

భారతనాయక శ్రేష్టులు

రవీంద్రనాథ ఠాగూర్, గాంధీ జగదీశ్ చంద్రబోసు, అరవిందమోము గారలు

ఏరందరిలోను అరవిందుడు గొప్పవాడు

బోస్టునులో పాల్ రిచర్డుగారి ఉపన్యాసము

భారతదేశమునందలి నలుగురు మహానాయకులు అను విషయమునుగూర్చి బోస్టు దివ్యజ్ఞానసహజుడగు పాల్ రిచర్డుగారు రుపస్కరించిరి. రవీంద్రనాథ ఠాగూర్, మహాత్మా గాంధీ, జగదీశ్ చంద్రబోసు, అరవిందమోముగారలను గూర్చి వారు చెప్పిరి. వారిట్లుపస్కరించిరి:— మొదట నేను రవీంద్రనాథ ఠాగూర్ గారిని గూర్చి చెప్పెదను. మిరందరుడు వారినిగూర్చి వినియున్నాడు. వారు ఆమె రికా ఖండమునకు దయచేసియుండిరి. వారిని రూపదేవతలని నేను వర్ణించును. రూపమునందును చిత్రకళయందును వారి కత్యంతభిమానము. ఈరెంటికిని మించినదివారికేదయు లేదు. అనాకాంతమును వారు సహించజాలరు. విశ్వతూపములో నుండు సౌందర్యము వారికగవడను. అందుముగా లేనివస్తువులను చూచుటకుగూడ ఆయన అసహ్యపడుచుండును. సాధారణములకు కలకులలో ప్రయాణము చేయక వారు సలూకాలో ప్రయాణము చేయును. నేను వారిని జపానులో చూచినప్పుడు ఠాను అమెరికాప్రజల కిష్టపడగలదేకము కలదని వారు చెప్పిరి. కాని వారిసందేశము యీదే ప్రజలకు యిష్టముగా లేకుండెను. కనుక నేను వారు తిరిగి జెల్లపట్టుకు జపానులో సందర్శించినప్పుడు ఆయన భిష్టుడైయున్నట్లు నాకు తోచెను. అంతలో ఆయనకు సంతోషము, అంతలో ఆయనకు దుఃఖము. ఆయనప్రసంగము నేను, ఆప్రదంబములో నొకచేతవలె ఆయన సంగమించుచుండెను.

గాంధీమహాత్ముడు

గాంధీమహాత్ముని ప్రత్యేతి దీనికికేవలము విరూధము. సౌందర్యమును, చిత్రకళను నారు అంతగా గ్రహించజాలరు. సత్యము, అహింస వారికితత్వసత్యములు. వీధివారికేవలములను తన విగా వారు భావించుకొందురు. గాంధీమహాత్ముడు భజించు ఆహారము వీధివారి ఆహారమునంటిదే యెయుండును. గడ్డలేని వీధిప్రజలమదిరిగా వారును విన్నగావంచా ధరించురు. వీధివారియెడల వారికింతకే నికరము కలదుగనుక నే వారిని గాంధీమహాత్మునియెడల వత్సర్యాభిమానము కలదు. అహింసయే మహాత్మునిపట్టుగొమ్ము. అరవిందుడు చెప్పెట్లు భారతరాజకీయస్వాతంత్ర్యమును తన అహింసా సిద్ధాంతమునకై వహిత్ముడు ఆహుతిచేసెను. అహింసాసిద్ధాంతమునకే ప్రాముఖ్యము నొసంగి మానవప్రకృతికి సహజమును అహింసాకారమును మహాత్ముడు నిర్మూలము గావించెనాచెను. ఈప్రయత్న మెప్పుడును జయప్రదముగా కొనసాగజాలదు. మునుపటికంటె నిప్పుడు వార్తన్యము హెచ్చుగా కలచుచున్నది. అహింసాకారమును పూర్తిగా మాపుట వీలు కాదు. కాని దానిని ఆధ్యాత్మికమైన దానిగా మార్చు వచ్చును. దౌర్జన్యము మూడు రకములుగా నుండును. (1) స్వార్థమునకై దౌర్జన్యము నవలంబించు నీచ పద్ధతి (2) కేవలము స్వార్థమునకు గాక ప్రజాహితమునకుగాను గావించు దౌర్జన్యము మధ్యమ మార్గము (3) దేశహితార్థము, ప్రజాహితార్థము తమ సర్వస్వమును, ప్రాణమునుగూడ త్యజించు మహాదీక్ష మూడవది. దీనినే నేను ఆధ్యాత్మిక సంబంధమును దౌర్జన్యమునకును, జపానులో నెయిలెయు చేయు దౌర్జన్యమిట్టిదే. దౌర్జన్యము ప్రమాద యుక్తమైనదిగా చేయుట యత్యవసరమైయున్నది.

నున్న సము రిజిస్ట్రారు అను మాల్టీస్ అబ్దుల్ బాకీగారు సత్కారము లభింపమున కొనిండుగులకై గవర్నరుమెంటువారు ఆయనను బర్తరవు చేయుదుమని శెడరించిరి. అందుకు ఆ సము రిజిస్ట్రారుగారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:— నాదేయియు తయారుచేసిన ఉప్పును కొనుటకు వాకు హక్కులేదా? అవును నేను నేడు స్వరాజ్యలభమునుకొన్నాను. ఇందులో దోషమేమిటి? గవర్నరుమెంటు నాకరి అనేటువంటి త్రాడు నా కంఠమునకు తగల్గనియున్నది. ఈ నేరముచేసినందుకై ఆ త్రాడును నా కంఠమునండి తొంగించెయ్యెడు, ఎంతవ్వరగా తొలగిస్తే అంత మంచిది.

మహాత్మునిగూర్చి ఆతురత

మహాత్ములవల్లగల భారతీయ వ్యాపారస్థులందరను మహాత్మునిగూర్చి ప్రకటించబడిన వచనములను విని గజముతెలిసి కొనవలసిన నేటికిన మంత్రిము ప్రీతిగారు కార్యాలయమువారిని తెలిపాడు వ్యాపార అమనుచునే యుండిరి. (ప్రీతి.)

జగదీశ్ చంద్రబోసు

ఇప్పుడు నేను జగదీశ్ చంద్రబోసుగారిని గూర్చి కొంత చెప్పెదను. మానవులలో నేచైతన్యముకలదో, యేప్రాణము కలదో అట్టి ప్రాణమే సవస్థతులందుగూడ గలదని కనుగొని యుజువు చేసినవాడే మహాశయిడు. మానవులకు గలదు సంతోషము, దుఃఖము, కోరికలు మొదలగునవి వృక్షములకుగూడ కలుగునని వారిచే కనుగొనబడిన క్రెస్టోగ్రాఫ్ అను యంత్రము మాత్రము. మానవ ప్రపంచమునకును, వృక్షజాలమునకును ముఖ్య దుఃఖములు, కామక్రోధములు సమానములేయని నిరూపించిన ఈమహాశయిడు పిల్లలవలె నిరాడంబరుడై యుండును.

అరవిందమోము

ఇంక అరవిందునిగూర్చి చెప్పబడును. ఇదివరకు చెప్పిన వారికంటె అరవిందమోము గొప్పవాడు. వంగదేశములో స్వాతంత్ర్యోద్యమమును ప్రారంభించినవాడు అరవిందుడే. ప్రభుత్వమువారాయనకు 1 సంవత్సరము కారాగార శిక్షను విధించిరి. భారతస్వాతంత్ర్యసిద్ధి తాను ఆధ్యాత్మిక శక్తి సహావించిన తరువాతగాని చేయవలసిన వారప్పుడుకలదిరి. కావున వారు పాడుచెరికి బోయి అప్పటినుండియు యిప్పటివరకు తపమాదర్శియచున్నాడు. ప్రతి సంవత్సరము భారత జాతీయమహాసభా ప్రతినిధులు వారికి విన్ములై, తక్కుభాగ్యులైనవని సంగీకరింపవలసినవని కోరుచును. కానివారు అంగీకరింపనున్నారు. భారత స్వాతంత్ర్యసిద్ధి ఆధ్యాత్మిక శక్తికలన గాని స్వాధ్యయకారని వారి యుద్దేశము. కావున వారు ఆత్మాభివృద్ధికై నిరంతర తీవ్రతపము గావించుచున్నారు. వారు ప్రచురించు పత్రికలో ప్రాచీనపుట ఆధ్యాత్మికజ్ఞానమును, ప్రాత్యక్షమును వివరించినారు. నేను వారిని పాండిచేలో చూచితిని. నాకు జ్ఞాన బోధ చేయగల మహాత్ముడె వ్వరైనదొరకు నాయని నేను విచారించుచుంటిని. కాని వాకెప్పుడును అనుపడలేదు. అప్పుడు ఆయన పాండిచేరికి విచ్చేసెను. నేను నానికలసికొంటిని ఆయన భాష నాకు తెలియక పోయినను మేము పరస్పరము ఆకర్షించుకొనితిమి. నాకుజ్ఞానోపదేశము చేయుగలమోగి అరవిందుడే అని భావ ప్రసంగమయ్యెను. ఆయననాకు ఉపదేశము గావించిరి.

దేవదాసు గాంధీగారికి

3 నెలలు శిక్ష

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 17:— దేవదాసు గాంధీగారు (మహాత్ముని నాల్గవ కుమారుడు) జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాస్థకులకు కంకరలాలు, లేజ పత్రిక డెరెక్టరు దేవబంధుగార్లకు మూడు నెలలు విడిశిల్లు విధించబడెను. ఇతర సత్కారములకు 10 మందికి 3 నెలలు కఠింశిక్ష విధించబడెను; ఉప్పు కావనము 9 వ నెక్సును ప్రకారము ఖైదీలు ఏ తరగతిలో చేర్చబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

కాశీనాయకునికి 18 నెలలు శిక్ష

కాశీనాయకుడు సంఘాస్థానందుగారికి 18 నెలలు కఠింశిక్ష యిచ్చి, 200 జరిమానా, లేదా మరి 6 నెలలు ఖైదు విధించబడెను.

తామరు కిశ్వనాథశింసగారికి, శాయనందుగార్లకు 16 నెలలు కఠింశిక్ష విధించబడెను. కాశీనాథశింసగారి ప్రకారము నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

భాదీశ్చంద్ర

ఇప్పుడు భాదీశ్చంద్రవారి సంఖ్య పెరుగుచున్నది. ఉత్పత్తి యిగు భాదీశ్చంద్రులను. ముందుగానే బాగ్ర త్రవదనినో, యిప్పుడది కలుగవచ్చును. ప్రతికటుంబములోను అయిదుగురు కలరను కొనెడు. సగటున వారికి 50 గజములు లేదా నూరు మూరలగడ్డకావలెను. ఒకరంటము మీద ఒక గంట వడికినచో 250 గజములు నూలుతీయవలెను. రెండు గంటలకు 500 గజము లగును. నెలకు 15000 గజములను సంవత్సరమునకు 180000 తయారగును. 2 గజముల చావు 25000 గజములనూలు పట్టును. అనగా కటుంబమునకు చావంతబట్ట తయారగును. ఇట్టి నూలునేయించుటకు తగిన అవకాశము అగ్నిభారత ప్రభా సంఘము ఆంగ్లశాఖవారు కల్పించిరిని తెలిసినది. కటుంబమునకు కావలసిన బట్టకు తెగిననూలును ఆంగ్లశాఖవారి సంసలకు యిచ్చినచో, వారు మామూలు మజారిలో బట్ట నేయించెరు. అనగా భాదీశ్చంద్రులలో అమ్మబట్టకంటె చౌకగా దొరకును. కాని ప్రతికటుంబమువారును యీ అవకాశమును గుర్తించి భాదీశ్చంద్ర దిగవచ్చును. మొదట్లో స్వయంనూలు లేనివారు, కొన్ననూలుగూడ వాడవచ్చును.

గుంటూరు, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.

ఆంధ్ర దేశము సత్యాగ్రహము

వచ్చి మగోదావరి జిల్లా సత్యాగ్రహము

భీమవరములో శిబిరము

కాంతి సైనికులకు పరియ్య శిక్ష నొసగుటకు భీమవరములో ఒక సత్యాగ్రహ శిబిరము నూతనముగా దంతులూరివారి సత్రములో స్థాపించబడినది. భీమవరం తాలూకానుండి గాని యితర స్థలములనుండి గాని వాలంటీర్లుగా చేరగోరువారు కాంతి సత్యాగ్రహ శిబిరమునకు స్వయముగావచ్చి చేరగోరుదున్నాము. భారతదేశము మహాసభాద్యక్షుని నిర్బంధనంతరము భారత యువకులలో నెవ్వరును సత్యాగ్రహదళమున చేరకుండ గండ రాదు. స్వరాజ్యనిధి కై గ్రామములలో చేయవలసిన పని చాల కలదు. సుశిక్షితులగు స్వచ్ఛంద సేవకులు ఈ కార్యనిర్వహణము నకు ఎంతో అవసరము కనుక యువకులందఱును వెంటనే శిబిరమునకు చేరి ఈ అవకాశమును వినియోగించుకొన గోరెదము.

మంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మ సత్యాగ్రహాదరము-భీమవరం.

ఎలుకపాడు, శాసనోల్లంఘనము

ఈ గ్రామము చిన్నదియైనను యిచ్చకునుండి యెద్దగు పంటదీరులను యిదివరకే ప్రభుమనశ్చేషమున కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావుగారి నాయకత్వమున సత్యాగ్రహసమరమునకు బంప గల్గిరి. తరువాత ఖిలేందరు యువకుల కుత్సాహము కలుగగ నాయూరను పట్టణమై సున్న చుట్టును దెచ్చి మరగించి చాల ప్రశస్తమైన ఉప్పును తయారుచేసిరి. గ్రామమున జాతించి బహిరంగముగ నేడు వేలమువేలుగలరు. 12లు మైగధము చేపూరెను. ఈధరము సత్యాగ్రహానికి చేరగలరు. ఈసమరమున ప్రోత్సహముగాడ నొక్కర్థు ధైర్యముతో దుమికెనది. అందఱును సత్యము లాసర్పి దీక్ష గైకొనిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

తెనాలి

10-4-80 తేది సాయంకాలము బహిరంగసభలో గుంటూరునుండి వచ్చిన సత్యాగ్రహులు స్వరాజ్య ఉప్పును 60-0-0 లకు విక్రయించిరి.

11-4-80 గుంటూరు సత్యాగ్రహులతో కలసి తెనాలి నుండి సత్యాగ్రహులు బయలుదేరిరి. ప్రభుమన శ్రీయుత కొల్లా కాశీబళ్ళనాథంగారి భార్య కాశీగారిని ఏకల మాలాలం కృతునిగా చేసి సత్యాగ్రహులకు పండుకబాట్లు పెట్టి కర్పూరహారం నిచ్చిరి. శ్రీ గాంధీచౌక్ వారు సత్యాగ్రహులకు అల్పహారం దొసగి ఫాటో తీయించిరి. తరువరి, మి॥ రా॥ శ్రీ ప్రియమట్టి ఆంజనేయులుగారి గృహమునకు సత్యాగ్రహులు జనుజయధ్వానములతో జాతీయగీతములు పాడుచు చేరిరి. శ్రీ వారు ఖద్దరు మాలాలంకృతులను చేసి, వారి యిష్టదేవతయగు శ్రీపురుషుండదేవి పూజగావించబడిన కంఠముచే ఆలంకరించి, దీపించి, కొంతవరకు సాగనంతరి. త్రోవపాడుగునను సత్యాగ్రహులకు హారతులించుచు, పుష్పమాలాలంకృతులం గావించుచు, వారికేళముల సమర్పించుచు పురజనులు రైలుస్టేషనువరకు వారిని సాగనంతరి. 12-4-80 ఉదయం మై సత్యాగ్రహులు గుంటూరునందు శ్రీయుత నడింపల్లి నరసింహారావుగారియింటి ఆవరణయందు లవణశాసనాధికార్పరమును చేసి, తిరిగి సాయం కాలమునకు తెనాలి వచ్చి 75 రూపాయలకు స్వరాజ్యపుఉప్పును విక్రయించిరి.

15-4-80 సాయంకాలము కాంగ్రెసు మహాసభాద్యక్షులైన శ్రీయుత పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూగారి నిర్బంధమును గురించి గాంధీచౌక్లో శ్రీప్రియమట్టి ఆంజనేయులుగారి ఆధ్యక్షత క్రింద సభ సమావేశ మయినది. తూనులూరు కోటయ్య కామనూన నరసింహారావు గండవరపు శ్రీరాములు గార్లు ప్రవస్యునించిరి. ఈనగరమునందు 7 గరు న్యాయవాదులు క్విరలో సత్యాగ్రహోద్యమమునందు ప్రవేశించ నిర్ధారణ చేసికొనినట్లు ఆధ్యక్షులు తెలియచేసిరి. కాంగ్రెసు ఆధ్యక్షుని నిర్బంధించిన ప్రభుత్వవర్యును ఖండించుచు తీర్మానించిరి. సభలో కొందరు సత్యాగ్రహములో ప్రవేశించుటకు సిద్ధముగా నున్నట్లు తెలియచేసిరి.

(ఒక విలేఖరి)

వచ్చి మగోదావరి సత్యాగ్రహము

ఏబది ముఠాగుల ఉప్పుకట్టుబడిను

భీమవరం, ఏప్రిల్ 13:-భీమవరమునకు ఆరుమైళ్ల దూరములో నున్నది. దిరుసుమర్రుగ్రామము 13 తేదిని సత్యాగ్రహసైన్యములతో నొక శిబిరమును బోలీయుండెను. మట్ట పాలెమునుండి శ్రీయుత స్వరాజు దండు నారాయణరాజు నాయకత్వమున ఏతేదిన 50 మంది సత్యాగ్రహులు భీమవరము వచ్చి అన్నటనుండి పడవలమీద దిరుసుమర్రు 13వ తేది ప్రాట్టన 9 గంటల కేతేందరి. మరియొకపడవమీద శ్రీయుతులు మంగి పూడి పురుషోత్తమశర్మ, కలివిండి బంగారాజు, కొవ్వలి గోపాలరావు, ముదిగంటి జగ్గన్న శాస్త్రి, ధూపతిరాజు రామ మూర్తిరాజు, భీమవరం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు దంతులూరి నారాయణరాజు, నిడదవోలు వెంకటరావు, భీమవరం ప్లీడరు ముష్టి లక్ష్మీనారాయణ, మున్నగువారు ఉప్పు సత్యాగ్రహోద్యమము జరుపటకు విచ్చేసిరి. మరొక పడవమీద చాగల్లు ఆనందంకేతనాశ్రమసాధకు లగు శ్రీ యు ర తల్లా ప్రగడ నరసింహశర్మగారు వారి యువకయోధులతో విచ్చేసిరి. స్వరాజ్యమును శత్రుహస్తములనుండి మేమెవెనుసలూడి తెచ్చుదుమను దృఢసంకల్పముతో నిద్దరు శ్రీ యోధు లు కొవ్వలి గోపాలరావుగారి భార్య కనకమ్మగారును తల్లా ప్రగడ నరసింహ శర్మగారిభార్య పిళ్ళేనుండవమ్మగారును ఎట్టి ప్రయోగకష్టముల నైనను ఓర్పుచు ఉప్పు సత్యాగ్రహ మొనర్చుటకు విచ్చేసిరి. 13వ తేది సాయంత్రము 8 గంటలకు సత్యాగ్రహయోధులు ఉప్పుప్రాసచేయుటకు దీక్షాపరకంఠులై వెడలిరి. దిరుసుమర్రుకు నాలుగుమైళ్లలోనున్న మైదానములో నొకచోట ఉప్పు కొలది కొలదిగ కానవచ్చెను. అదిచూచి సత్యాగ్రహయోధులు పట్ట లేని సంతోషముతో పొగుచేయ మొదలు పెట్టిరి. కొందరు ఆప్రాంతముల తిరిగిచూచి మరొకచో గుట్టుగనుండున ఉప్పు మడగను చూచిరి. సత్యాగ్రహులు వందమందియు చూచుటకు వచ్చిన మరీ అనేకమందియు ఆ ఉప్పునుచూచి తన్ను యులై వొచ్చిరి మరది ప్రాసచేయసాగిరి. కొన్నిక్షణములలో రి బస్తాలు, బిందెలు, బట్టలు, చెంబులు యావత్తును ఉప్పుతో నిండెను. సరకునింపుటకు చోటులేక తిరిగి ఇళ్లకు వెళ్ళవలసి వచ్చెను. ఈ సరకంతయు భీమవరము రవాణాచేయబడెను. అప్పుటనుండి జిల్లాలో ప్రతిస్థానమునకును ఉప్పు ఎగుమతి చేసి విక్రయించుటకు యేర్పాట్లు చేయబడెను. పోలీసులు, సాల్టు ఉద్యోగులు మాడ వచ్చుటకు విచ్చేసిరి. ఉప్పుమడలో నుప్పు సమృద్ధిగ దొరకనతోడనే. ఈ యద్యోగలందరును గ్రామములోనికి వరుగైతిరి. మరునాడు ఆమడగనంతను మాత్రం వాండ్రచే లొక్కించి పాడుచేసినట్లు మాకు తెలియవచ్చినది. ప్రకృతిచే వచ్చుట ప్రజలకు ప్రసాదించబడి జీవనాధారముగ నుండిన పరిశ్రమను, దేశీయులకు దొడ్డినమ్మములతో కష్టము లేకన, ఖర్చులేకను దొరుకుచుండున ఉప్పును ఎట్లు నాశనము చేయుచున్నదియు చూచి అచ్చటి ప్రజలు పలువిధముల నందింప సాగిరి. ఇది మానవమామగమే గాక దైవమామగమని గూడ మరీకొందరు పరితపించిరి. గవర్న మెంటు యుద్యోగలందు సం చలనము మొందుగనన్నది. మైక్లేలూడ పోలీసులు భీమవరం దిరుసుమర్రు మధ్యను నిరంతరము తిరుగుచున్నారు. రిజక్సు పోలీసుదళములు గూడ భీమవరం వచ్చినట్లు తెలియవచ్చినది. ప. గోదావరి సత్యాగ్రహులు కఠినపరీక్షలకు లోనగు కాలము వచ్చుచున్నది. కలెండర్లు గూడ వందకొలదిగ చేరుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

శాంతిసైనికులు

ఉప్పు చట్టము నుల్లంఘించిన వారికేర్లు అప్పటప్పటికి ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటించుచున్నాము. ప్రభుత్వమునకు ప్రజలకు తెలియ పిలుచుచున్నది. ఈ సత్యాగ్రహుల క్షుప్తదరిత్ర కొందరు ఇచ్చుచున్నారు. ఇదియు మేలే. ప్రభుత్వము గుర్తించుటకును, ప్రజలుత్యాహము పొందుటకుతోడ్పడును. ఈసత్యాగ్రహులలో ప్రతియొక్కనిదిగాని ప్రతి పదియందగల జళేము దిగాని ఛాయాపటము తీసి, వరుస సంఖ్యతో కేర్లు నమోదుచేసి, ఆయాపటము లన్నిటిని పుస్తకరూపమున చేర్చి, ప్రతిపటము సమాపమున అపటములలోని సత్యాగ్రహ వీరుల క్షుప్త చరిత్ర పొందుపరచినచో అత్యుత్సాహకరములుగా నుండగలవు. అపుస్తకమునకు ఆయా జిల్లా సత్యాగ్రహవీరుల చరిత్రయని నామకరణము చేయవలెను. చరిత్రలో చేప్పదగిన యంశములు (1) కల్లకినేరు (2) వచ్చి (3) తండ్రిలేక భర్తకేరు (4) చిరు నామా (5) ఆర్థికస్థితి (6) విద్యా పరిచయము (7) కాంగ్రెసు సంస్థలలో యిదివరకు చేసినసేవ. (8) ఇదివరకు పొందిన కృష్ణ జన్మస్థానానుభవము, బుధిశక్తిలర మరీకొన్ని ముఖ్యాంశములను గూడ కలుపవచ్చును. ఆయాజిల్లా ప్రభుత్వమున బట్టియు, ఆర్థిక సహాయమునబట్టియు, ఒక జమ్మిగ్లపతులు అచ్చువేయించినచో లేలేకగా అమ్మవచ్చును. లాభము రావచ్చును. శాంతి సైనికులుగా చేసినవారికి ముందుచేరెను నాటి ప్రాత్యుహకరముగా నుండును. ఇప్పుడుచేసినవారిలో లెంగాలు విభజనకాలములో హోంయూలు కాలములో పనిచేసినవారుండవచ్చును. కొత్తగాచేరువారును అందఱును చేయునగుకార్యములను ముందు హర్షులలో చేర్చవచ్చును. అందఱును ఆలోచించవచ్చును. గుంటూరు, గొల్లపూడి నీతారామశాస్త్రి.

స్వరాజ్యలహరి విక్రయము - రేపల్లె

గుంటూరు ప్రధాన సత్యాగ్రహ శిబిరములో తయారు కాబడిన స్వరాజ్యలహరి విక్రయించునియత్తము శాంతి సైనికులు నేడు 12-4-80 వచ్చిరి. మ. రా. శ్రీ నల్లమూడి ముత్తేశ్వర ప్రసాదరావు, రావు వెంకట్రాయణం గార్లు కొందరు శాంతిసైనికుల వెంట నిడుకొని బహువెంట స్వరాజ్యలహరి విక్రయించుచు రేపల్లె ఖద్దరుకిహకు విచ్చేసిరి. సాయంత్రము మ. రా. శ్రీ ప్రథల సుబ్రహ్మణ్యంగారి యాజహస్యమున బహిరంగసభ జరిగెను. మ. రా. శ్రీ ముత్తేశ్వర ప్రసాదరావుగారు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల గూర్చియు సత్యాగ్రహము గూర్చియు ముచ్చటించిన తరువరి సూర్యస్వరాజ్యలహరి పాట్లములు విక్రయం పబడెను. విక్రయమువల్ల 49-1-3 చేపూరెను. వెల్లంవానిపాలెం వాస్తవ్యులకు వెంగళపూడి లక్ష్మయ్య, కుడిటిపూడి సత్యనారాయణగార్లు సత్యాగ్రహ నిధికి చేరియొక వివిధరూపాయలు విరాళ మొసంగిరి. రాత్రి 8 గంటలకు సభ మగిసెను.

కాంగ్రెసుసంఘము, రేపల్లె.

మోహినితైలము

5 రు॥ మాత్రగల నీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

పురుషులు బాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనముడిపో బొంబాయి, మదరాసు.

నరసము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

ఇప్పటి మోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈ దిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. బొంబాయి, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో-ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగునాటికి సరఫరా చేయబడినవి. వి. న. శే. శ. మొదలియార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు, ప్రొపైటరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు, ఐరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగు నవి రిపేరుచేయుటయందు గమరతగలవారు. రైలుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్లింగు, నట్లు, సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయస్వామి శివ్, పెద్దనాయక్ పేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు అర్థరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బరులు వ్రాయబడును.

మచిలీపట్నము

(స్వకీయవిలేఖరి)

మచిలీపట్నము, ఏప్రిల్ 16:—నిన్నటిరోజు సాయంకాలము 6 గంటలకు తిలకచాటులో నొక బహిరంగసభ జరిగినది.

భో. పట్టాభిసేతారామయ్యగారు:—గంపలగూడెం రాజాగారిని సెడ్డలయొక్క ఆశీర్వాదములతో రణరంగమునకు పంపియున్నారని, వారు తెచ్చిన లవణమును ప్రదర్శించుటగాను ఈ సభ ఏర్పరచడమైనది. రాజాగారు జిల్లాకలెక్టరుగారికి లై సెన్సులేని ఉప్పు అమ్ముతానని నోటీసు ఇచ్చియున్నారు. మీరందరూ మాకు ఉపద్రములు సంభవిస్తవని చాలాభయపడినాను. వెళ్లి నాము. తిరిగి సురక్షితముగా వచ్చి నాము. గవర్నమెంటువారు ఈమాటు సత్యాగ్రహము ఆపించించారు. గవర్నమెంటు వెనుకకు, వెనుకకు వెళ్లి మన్నట్టు నటించుచున్నారని గవర్నమెంటువారికి సాను, దాన, భేద, దండిపాయములు తెలుసును. ఎప్పుడు పట్టుపట్టినలెనో ఎప్పుడు పట్టువిడువవలెనో నాకి బాగా తెలుసును. సత్యాగ్రహమును ఆరటిచెట్టు నంటిది. మొట్టమొదట చేసిన ప్రయత్నముయొక్క ఫలితము వెంటనే కనపడదు. మద్యపాన నిషేధము, విదేశీవస్తువులను అనే నిలకలు వేతాయి. మనము పండుకోసంతోందర పడవడదు. జువ్వార్లలో నెహ్రూగారిని పట్టివేసారు. ఒకమూల నేనునుపాగానిని తీసివేసారు. చర్యగా ఆందరికి సంరక్షింపండి. తొందరపడవద్దు. తగినపట్టుదలతో ప్రయత్నము చేయవలసినది.

ఎన్నేని సుబ్రహ్మణ్యంగారు

నేను సుదినము. ఎందుకనగా లాహోరు కాంగ్రెసుకు ఆధ్యక్షులైనటువంటి జువ్వార్లలో నెహ్రూగారిని కారాగృహముం దుంచినారు. లాలాజీ లాటిదెబ్బలతో చచ్చి నాడు. తిలక మహాశయము కర్మయోగము బోధించినాడు. అనాసతి యోగము చేడలోపెట్టుకొని గాంధీమహాత్ముడు సత్యాగ్రహ యాత్రను బయలుదేరినాడు. ఇది ఉపశాంతిని లిచ్చేకాలము కాదు. ఈ ఉప్పులో విషమున్నదని గవర్నమెంటువారు చెప్పుచున్నారని. ఈఉప్పు హింసూడేముయొక్క దాస్యము పోగావ్వేది. బహిష్కారముద్రములో వున్నది. బహిష్కారము కలిగినపుడే ప్రళయము. లవణము అమృతమువంటిది. దీనిని అమృతములాగున పానీయముచేసినయెడల అమరులు అవుతారు. మీరు ఎంత త్రొక్కరణమిద్దో పనిచేసెదరో ఆంతే విజయము కలుగుతుంది. త్రొక్కరణమిద్దో అయినటువంటి జ్ఞానమే మనకు కావలసిన సమయవచ్చినది. గాంధీమహాత్ముడు తాను వక్కపరమాత్ముడు తప్ప మరి ఏదాంబులకు, ఏదేనిసలకు జంకనని స్పష్టముగా చెప్పియున్నారు. మహాత్ములవారు మనదగ్గరనుంచి ఆసించేదేమంటే ఆహింస, శాంతియు, ఈమహాసంగ్రామములో ఎట్టివయలెన్నవచ్చిన యడల తాను ఉపవాసములుచేసి మాకోసం చచ్చిపోతానని స్పష్టముగా తెలివిచ్చి యున్నారు. మహాత్ముని సత్యాగ్రహయాత్ర వివరములు, దండిగ్రామములోను, ఆపరిసరములందున జరిగిన వివరములను విపులముగ చెప్పిరి.

సుబ్రహ్మణ్యంగారు:—దండిగ్రామమునుంచి తెచ్చిన ఉప్పు పాట్లములు వేలమువేయగా మొదటి పాట్లము సుబ్రహ్మణ్యంగారిభార్య ఆమె కాలుకున్నటువంటి రెండుమట్టలు ఇచ్చి కొనుక్కొనెను. రెండవ పాట్లము వేలమువేయగా యర్రపల్లి మంగయ్యగారు 200 రూపాయలు పాడి ఆయనవేర కొట్టి వేయించుకొనెను.

గంపలగూడెం రాజాగారు

ప్రయుక్త కోటగిరి వెంకటక్రిష్ణారావుగారు ఉపవాస వేదికపై ఎక్కడకునువే, నాలుగుమూలలనుంచి విదేశీవస్తువులు వక్కుటగా పడ్డాయి. "తమయొక్క ఆశీర్వాదబలముచేత ఇక్కడికి మేనుండరము తిరిగివచ్చినాము. మాకు రెబ్బలెనల లేదు. చేతులువిరగలేదు. మమ్మునెవ్వరు కరవలేదు. గీరనూలేను. పోలీసువారు మాకుకనబడనేదు. మావాలంటిర్లు ముగ్గురు చేతులలోనుంచి మాత్రము ఉప్పుబట్టలు తీసుకొన్నారు. వేసే కలక్కరుగారికి లై సెన్సులేని ఉప్పు అమ్ముతానని నోటీసు ఇచ్చాను. ఉప్పుపన్నును నేనున్ను నాతోటివారన్ను నిరాకరించిరి. ఇదిగో ఉప్పు శాసనమును ధిక్కరించెదను. మేము చూడలేనని ఇక పోలీసువారు చెప్పితే లాభంలేదు. కావలసినంత ఉప్పుతీసెదము. 235 కాంటిన్లెనికులు బట్టలతో ఉప్పు తీసుకొనివచ్చిరి. బళ్లమీదమాదా వచ్చింది. మేము చిన్నపురంలో వున్నాడు ఈపుప్పేరినాము. మాతోబాటు వచ్చినవారు, చిన్నపురంగ్రామస్తులు ఈఉప్పుతీసి శాసనోల్లంఘనచేసిరి. అత్యుపరిక్ష చేసుకొనవలసిన సమయము వచ్చింది. గవర్నమెంటు వారి వృత్తినివదలి పెట్టెనయందు వచ్చింది. విద్యార్థులు ఇమ్మార్లను బహిష్కరించే రోజులు వచ్చినవి.

ఇక ముందునుంచి మద్యపాన నిషేధము, విదేశీవస్తువు బహిష్కారము తీవ్రముగా పనిచేయవలసి యుంటుంది. సుబ్రహ్మణ్యంగారి భార్యచేసిన త్యాగములో ఏమిచేసిరి మీరు! ఉప్పుశాసనము పోయిందే అని నమ్ముచున్నాను. మీరంతా ఇక మీదట ఖద్దరు కట్టండి. బెజవాడబట్టలవర్తకులు ఇకమీదనుంచి నీనుబట్టలను ఆర్రరు ఇవ్వమని శపథము చేసినారు. బొంబాయి, లాహోరు, ఢిల్లీ మున్నగు పట్టణవర్తకులు అట్లేశపథముచేసిరి. ఇక మీదై నా, అధమము బెజవాడ వర్తకులు చేసిన రీతిగా, నీనుగడ్డలు తెప్పించడము మానండి ఉపవాససాంతరము, రాజాగారు ఉప్పును అందికి పంచిపెట్టిరి. తరువాత నీనుగడ్డలను వక్కుటగా వేసి నివ్వంటింది.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

జిల్లా కాంగ్రెసువారి ప్రచారము
ఏప్రిల్ 16:—ప్రస్తుత ఉప్పుసత్యాగ్రహము విషయమై మట్టపాలెంలో మకాం చేసియున్న జిల్లా కాంగ్రెసు సభ్యులైన శ్రీ బంధా విశ్వన్న, ఆత్మకూరి గోవిందాచార్య, కొమ్మారెడ్డి ఆంజనేయులు సాగి సుబ్బరాజుగార్లు కొంతమంది వలం టీర్ల దళముతో విచ్చటకు వచ్చేసి నిన్న సాయంకాలము పురమండరమునంద్ర శ్రీమతి పులకగిరి కనకాంబారి యాధిపత్యమున గొప్పసభను గావించి ఉప్పుసత్యాగ్రహసంగతులను ప్రజలకు వినిపించిరి. ఈసభలో శ్రీమలినేల పాల్గొని వేలంవేసిన ఉప్పును నేర్పనగా కొని పురవలకు మార్గదర్శకులై రని తెలుప సంకల్పముచున్నది.

బాలికాపాఠశాల

మా బాలికా పాఠశాల పంచదళ వార్షికోత్సవ సందర్భమున పురవలకు తెలంగాళ్ళ పాఠశాలాధిపతులైన శ్రీయతి యర్రమిల్లి నారాయణమూర్తిగారి యాధిపత్యమున శ్రీమతి బాలికాపాఠశాలలో శ్రీమతి అట్లూరి వెంకటసీతమ్మగారి యాధిపత్యమునను సభలు మనోహరముగా జరిగినవి. బాలికలకు ఆటపాటలచే విత్తుకుల మనంబులు కల్పనకు కలగజేసిరి. ప్రస్తుతము మా బాలికాపాఠశాలలో 8 తరగతులను 816 బాలికలును, 13 గురు టీచర్లును గలిగి పాఠశాల విరాజిల్లుచున్నది. భవనము చాలక బాలికలకు ఆనాకోగ్యమును కలుగుచున్నది. మొన్న యీ మధ్య జరిగిన యిస్కొన్లలో భవనము వృద్ధి చేసెదరో లేక బ్రాంచి నూర్చును స్థాపించెదరో యీ సంగతిని అట్టెంటుగా అధికారులు ఆలోచించవలెనని దొరసానిగారు వ్రాసియుండిరి. మా తాలూకాలోని అధ్యక్షులకు శ్రీయతి దొరయ్యగారు వెంటనే భవనమును అభివృద్ధి గావించి బాలికలబాధలను తొలగించుటగక యని కోరుచున్నాను. బాలికలకు మంచిమంచి బహుమతులను పంచిపెట్టిరి. ఈ బహుమతుల విషయమై మా గ్రామము లనేకలు విరివిగా బహుమతులను భవనము యిచ్చి పాఠశాలాధికారులకు తోడ్పడిరి.

నరసాపురం తాలూకాభివృద్ధిసంఘము
ఈసంఘపు 29 వ వార్షికోత్సవము తెలంగాళ్ళ పాఠశాలలో శ్రీయతి చెన్నారెడ్డి భానుమూర్తిగారి యాధిపత్యమున క్రిందటి ఆదివారమురోజున శోభస్కరముగా జరిగినది. సభకు మా గ్రామస్తులుగాక బెండూర్లంకనుండి సంతాపిమానులను ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసురీక్షాపకులను ఆంధ్రప్రదేశ్ దామెర్ల నాగభూషణము గారును గుడివాడనుండి సంఘపరీక్షయం దమిత సహాయమును కేయమున్న శ్రీయతి గూడూరి రామచంద్రరావుగారును అంగలూరినుండి తద్వాలికాపాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయునియై సంఘపోలీసురీక్షకు కేయూత నొసగి ప్రాత్యాసామును గలిగించుచున్నట్టియు అంగలూరులో అవిద్యయననది నామమాత్రమైనను లేకుండగా చేయుచున్నట్టియు శ్రీమతి అట్లూరి వెంకటసీతమ్మగారును అమితదయతో సభకు దయచేసి సంఘమై వారికిగల ప్రేమను కలది చేసి రని తెలుప ఆనందముచున్నది. కిరుగాక కాకివాడనుండి శ్రీమతి పులకగిరి కనకాంబారిగారును దయచేసి శ్రీరాధ్యాభివృద్ధిరకు ధైర్యము చేయుచున్న నేనుగూర్చి మెచ్చుకొనిరి. భానుమూర్తిగారు విద్యయొక్క అవశ్యతనుగూర్చియు వ్యాపకముగూర్చియు ముచ్చటించిన సందర్భమున శ్రీమతి అట్లూరి వెంకటసీతమ్మగారివంటియాపె గ్రామమునకు ఒక్కరుండి ఆంధ్రదేశములో అవిద్యయననేడ సళియని తెలిపి నరసాపురం తాలూకాభివృద్ధిసంఘము 29 సంవత్సరములనుండి శ్రీరాధ్యాభివృద్ధి గావించుచున్నందుల కుప్పొంగిరి. శ్రీమతి అట్లూరి వెంకటసీతమ్మగారు తమయూపవాసములో సంఘసేవకు మెచ్చుకొనుచు వీరివరీక్షలో నరసాపురపు శ్రీమతి బాలికలను ఎందుచే పోలీసువారివంటిరో దెబ్బకుని ప్రశ్నించి వారి తలపథావము నకు చింతించిరి. ఈసారి పరీక్షకు 50 మందిచే తాము దరఖాస్తులను తెట్టించి బంగారుపతకములను యావత్తు బహుమతులను తామే పొందెదమని శపథమును గావించిరి. సభ జయప్రదముగా ముగించినది.

మోహినీతైలము

5 తుల|| హూనెగల సీసా 1-8 0-12-0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.
ఇది మహాపరిశ్రమము కేయ విద్యాగ్రంథులు, పీఠజ్ఞులు, ఉద్యోగస్తులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. నుండరుల మోహలాహ్యములకు ప్రాపకములను మనోహరముగ పెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయమగు సువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్టనియ్యదు. దీనియందు మనోహరమగు సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేరుల, ఒకసారి రుచిరించిన నిజముతేలియగలదు, అమ్మతాంజనండిచో బొంబాయి-మదరాసు

జాండుగారి అశోకారిష్టము

(వై.ప.జ్య.ర.తనై.వ.లి)

శ్రీమల కలిగే అన్ని విధదుర్బలములకు నువయోగించు గొప్ప టానిక్-వంటిది వ్యాధిగ్రస్తులు. మరన్ని శ్రీమల బహిష్కారముల నన్నిటిని నివారణచేయును. కడుపు నొప్పి, ఋతుస్రావము, రక్తస్రావము, సోమరోగములు సహా నివర్తించును.

దీని నువయోగించుటచేత గర్భహీనతను పోగొట్టి గర్భము ధరింపజేయగలదు గాన శిశువులు భవ్యగలవారై వ్యాధులనుండి నిర్ముక్తులగుదురు. శ్రీమలకు ప్రసవము నకు వెనుక అద్భుతమైన బలము కలుగజేయును.

Manufactured by:—
THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,
Sold every where
Bombay 14.
Sole Agents for Madras Presidency:—

దామోదర అందు కంపెనీ,

78, చైనాబజారురోడ్డు, జి. టి. మద్రాసు.
బెజవాడ-శ్రీ చంద్రమూర్తిశ్వర అందు కంపెనీ.
కాకివాడ-లక్ష్మీవారాయణ అందు కంపెనీ.
హిందుపుర-కె.ఆర్. భోమకర్తయ్యఅందుబదర్లు.
విశాఖపట్టణం-మౌళిమూలయ్యగారు.
పరసరావుపేట-మరూతి అయ్యశ్వరథులవరం.
గుంటూరు.సి. హెచ్. మూర్తి అందు కంపెనీ.

సభ ఏతేదీ:—నల్లూరు-ది ఆరియన్ ఫార్మసి.
రాజుగండి-ఈశ్వరదాసు అందు కంపెనీ.
తెనాలి-కృష్ణ ఫాస్ఫోరస్.
మదనపల్లి-పి.పట్టాభిరామయ్య అందు కంపెనీ.
గుడివాడ-నీతారం అందు కంపెనీ.
ఆదోని-జి. ఆర్. హె.

బీహారు రాష్ట్రములో సత్యాగ్రహము

సత్యాగ్రహములు సిక్కు-పద్ధతుల నవలంబించుట
రాజేంద్ర బాబుగారిని మేజిస్ట్రేటుకును సంభాషణ
బాబుగారి నిశ్చలత్వము

(శ్రీ ప్రెస్. తంకి)

పాట్నా, ఏప్రిల్ 17:-

పాట్నా నగరములో నాఖాసింధు అను స్థలమున
స్వరాజ్యలక్షణము తయారు చేయబడెను. చాలమంది ప్రజలు
ఆసమయమున వచ్చి యుండిరి. ఒక విన్న స్వరాజ్యలక్షణము
యొక్క పాట్లము 12 రూపాయలను అమ్ముబడెను. బహిరంగ
సభ జరుగునని తెలివిన స్థలమున పోలీసు దళములు కాట్రండ్లి.
ఆ ప్రదేశమునగూడ కాంతి సైనికులు ఉప్పుచేయుటకు అగ్నిని
ప్రజ్వలించివేసిరి. పోలీసులు కొంతకాలము అచటనుండి మెల్లగా
జారిరి. అంతట జనసమూహము కాంతి సైనికులను పురస్కరించు
కొని మంగళాశాసనమును పఠించుటకు ముందుగా ముగిసిరి.
మూడు ఉప్పుపాట్లములు 25, 35, 125 రూపాయలకు అమ్ము
బడెను.

పోలీసుల జబర్దస్తీ - కాంతి సైనికుల

తైర్యసాహసములు

(శ్రీ ప్రెస్. తంకి)

పాట్నా, ఏప్రిల్ 16:- మంగళాశాసన రోజున సమావేశమున
నాఖాసింధు అను రమణియ ప్రదేశమున ఉప్పు సత్యాగ్రహము నేడు
నాలుగు గంటలకు ప్రారంభింపబడవలసియుండెను. ఉదయము
9 గంటలకు పాట్నా నగర కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి అంబికా
కాంతి సైనికుల గారి నాయకత్వమున ఒక సత్యాగ్రహదళము బయలుదేరెను.
ప్రజలు వారిని ఉత్సాహ పురస్కరించుచు సాగవలసిందిగా కోరెను.
మార్గమధ్యమున ప్రజలు వారిని అనురాగ దృష్టితో జూచిరి. ఈ దళము బీహార్ ఇంజనీరింగు కళాశాల
చేరునప్పటికి చాలమంది పోలీసులు, పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగియు
లతో సహా వారి కెదురుగా వచ్చిరి. ఊరేగింపు చేయుటకు లై
సెన్సు పుచ్చుకొనలేదు. కనుక ముందు సాగనియ్య మని పోలీ
సులు దళాధిపతితో చెప్పిరి. జనసమూహమును వెళ్ళిపో
మని దళాధికారి అంబికాకాంతగారు చెప్పి పోలీసుల కభి
ముఖుడై తన కాంతి సైనికులతో నిలువబడెను. ఈ దళమును
జెనుకకు తరిమివేయుటకు పోలీసులు జబర్దస్తీ చేసిరి. పోలీసుల
ప్రవర్తనము చాల గర్హముని గౌరవనీయు లగువారు చెప్పి
రి. కాంతి సైనికులు భూమిమీద కూలబడిరి. వారిని పోలీసు
లు కోడ్డు ప్రక్కకు లాగి రని తెలియుచున్నది. అంతట వారు
భూమిమీద పోర్లల పడుకొనిరి. అంబికాకాంతగారును,
జమూలాద్ గారును ఆరెట్టు చేయబడిరి. 19 కాంతి సైని
కులను మోటారు బండలలో పోలీసులు తీసికొని పోయిరిగాని
తరువాత వదిలివెట్టిరి.

ఇంతలో రామకృష్ణ శర్మగారి నాయకత్వమున మరియొక
దళము బయలుదేరెను. కొంతమార్గము పోగానే, శర్మగారు
ను, వారి తరువాత నాయకుడుగా నియమింపబడిన వారును
ఆరెట్టు చేయబడిరి. ప్రజలలో చాల ఉద్దేగము ప్రబలెను. కాని
అట్లులే వారి, అనప్రచారాయణ సింగ్, శ్రీ నృసింహా,
మున్నగువారు కాంతి సైనికులైరి.

ఇంకొక దళము బయలుదేరి ముందు నడచెను. కాని
సురత్ కాక్ గంజి పోలీసు స్టేషనువద్ద వారు అడ్డగింపబడిరి.
వారు అక్కడ పోలీసు పరివారపర్యవృత్తులై మోర్చుండియు
న్నారు.

రామకృష్ణ శర్మగారి ఆరెట్టు తరువాత వారిదళము
మంగళతులవా చేరెను. పాట్నా నుండి మరి రెండుదళములు
కూడ వారిని కలిసికొనెను. పోలీసులు వారిని అడ్డగింపలేదు.
ప్రజలు ఉద్దేగపూరితులై యున్నారు.

సుల్తాన్ గంజ్ ఖానా వద్ద కాంతి సైనికుల అవస్థ

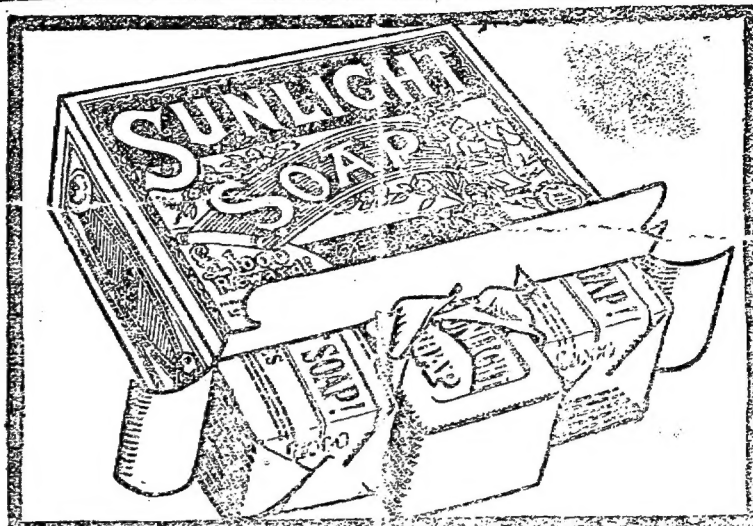
పాట్నా, ఏప్రిల్ 17:- ఇప్పుడు ఒక విషయము
పరిస్థితి యేర్పడినది. సుల్తాన్ గంజ్ ఖానా వద్ద పోలీసులచే నడ
గింపబడిన సత్యాగ్రహదళము రోజులము, రాత్రి యంతయు
అచ్చట నుండెను. ఈదళమును ఇంటికి పంపుటకు ఈకోజు
ఉద్దయము ఇంకొక దళము వచ్చెను. వారిని పోలీసులు
వెళ్ళి పాట్నా నుండి జూపించిరి. కాని వారు నిరాకరించిరి. వైగా
దోషిష్టముగా పరుండిరి. ఆయుధపాణులను ఆర్కికదళము వారివైగా
బోవుట కాజ్ఞాపింపబడెను కాని ఆర్కికలు అట్లు చేయలేక కాంతి
సైనికుల ప్రక్కగా బోయిరి. తరువాత పోలీసులు కాంతి
సైనికులను లేవనెత్తి మోటారు లారీలలో చెరసాలను బండి,
12 గంటలను మరియొక కాంతి సైనికదళమును అట్టికి పంప
బడెను. ఆ స్థలమునను కాంతి సైనికులు వచ్చినప్పుడు పోలీ
సులు వారిని చుట్టుముట్టి జాతీయపతాకము లాగుకొనిరి.
అంతట కాంతి సైనికులు ఇంకొక జాతీయపతాకము చేబూని
ముందు నడిచిరి.

సా|| 6-30 X|| బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా|| 9-30 X||

ఏప్రిల్ 19, 20, 21 తేదీలలో

అనర్ కాళి

ప్రదర్శింతురు

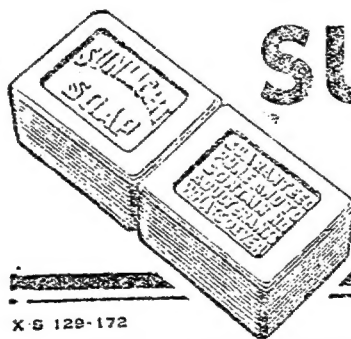

మీ గృహమందు

ఏ సబ్బును వాడుచుందురు?

మీరు యేర్పరచుకొనినది సన్ లైట్ సబ్బేయైనయెడల,
ప్రపంచమందును కోట్లకొలది సంఖ్యకులచే నుప
యోగించబడు దానినే ఎన్నుకొనియుంటిరి. ప్రస్తుత
సమయమందు అన్ని యితరసబ్బు లమ్మకములకంటె
సన్ లైట్ సబ్బు యన్యుకములు మించిపోవుచున్నవి.
ఇట్లు జగద్విఖ్యాతి గాంచుటకు దీనియొక్క నాణ్యము,
స్వచ్ఛతయే ముఖ్యకారణములై యున్నవి.

ప్రతి ఒక సన్ లైట్ బిళ్లయు స్వచ్ఛతకై 1000 పానులు
పూచీగా గొనిపోవుచున్నది.

SUNLIGHT
SOAP

X S 129-172

LEVER BROTHERS LTD., PORT SUNLIGHT, ENGLAND

రాజేంద్ర బాబు-మేజిస్ట్రేటుల సంభాషణ

ఆవార్య కృపాశీలి గారితో బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదు
గారు యిప్పటికి వచ్చి కాంతి సైనికులను పోలీసు లడ్డగించిన
ప్రదేశమునకు బోయిరి. అచ్చట వారు కాంతి సైనికుల సుదో
ధించుచు ద్రోహస్వరూపిత్వముగాను, అనలముగాను ఉండవలె నని
కోరిరి.

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు వారితో సంభాషించ గోర రని విని
బాబుగారు వారి వద్దకు బోయి మాట్లాడిరి.

సంభాషణ యైన తరువాత రాజేంద్ర బాబుగారు
యిట్లుచెప్పిరి:- కాంతి సైనికులను పంపకుండ
నుండి నా తగాదాముగి నినట్లు
యొందెదనని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను. కాంతి సైనికులు ఏమి
యు చేయనదే పోలీసులు వారితో బడిగిన అట్లు చేయజాల
నని నేనంటిని. కాంతి సైనికులు కాంతిగా నున్నచూట నిజమే
గాని, అక్కడ కూడియున్న వారు స్వామిని గుర్తుగా చేరిన
సభ గావున పోలీసులు దౌర్జన్యము నుపయోగింపవలసివచ్చె నని
మేజిస్ట్రేటు అనెను. ఇదిగాక ఉప్పు పట్టుము లికస్కరించుట
ప్రస్తుతము కాంగ్రెసువారి ఆశయము గాని పోలీసులు అట్లలను
ఉల్లంఘింతుట వారియశయము కాదుగదా యని బాబుచెప్పిరి.
మన ఆశయము పోలీసు అట్లల నుల్లంఘింతుట కాకపోయినను
క్రిందటికోజు జరిగిన పోలీసు దండగముల తరువాత కాంతి సైని
కులను మరల్పుటకు మీరేదని నేనంటిని. అందునై, నేను పెద్ద
రాష్ట్రవత్ వహించుచున్నాననియు, నాను దౌర్జన్యముచే కాంతి
సైనికులను మరల్పు దననియు నే మేజిస్ట్రేటు

చెప్పెను. నానుట్లు చేయు దురని నాను బాగా
తెలియు ననియు, విషను కాంతి సైనికులను మరల్పు
జాలననియు నేనంటిని. ఇంతముఖ్య విషయములో నేనొ
క్కడనే నిశ్చయించుటకు బదులు యింకాబిశ్రుతతో కలిసిమా
ట్లాడి గంటలలోగా కలుగుచే నెదనియు, అగంటలోగా ప్ర
త్యుత్తరమురానిచో తనయిష్టము వచ్చినట్లు చేయవచ్చుననియు
నేనంటిని, ఒకగంటలోనే నేను ఆయనకుబురుచేసితిని. పోలీ
సులపక్షమున నిన్న జరిగినదానికి పశ్చాత్తాపము తెలియబరు
చుచో కాంతి సైనికులను నుంపుగా రాకొండ ఏగులలో నితరులు
సమయనట్లే నడిచివెళ్లవలసినదని కాంతి సైనికుల నాజ్ఞాపించెద
నని నేను తెల్పితిని. ఒక రిద్దరు వెళ్ల వచ్చునని
ఆయనఅనెను కాని అంతకంటె మౌచ్చుచుండిపోయిననేనగా
పతాకాదులను తీసికొని వెళ్లరాదని ఆయన అనెను. చాలమంది
ఏగులలో పతాకాలతో పోవుచున్నారనియు, అందులనవారు
ఊరేగుచున్నట్లు తలపరుచుటలేదనియు నేనంటిని. నిన్నటివిషయ
మైమేమియు చర్చింపవలసినదని యింతనెను. అట్లు
నానొ ఆయనకోస ఆయనకోసయియు, నాదోన నాదోనయియు
నేనుచెప్పితిని.

శ్రీతిగతులు చూచి నీవుముగానున్నవి. ప్రతిరోజు ఉద
యము7, మధ్యహ్నము 12, సాయంత్రము 5, రాత్రి 10 గంట
లకు నాలుగు దళములను పంపుటకు తీర్మానింపబడినది. ఇం
కనేమి జరుగునోయని భందరము అతురతతో నేనియున్నాను.

యావద్భారత స్వరాజ్య సత్యాగ్రహము

పండిత మోతీలాలుగారిని భా. కాం. సం॥ అధ్యక్షునిగా

మహాత్ముడు నియమించుట

పంపలకొలదిస్త్రీలు సత్యాగ్రహ మొనరించుట

వలంటీరులకు గాంధీమహాత్ముడు నియమములను విధించుట

కలకత్తా అల్లరులగూర్చి మహాత్ముని ప్రకటన

సబర్కత్తి బొంబాయి అలహాబాదు కాన్పూరు రాజమహేంద్రవరము విశాఖపట్టణము

మున్నగు నెక్కు-స్థలములలో స్త్రీలు సత్యాగ్రహ మొనరించుట

పాట్నాలో ఆకారీసత్యాగ్రహపద్ధతి అవలంబింపబడుట

కరాచీనాయకులకు 6 గురిని డిల్లీలో దేవదాసుగాంధీజీ మున్నగువారికిని

మరి వెక్కు-మంది ప్రముఖులను శిక్ష విధించుట

కలకత్తాలో సిక్కు-నాయకు డగు బాబాగురుదత్తుసింగుగారిని అరెస్టుచేయుట

మహాత్ముడు సుస్థిరజాతీయ సైన్యము నేర్పరుచుట

సుస్థిర జాతీయ సైన్యము

గాంధీమహాత్ముడు నేడు నూతనముగా నేర్పరుచుట

విజయపూర్, ఏప్రిల్ 17:- వివిధ శిబిరముల నుండి 5:0 మంది వలంటీరులు నేడు విజయపూర్ వచ్చిరి. నేడు సాయం కాలము మహాత్ముడు వారితో చాలసేపు సంభాషించెను.

“భావి కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటకే నేడీసభ యిచ్చు జరుపబడెను. నే ననుకొనిన దానికి కేవలము విలక్షణముగ పద్ధతి నే దొరతనముగా తిరుగు అనుబంధించిరి. నన్ను మొదలునే ఆరెస్టుచేసెద రని నేను తలచితినిగాని నేటివరకును నేను స్వేచ్ఛ నడపబడినందుచే నేనున్నాను. దొరతనమువారి యోచన సరియైనది గాదు.

“సత్యాగ్రహ నిఘంటువునందు పరాజయమును పదమే లేదు”

ప్రాణములను గూడ నర్పించుటకు సిద్ధముగా నుండు వారికి పరాజయ మెట్లు కలుగను. ఇప్పుడు శాంతియోధు లుభంగించుచున్న కష్టముల వలననే ఆత్మయగు ప్రభుశక్తి ప్రాయశ్చింపగలదు. ఆ శక్తివలన ప్రభుత్వపుట్టుములన్నియును ఛేదించబడును. మనము ఉప్పుచట్టమును ఛేదించితిమి. భాషకర్తవ్యమేమి?”

దార్శన్యములు

కరాచీలోను కలకత్తాలోను దార్శన్యము కలిగి నని తెలిసినది. ప్రజలలో యెచటనో యెవోయొక లోపముకల దని ప్రతికలలోని వార్తలను బట్టి నేను గ్రహింపగలిగితిని. ఆందు లకు నేను చాల చింతించుచున్నాను. ప్రజలలో మిక్కిలి హెచ్చుమంది అహింసానిరతులుగానే యుండురని నేను ఊహించితిని గాని యిట్టి దార్శన్యములు యెచటనుగూడ జరుగ నేజరు గవని నేను తలచియుండలేదు. సత్యాగ్రహ ముని తుడు విరమించుటవలన శాంతిని అహింసను నేను బోధింపజాలను. కొట్టకొలది ప్రజలనొక్క-డెట్లు అదృష్టవశాత్తూనుగలను? మనము మన కర్తవ్యమును నెరవేర్చుచున్నచో అహింసయొక్క మహిమను ప్రజలే ప్రముఖగా గ్రహించెదరు.

అహింసాతత్వమును గుజరాతువారు బాగుగా

గ్రహించిరనినమొదలు

మనకు ఫలసిద్ధి లభించువరకును మనము కష్టములననుభవించుచునేయుండవలెను. అనియే మన మతము మనశివుడు బోధించుచున్నది. స్వరాజ్యము లభించువరకునుగూడ దేశీయులందరను జాతీయ సైనికులుగానే పనిచేయుచుండవలెను. గుజరాతులో పంచ మహాల్సుకుండలము తప్ప కెక్కిన మండలములన్నియును ఒక దానికొకటి తీసిపోకుండనే పనిచేయుచున్నవి. ఇతర రాష్ట్రములలోగూడ సత్యాగ్రహము చురుకుగా నే జరుగుచున్నది. గుజరాతు రాష్ట్రమునందు మాత్రమేగాక భారతదేశమునం దంతటను

గూడ శాంతిసైనికు లనుసరింపవలసిన నిబంధనలను మనమిప్పుడు సిద్ధపరచవలెను.

ఇప్పుడు మీలో ఇంద్రుడు పోగోరువారు చేతులెత్తుడు ఇప్పుడీ శాంతిసమరమున పనిచేయుచున్న వారిలో యింద్రుడు పోగోరువా రందరును చేతులెత్తుడు అని మహాత్ముడనెను.

9 మంది చేతులెత్తుట

విమ్కలను నేను ప్రశంసించుచున్నాను. మీరు మీ గ్రామముల కేగి మీ కక్కికొలది దేశసేవ చేయుచుండుడు” అని మహాత్ముడు చెలిచెను.

మిగిలినవారందరును కడవరకునుగూడ నుందురా?

అని మహాత్ముడడిగెను.

“మేము ఉప్పుచట్టమును ఉల్లంఘించుటకు మాత్రమే చేరితిమి” అని కొందరనిరి.

“మీరుగూడ చేతులెత్తుడు” అని మహాత్ముడనెను.

48 మంది చేతులెత్తిరి

మీరుగూడ యింద్రుడుచెల్లి చేతనైనరీతిని దేశసేవచేయుచుండుడు. ఉప్పుచట్టమును ఉల్లంఘించుటకు వలంటీరులుగా చేరనక్కరలేదు. అందుకుగూడ ఉప్పుచేయవలెను. అందరును స్వరాజ్య ఉప్పునే వాడుచుండవలెను.

ఇది స్వరాజ్యసమరముగాని ఉప్పుయుద్ధముకాదు కావున స్వరాజ్యము లభించువరకును పోరితమను సాగింపజాలనివారందరునుగూడ చేతులెత్తవలెను. అని మహాత్ముడనెను.

48 మంది చేతులెత్తిరి

విమ్కలనుగూడా నేను ప్రశంసించుచున్నాను. మీరు గూడ మీ గ్రామములకు వెళ్లి దేశసేవ నొనరింపుడు. మీకు వేరువేరుపనులు నియమింపబడును లేదా వేరువేరు పనులకు వేరువేరు దళము లేర్పాటు చేయబడును.

“తక్కినవారందరును స్వరాజ్యము లభించువరకును గూడ పనిచేయుదురనియే నేను నమ్మెదను. ఇష్టమున్నవారు చేతులెత్తుడు” అని మహాత్ముడనెను.

తక్కిన 450 మందియును చేతులెత్తిరి

పిమ్మట నిబంధనలు ఆహారపద్ధతి మున్నగు విషయములనుగూర్చి చర్చ జరిగినది. యాదిగువ నిబంధనలు చేయబడెను. ఈ నిబంధనలను వలంటీరు లందరును గూడ యేకగ్రీవముగా నామోదించిరి.

నిబంధనలు

1. ఒకరోజుకు ఒక వలంటీరుకు భోజన వ్యయము అయిదు అణాలకు మించగూడదు.
2. దళాధిపతి అనుమతిని బడసి స్వంత వ్యయముతో వలంటీరులు భోజనమునకు ప్రత్యేకపు యేర్పాటులను చేసికొనవచ్చును.

3. వలంటీరులు ప్రజలను ధనమడుగ గూడదు. ఏవరైన బహుమతుల నిచ్చినచో స్వీకరింపగూడదు.

4. వలంటీరు లందరును ఖద్దరునే కట్టవలెను. ప్రతిదినమును 100 గజములకు తక్కువగాకుండ నూలువడుకవలెను.

5. చుట్టలు సిగరెలు బీడీలు మున్నగువానిని కాల్చగూడదు.

6. తాంబూలము వేయు నలవాటు గలవారు స్వయముగా కొనవలెను.

7. ప్రతిదినమును 8 గంటలసేపు పూర్తిగా పనిచేయవలెను.

8. శిబిరములలోనే పరుండవలెను.

9. వృధా కాలయాపనము చేయగూడదు.

10. విందుభోజనములకు వెళ్లగూడదు. మిత్రులను మధురపదార్థములను తినగూడదు.

11. ఏకపక్షీప్రతమున అంవలంబింపవలెను. పరస్త్రీలను మాతృదేవతలుగా భావించవలెను.

అను నీ తీర్మానములు యేకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

మేము చుట్టలను కాల్చకుండ నుండజాలమని రిపోర్టు తెలిపిరి. కష్టములనుమతితో రహస్యముగా కాల్చుటకు వారికి ప్రత్యేకముగా అనుమతి యిచ్చబడెను.

స్వంతవ్యయముతో కొరిన వస్త్రపులను తినుటకు అనుమతి యిచ్చబడినను యీ ఆవకాశమును మిక్కిలి ఆరదుగానే ఉపయోగించుచుండవలెను. అంగదేశమున రాజకుటుంబము వారందరును గూడ కొన్ని యెండపాటు నానికులుగా పనిచేయవలెను. ఆవుడు మామూలు నావికులకు పెట్టబడెను ఆహార పదార్థములే రాజపుత్రులకుగూడ పెట్టబడును. మీరు జాతీయ సైనికులగుటచే మీకు యింద్రుడు నిగ్రహము ముఖ్యపరము అని మహాత్ముడనెను.

దీనిని మీరు ప్రమాణముగా భావింపుడు

మీ రందరును యీ తీర్మానముల నన్నిటిని యేకగ్రీవముగా నామోదించితిరి. గాన మీరు వీనిని సరిగా నెరవేర్చవలెను. మీరే వీని నల్లంఘించినచో నేను కార్యోపచార మొనర్చినను గూడ తగిన ప్రాక్షిప్తము కాజాలదు.

మీలో పెండ్లియైనవారు తమ భార్యలపట్లగూడ బ్రహ్మచర్యము నవలంబించవలెనని నేను కోరుట. లేదు గాని యితర స్త్రీలందరిని మాతృదేవతలుగానే భావించవలెను. మీరందరును యెల్లప్పుడును మీమీసాసములలో సిద్ధముగా నుండవలెను. మంచినీటి వర్తనమును యోగ్యతను కలిగియుండవలెను. మీ ఆంతఃకరణములు మతిమగ్గుగా నున్నచో మీరెట్టి దేశసేవ చేసిననుగూడ ఫలముకలుగదు.

నా జాతీయయోధులు కష్టముల ననుభవించుచు వత్తో భాగములయందు తుపాకిగుండలు ధరించుచుండుటవలననే నా కధికమగు నానందము కలుగును. అహింసానిరతులగు నా యోధులు శాంతిసమర హోమకుండమున తమ శరీరములనే ఆహుతులుగా నర్పింపవలెను. పవిత్రములగు వారి భస్మరాసులనుండియే స్వరాజ్యభాస్కరు యుద్ధయించును. అని మహాత్ముడు నుడిచెను. (అ. ప్రె. ప్రి. ప్రి.)

మధ్య పరగణాలు

సత్యాగ్రహము 19 తారీఖున

ప్రారంభింపబడును

అయోధి, ఏప్రిల్ 17:- ఈనెల 19 తారీఖున ఉప్పు చట్టమును తిరస్కరించుటకు డా. యస్. టి. పట్నావర్ధన్ గారు 25 శాంతిసైనికులతోడ హిహిండ్పులను ప్రదేశమునకు బోయెదరు. (ప్రీ.ప్రె.)

రబ్బరువస్తువుల బహిష్కరణ

దీల్ల, ఏప్రిల్ 17:- మోటారుకారులు కావలసిన భాగముల నమ్ము వర్తకులు సభిగావించి కొన్ని రకములరబ్బరువస్తువులను బహిష్కరింప నిశ్చయించిరి. (ప్రీ.ప్రె.)

మట్టపాలెం సత్యాగ్రహము

భీమవరం లో పోలీసువారు ఉప్పును వశపరచుకొనుట (స్వకీయవిలేఖరి)

మకాం మట్టపాలెం, ఏప్రిల్ 16:—మట్టపాలెం సత్యాగ్రహశిబిరమునుండి ఒకదళమును తోడుకొని ఈనెల 12 తేదీన క్రియార దండు నారాయణరాజుగారు భీమవరమునకు చేరువైదుమై దూరముననున్న దిగునుమ్రగ్రామమున కేగి అచ్చటి ప్రాత పుష్పపాలములలో 5 బహుల పుష్పను ప్రోగుచేసి భీమవరమునకు చేర్చిరి. ఈనెల 14 తేదీన సత్యాగ్రహులు తిరిగి అచ్చటనే పుష్ప ప్రోగుచేసి భీమవరమునకు వచ్చుచుండగా పోలీసువారు వారిపైబడి పుష్పను వశపరచుకొనిరి. ఆ పుష్పను దారిలోగల పుష్పలతలనుండి సార్వజనీన, సత్యాగ్రహులు తమహస్తములందు గల పుష్పను సులభముగా వదలకపోవుటచే పోలీసువారు వారిమండలను బక్కదీసి కన్నట్టుచున్నది. గ్రీన్స్ సాయంత్రమునకు నారాయణరాజుగారు మట్టపాలెం శిబిరమునకు కొంతకుండి సత్యాగ్రహులతో భీమవరమునుండి వచ్చిరి. నేటియందయమున మరియొక దళమును భీమవరమునకు పంపిరి.

మట్టపాలెము శిబిరమునందు పోలీసువారిపట్టి కట్టి తోక్యమును కలుగజేసికొనుటలేదు. పరస్పర శాంతియుతముగ జరుగుచున్నది.

నర్సాపురమున బహిరంగసభ

నిన్న సాయంత్రము క్రియార ఆత్మహరి గోవిందాచారి గారు ఒకసత్యాగ్రహదళముతో మట్టపాలెమునుండి నర్సాపురమున కేగి అచ్చట నొకగవీరంగసభలో తాము తయారు చేసిన పుష్పను వేలము చేసిరి. అందువలన రూ 30 లు లభించెను. ఆ సభకు క్రియార పులకేశికనుగారు గౌరవ్యతతో వహించి స్త్రీలు ముఖ్యముగ నీయుద్ధమునునందు చేరి ఖడ్గదస్త్రముల నైనను పిట్టలలో నమ్మి తోడ్పడవలెనని చెప్పిరి. గోవిందాచారి గారును తదితర ఉపన్యాసకులును ప్రజలెల్లరు ధనసహాయమును కేరీవందన లేక గావించి జాతిపాద్యమునును తోడ్పడవలెనని కోరిరి.

నిన్న రాత్రి సత్యాగ్రహులందరికిని క్రియార పి. వీరరాఘవాని గారు నర్సాపురమునందు విందుచేసిరి. విందుగడిచిన పిమ్మట సత్యాగ్రహదళము మట్టపాలెమునకు తిరిగిపోయెను.

గంజాంనుండల సత్యాగ్రహము

18 వ తేదీన బయలుదేరి బరంపురంనుండి ఇచ్చాపురము కాలినడకను చేసినది. అచ్చటనుండి దళము రెండు కాళ్లై ఒకకాళ్ల బరంపురం పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు మ-రా-రాశ్రీ ఉన్నవ రామలింగంపంతులుగారి నాయకత్వము క్రింద దక్షిణముగా వచ్చుచున్నది. రెండవకాళ్ల క్రికాకుంట్లో స్టేషనునుండి ఉత్తరముఖముగా వెళ్లుచున్నది. రెండవ కాళ్ల మ-రా-రాశ్రీ స్వాధీనత నారాయణమూర్తి, నిష్టల సోమయాజులు డి. ఎ. వి. యల్గార్ల నాయకత్వముక్రింద వచ్చుచున్నది. ఈ కాళ్లక్రింద నడచు విచ్చికళ్లులు (1) డాక్టరు నారాయణరావు పంతులుగారు (జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు) (2) టంగుట వెంకటరాజు శ్రేష్ఠిగారు మరియు పులివెందుల, ఈ జిల్లా అమడాలవల్ల స్టేషనునంద ప్రబోధమును గావించి అచ్చటి జనులు ఆవిరోధాహముతో నొసంగిన సత్యాగ్రహులను ధనమును గైకొని పాన్సాంగ్రామమార్గమున 14 తేదీ మధ్యాహ్నమునకు, లుకులాం అగ్రహారము చేరిరి. పాన్సాంగ్రామమున నొక కుర్రవాడు యాజిల్లు 18 తేదీన వచ్చునని యెదురుచూచుచు ఆరోజున రాకపోవుటచే వారు వచ్చువరకు నిరశనప్రతిమ బూనెదనని నిశ్చయించి మరునాడు వారువచ్చునది వారిలో నైచ్చికళ్లుడుగ జేరెను. లుకులాం అగ్రహారమున మధ్యాహ్నము రిక్తి గంటలకు బహిరంగసభ జరిగినది. చుట్టుప్రక్కల గ్రామములనుండి రైతులు పాటకపు జనులు సభకు విచ్చేసిరి. నిష్టల సోమయాజులు పంతులుగారు ప్రస్తుతపు దేశపరిస్థితులగుర్తి ముచ్చటించి మహాత్ము డీవుపుసత్యాగ్రహమును వెట్టుటకు కారణము నుడువుచు గంభీరపత్యాసమును గావించి సభికుల కత్తంతోత్సాహమును గలుగజేసిరి. అగ్రహారములు రూ 116 లను దళమునకు సమర్పించి నేదాశి ర్యవసాహాయ్యముగ సత్యాగ్రహదళమునై పసపు అక్షతల జల్లిరి. ఆశిర్యవసాహము పురస్కరము క్రియార పేరేపు సత్యాగ్రహ యాత్రాస్త్రిగారు మృదువుధురైలిని ఉద్ద్యుమనన తోడ్పడి ప్రోత్సహించుచు రి పద్యముల జదివిరి. పిమ్మట డాక్టరు నారాయణరావుగారు తరించుట కిమహాతరమును కోల్పోవనవలసి చెప్పుచు నుపన్యసించిరి. జయజయధ్వనులతో సభ ముగిసిన వెంటనే దళము బయలుదేరి వంశధారానదిని దాటినది. రోజంత గ్రామములో నుపన్యసించి వారిసంఖ్యావనల గైకొని రాత్రి 10 గంటలకు సింగపురంగ్రామము చేరినది. అచ్చట ఆ. భా. ప. శుభమునకు చేరిన నేతగాంధీ వారి కార్యముచిప్పిన

సహాయముపూడ చేసిరి. ఉదయమున లేచి అచ్చటికి 7 మైళ్ల దూరముననున్న శ్రీకాకుళమునకు ప్రయాణమైపోయిరి. వెల్లిన ప్రతి గ్రామమునందును ప్రజ లత్సంతోత్సాహము జూపుచు న్నారు. ఉభయదళములును 20 తేదీన కోటచోరా గ్రామమున గలసి నాపదా ప్రాంతమున ఉప్పువట్టుము నుల్లం ఘోరురు.

పోర్టు నెంటుజార్జి గెజటు

(15-4-1930)

వల్లికుశాఖ పోలీసు

తూర్పు కంజి కెత్తపాలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు డి.టి.హెచ్. ప్రి చన్నుగారు నెంటుల కంజికి మార్చబడిరి.

తాత్కాలికముగ చెన్నపురి ఉత్తరకంజి పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగా నున్న ఇ. జే. రోలాండుసక్ గారు తాత్కాలికముగ చెన్న నగర పోలీసు కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

జే. సి. జోస్టిక్ గారు కృష్ణా మండల ములో పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు అనంత పూరు కేంద్ర పోలీసు రిట్రాక్టుగా నున్న ఇ. జే. రోలాండుసక్ గారు తాత్కాలికముగ చెన్న నగర పోలీసు కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

జే. సి. జోస్టిక్ గారు కృష్ణా మండల ములో పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు అనంత పూరు కేంద్ర పోలీసు రిట్రాక్టుగా నున్న ఇ. జే. రోలాండుసక్ గారు తాత్కాలికముగ చెన్న నగర పోలీసు కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

(న్యాయశాఖ)

సి. వరదరాజులు పంతులుగారు సబార్డినేటు జడ్జి సెలవునుండి వచ్చినమార్చు మరలీపట్టుము సబ్ కోర్టుకు యం. వెంకట్రామయ్యగారి స్థానే మార్చబడిరి. వెంకటరామయ్యగారు మరల డిస్టిక్టుమునసలుగా మార్చబడిరి.

పి. రంగస్వామి ఆయ్యంగార్ గారు నరసపూరునుండి అడివనల్ సబార్డినేటు జడ్జి బెజరాడ సబ్ కోర్టుకు సి. ఆర్. కృష్ణరావుగారి స్థానే మార్చబడిరి. సి. ఆర్. కృష్ణరావు గారు మరల తమపూర్వపు డిస్టిక్టుమునసలు పదవి వహించెదరు.

టి. రాజగోపాలదాస్యగారు కాకినాడ సబ్ కోర్టు యందు ప్రిన్సిపలు సబార్డినేటు జడ్జిగ నియమింపబడిరి. కాకినాడ సబ్ కోర్టు ప్రిన్సిపలు సబార్డినేటు జడ్జిగా నున్న యన్. గోపాలకృష్ణరావు గారు ఆహ్వానంలే అడివనల్ సబార్డినేటు జడ్జిగా పి. శేషగిరిరావుగారి స్థానే నియమింపబడిరి. శేషగిరిరావుగారు మరల డిస్టిక్టుమునసలుగా మారెదరు.

తూర్పు గోదావరియందు తాత్కాలికముగ జిల్లా జడ్జిగా నున్న సి. వి. కృష్ణస్వామి ఆయ్యంగారు అమలాపురం సబ్ కోర్టుకు సబార్డినేటు జడ్జిగా యం. వి. హయగ్రీవరావుగారి బహులుగా నియమింపబడిరి. హయగ్రీవరావుగారు మరల జిల్లా మునసలుగా మారెదరు.

గురు భాగవతుల ధర్మరావుగారు గంజాం జిల్లా బరంపురమునందు స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగా ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

రిజిస్ట్రేషను

ఆఫ్ఫర్ గ్రేడు సబ్ రిజిస్ట్రేషను, నంటూకునందు జాయింటు సబ్ రిజిస్ట్రేషనుగా పనిజూచుచున్న డి. మల్లారావుగారు గత జనవరి 8 వ తేదీనుండి 30 వ తేదీవరకు ఆన్ డ్యూరెన్సుల రిజిస్ట్రేషనుగా పని జూచునటుల పరిగణింపబడెను.

అభివృద్ధిశాఖ

ఈ క్రింది కాసన సభ్యులు పారిశ్రామిక బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నుకొబడిరి. డి. బి. పి. యలిరాజులు నాయుడు యం. యల్. సి. గారు. రా. సో. వి. వి. మునుస్వామి పిళ్ల యం. యల్. సి. గారు

ఈ క్రిందివారిని ప్రభుత్వమువారు మరల పారిశ్రామిక బోర్డు సభ్యులుగా నామినేటు చేసిరి. 3 వ తీర్మానములవరకు వీరు సభ్యులుగ నుండెదరు.

సహకార సంఘముల రిజిస్ట్రేషను డి. బి. జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు డా. ఆర్. నాగ్ గౌడు ఎం. ఎల్. సి. గారు.

వల్లికువర్క్యూ కార్మికశాఖలు

జి. యస్. పుంకట్ గారు ఇంజనీరు దివిపంపింగ స్టేషను మాపరింటెండెంటుగా సెలవునై వెడలిన హెచ్. సి. పుంకట్ గారి బహులుగా నియమింపబడిరి.

టి. యస్. వెంకటరామయ్యర్ డి. ఇ. గారు అసిస్టెంటు యెక్జిక్యూటివు ఇంజనీయరు గోదావరి ఉత్తర డివిజను ధవళేశ్వరం సబ్-లుకు మార్చబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖ

యం. వి. శంకరవారియర్ గారు స్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖ శాఖ మాపరింటెండెంటు ఫంచాయితీల రిజిస్ట్రారు జనరలుగారి

పర్యవలు అసిస్టెంటుగా రామయ్యశాస్త్రిగారి బహులుగా నియమింపబడిరి.

ఆర్. నారాయణరావుగారు హిందూ ధర్మవాచయముల బోర్డు కమిషనరు ఆబోర్డు అధ్యక్షులుగ తాత్కాలికముగ ఏప్రిల్ 7 వ తేదీనుండి నియమింపబడిరి.

పి. వెంకట నుబ్బయ్యగారు చిత్తూరు నందు లోకలు ఫండు అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ డి. పి. వేరీగారి స్థానే నియమింపబడిరి.

మన్మథమ్మ మసాన్, భాస్కరాచార్య బహదూర్ గారు తెనాలిమ్యూనిసిపల్ సంఘసభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

ఈ క్రింది గౌరవ సభ అసిస్టెంటు సర్జనులకు ప్రభుత్వము వారు నియమించిరి.

సి. లక్ష్మీనరసింహారావుగారు కడపజిల్లా ప్రొద్దుటూరు గవర్నమెంటు ఆస్పత్రి గౌరవ సభ అసిస్టెంటు సర్జనుగా నియమింపబడిరి.

జె. వెంకటరామనాయుడుగారు తూర్పు గోదావరి పెద్దాపురం గవర్నమెంటు ఆస్పత్రి గౌరవ సభ అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

యస్. సి. మార్కండేయకే. రంగప్రసాద్ రావుగారు తూర్పుగోదావరి పితాపురంగవర్నమెంటు ఆనుపత్రిగౌరవ అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

వి. ఆప్తస్వామిగారు తూర్పుగోదావరి రామచంద్రాపురం గవర్నమెంటు ఆనుపత్రిగౌరవ అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

పి. అమ్మిరాజుగారు పశ్చిమగోదావరి భీమవరం ప్రభుత్వ ఆనుపత్రి గౌరవ అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

ఈ క్రిందివారు జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగను, తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగను, ఎన్నుకొబడిరి.

కే. వెంకటరావుగారు తూర్పుగోదావరి జిల్లాబోర్డుసభ్యులుగ రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు వారిచే ఎన్నుకొబడిరి.

రామమల్లెమ్మలారెడ్డి, సి. యం. పెద్దరామిరెడ్డిగారు కడప జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ రాయచోటి తాలూకా బోర్డువారిచే ఎన్నుకొబడిరి.

విద్యాశాఖ

ఈ క్రిందివారు ఏప్రిల్ 1వ తేదీనుండి జూలై 7వ తేదీ వరకు లాకా కేజి అసిస్టెంటు లెక్చరరుగా మరలనియమింపబడిరి.

- (1) మహ్మద్ అబ్దుల్ అజీము సాహెబ్ బహదూర్, (2) అబ్దుల్ గానిసాహెబ్ బహదూర్, (3) యస్. గోవింద రాజనాయుడు, (4) టి. యస్. వెంకటేశ్వరయ్యర్, (5) వి. యం. రామస్వామి మొదలియార్, (6) యస్. శివరాత్, (7) యస్. వెంకటరామ ఆయ్యర్, (8) పి. చారి గార్లు.

సుస్థిరజాతీయ పై న్యమన చేరిన నారీమణులు

40 మంది శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారి నాయకత్వముక్రింద చేరిరి

నవసారి, ఏప్రిల్ 17:—పురుషులవలెనే వీరందరును గూడ స్వరాజ్యమువచ్చువరకునులించినచే నెద దీనునిదీక్షలుని నివారందరును సబర్బీ ఆశ్రమమునందున్నా. వీరిలో 12 మంది శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారి నాయకత్వముక్రింద రేపు 18వ తేదీనుండి జలబహులులో సారామకాగములవద్ద పీకెటించుచుటకు మహాత్మునిచే నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

తమిళ నాడు

సత్యాగ్రహములో చాలమంది చేరుటకు సంసిద్ధముగా నుండుట

నేదార్యం ఏప్రిల్ 17:—శాంతిపైకిదగము బహులు చేరుటకుముందుకొందరు ఆయక్కరంబమ్మగ్రామమునకు బోయిరి. శ్రీమతిలక్ష్మీవతి, అమ్మ మతయెమ్మెన్ సి.వి. రాజగోపాలాచారి గారులు ప్రజను స్పృహించిరి. సత్యాగ్రహములో చేరుటకు 40 మందికైగా సిగ్గుగా నున్నామని చెప్పిరి. వీరు యితర గ్రామములనుండి వచ్చుచు నేదార్యమువారి వలె 12 మంది శాంతి పైకిదగములో చేరుటకు మరళాక్షు చెట్టిరి. ఇప్పటికి సత్యాగ్రహులు జీవించు అయిరి, శ్రీ. పి. శ్రీ.

హిందూదేశము:

కామన్యుసభలో చర్చ

కామన్యుసభలో హిందూదేశపు వ్యవహారముల గూర్చి జరిగిన చర్చ గాంచిన, లేబరు ప్రభుత్వమువారి కొకదారి తెన్ను దోచుట లేదని, విదిత మగుచున్నది. చర్చ జరుగునమయమున, ఇండియామంత్రిగారు హాజరు గారయిరి. వీరు తమ యభిప్రాయమును తెలుపుట కిష్టపడక తప్పించుకొని నటుల దోచును. వీరిస్థానమున లాన్సుబరీగారు నిలిచి ఆకున కందని పోకను పొందని రీతిని జవా బిచ్చిరి. హిందూదేశమునం దీమధ్య జరుగు చున్న సంఘటనల కేమికారణము గలదో, ప్రజల యిబ్బందులను తీర్చి వారిని తృప్తిపరచుటకు మార్గ మేమియో చర్చించుటకై ఖెన్నరు బ్రాక్వేగారు అడ్జర్నమెంటు తీర్మాన మును ఉపపాదించిరి. ప్రజలను సమాధాన పరచుటకు ప్రభుత్వమువారు తగిన చర్యకుతనము జూపలేదనియు, ఇండియామంత్రిగారు కాంగ్రెసుజలమును గ్రహింప జాలక చులకన జేసి రనియు, ప్రస్తతస్థితి పెరిగి ప్రాసిక్యూషనులు బలమగుచో, మితవాదులుగూడ అతివాదకోటిలో జేరెద రనియు, అందుచే ప్రత్యేక ప్రయత్నము గావించి, లేబరు యోశయము లగు పూర్ణస్వరిపాలనమును, స్వయంనిర్ణయ స్వాతంత్ర్యమును సఫలపరచుటకు తాము పూనెద మని లేబరు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించవలయు ననియు, బ్రాక్వేగారు ఎచ్చరించిరి. మరియొక అసందిగ్ధమగు ప్రకటనను గావించవలయు ననియే, వీరి యుద్దేశ్యము. ఇట్టిప్రకటనములవలన గలుగు, ప్రయోజన మెటు లున్నను, బ్రాక్వేగారి మితమగు సూచనగూడ తదితరు లంగీకరింపరయిరి.

కమాండరు కెన్వర్త్రిగారు బ్రాక్వేగారి ప్రతిపాదనమును ఖండించుచు, కన్సర్వేటివు వైఖరిని అవలంబించిరి. వీరి యుద్దేశ్యము లెట్టివో, హిందూదేశమునం దున్నపుడే తెలిసెను. కాంగ్రెసు సభ కాండుటేబిలు సమావేశమును నిరాకరించినందులకు కెన్వర్త్రిగారు చింతించిరి. వీరింకను ప్రాతపాట నే పాడుచున్నారు. కాంగ్రెసుసభవారిట్టిసమావేశమును నిరాకరించుటకు కారణములు పెక్కుమార్లు వెల్లడియయ్యెను. సరియగు సమావేశము జరుగుట కవకాశ ముండునేమోయని, గాంధీ మహాత్ముడును పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారును, కాంగ్రెసుసభకు పిమ్మటగూడ ప్రయత్నించిరి. రాజకీయనిధిగారికి మరియొకయవకాశ మిచ్చిరి. వారు దానిని తిరస్కరించుటచే, వేరొకమార్గము లేక సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలసివచ్చెను. ఈ యుద్ద్యమమును బలిమిచే నణచుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

వీనిమూలమున, కాండుటేబిలు సమావేశము జరుగుట కిదివర కేమయిన ఆశలున్నయెడల, అవి యంతరించినవి. మాళవ్యాప్రభుత్వము గూడ దీనికి వెడల నిరాకరించిరి. కేల్కారుప్రభుత్వము సత్యాగ్రహము నవలంబించిరి. ఇట్టి స్థితిలో కెన్వర్త్రిగారివారి తోడ్పాటుతో కాండుటేబిలు సమావేశమును జరిగింప నిశ్చయించిరో తెలియదు. వీరికి తోడ్పడెడివారు, పేరెన్నికగనినప్రముఖులలో నెవ్వరుండ రని చెప్పవచ్చును. మహాత్మునితో సఖ్యపడకుండ, హిందూదేశమును తృప్తిపరుపనెంచుట, నేలకడిచి సాము జేయుట యగును. కెన్వర్త్రిగారింకను చిత్రభ్రమను వివనాడలేకుండట శోచనీయము.

హిందూదేశ పరిస్థితులు విషమముగ నున్నవని, కెన్వర్త్రిగారింగీకరించెదరు. కాని, అతిశయోక్తి కొంత గలదని, తెలిపి వీరు తృప్తిచెందుచున్నారు. వీరివాదము సరియని యనుకొనినను, పరిస్థితులింకను తీవ్రహాషము దాల్చుకముందే, హిందూదేశముతో సమాధానపడట వివేకము గాదా? కాలము గడచినకొలదియు, ఇంగ్లండుకు నష్టమే కలుగును. గ్రామములలో పెక్కు లింకను స్వరాజ్యోద్యమముచే ప్రేరేపింపబడలేదని, కెన్వర్త్రిగారి తలంపు. కెన్వర్త్రిగారు హిందూదేశమున నున్న సమయమునకును ఇప్పటికిని చాల వ్యత్యాసము గల దని తెలుప నక్కరలేదు. వాయువేగ మనోవేగములతో ఈ యుద్ద్యమము వ్యాపించుచున్నది. అనుదినమునందు పరిస్థితులు మారుచుచున్నవి. పట్టణములకన్నను గూడ గ్రామములలో నీ యుద్ద్యమము ప్రజల నెక్కుడుగ ప్రోద్బలపరచుచున్నది. ఈ సంగతిని గ్రహింపక గ్రామములలో కదలిక గలుగలేదనుట, విచిత్రము. కదలిక గలిగినను గలుగకున్నను, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించుట, లేబరుప్రభుత్వధర్మము గాదా? స్వరాజ్యము నొనగక తప్పనిసరి యగువరకు, ప్రభుత్వమువారు వేచియుండవలెనా? కెన్వర్త్రిగారివాదము, సత్యాగ్రహోద్యమావశ్యకతను నిరూపించుచున్నది. హిందూదేశపు హక్కును ఇంగ్లండు బుద్ధిపూర్వముగ నంగీకరింపదను వాదము సార్థకమగుచున్నది. ఈ విషయమున లేబరుపక్షమువారును, తదితర పక్షములవారును ఒక్కత్రోవనే త్రొక్కుచున్నారు. వివిధపక్షముల మధ్య ఎంచదగిన భేదము గనుపించుటలేదు. లా-అర్థరురక్షణవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తీసికొనుచున్న చర్యలను తా మామోదింపవలెనని, కెన్వర్త్రిగారు దెలుపుట జూడ, వీరికి నిర్బంధప్రయోగమే ముఖ్య మని దోచుచున్నదిగాని, సమాధానమార్గము ముఖ్య మని దోచుటలేదు. ఇండియాప్రభుత్వమువారికిని స్థానిక ప్రభుత్వములకును పూర్ణాధికారము నిచ్చుటయే, కెన్వర్త్రిగారికిని, తదితర లేబరు ప్రముఖులకును సమ్మతముగ దోచుచున్నది. అంతియగాని, లేబరు ప్రభుత్వమువారు ఎట్టి స్వతంత్రచర్య దీసికొనవలయునని, వీరు తలంపుటలేదు. ఇట్టిసిద్ధాంతమును మాక్కుటనుగా రామోదింపక, నిర్బంధప్రయోగము విషయమున పార్లమెంటు సభ తనధర్మమును విడనాడుట పాడిగాదనిచాటిరి. బ్రాక్వేగారితో ఏకేకీభవించిరి. పార్లమెంటుసభలో నీవిషయమును చర్చించుట అసలే పనికిరాదని, మూర్ఖులు అనుకన్సర్వేటివు సభ్యుడు పలుకుట చోద్యము. ఇంతకుపూర్వము

ము హిందూదేశ స్వయంనిర్ణయ స్వాతంత్ర్యము విషయమై ఉత్సాహము గనుపటచుండిన లాన్సుబరీగారి సమయమున, ఇండియాప్రభుత్వచర్యలను సమర్థించుటతో కాలముగడపుట విచిత్రము. ఇర్విను ప్రభువుగారను, బెన్నుగారను హిందూదేశ పాలకులుగ నుండునంతవరకు, ఎట్టి యుపద్రవము వాటిల్లదని, వీరు తృప్తి గనుపజచిరి. కామన్యుసభలో జరిగిన చర్చ జూచిన, లేబరుపక్షవైఖరి మార్పు జెందలేదని కనుపించును. హిందూదేశము స్వతంత్రమైనా ధారపడి స్వాతంత్ర్యమును బడయవలసిన యవసరము నిది గోచరింపజేయుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికాను వెనుక సమాధాన పరచిన రీతినే హిందూదేశమును గూడ ఈ సమయమున సమాధానపరపవలయునని, స్పెక్టేటరుపత్రిక గోరుచున్నది. కాని, పరిస్థితులు చేయిజారువరకు, లేబరు ప్రభుత్వమువారు మేల్కొనెదరని తోచదు. లేబరుప్రభుత్వమువారు రెటుల మెలగినను, హిందూదేశమునకు నేడు గాకున్న రేపయినను, స్వాతంత్ర్యము సిద్ధింపకతీరదు.

లవణసత్యాగ్రహము

లవణసత్యాగ్రహము దేశమం దంతటను నిర్విఘ్నముగ కొనసాగుచున్నకొలదియు, నిర్బంధప్రయోగముగూడ పెరుగుచున్నది. మహాత్ముని కుమారులగు దేవదాసు గాంధీగారికి ఉప్పుచట్టము క్రింద మూడుమాసములశిక్ష విధింపబడెను. వీరిపై నింకను రాజద్రోహ నేరము గలద. జిల్లిలో నరెన్దు అయిన ఇతరసత్యాగ్రహవలంబులు గూడ శిక్షింపబడిరి. కరాచీలో కాంగ్రెసునాయకులపై దాడులు శిక్షలు విధింపబడెను. జయరాందాసు చౌలతు రాముగారికి గుండుదెబ్బ తగిలెను. ముందుగ ఎచ్చరికలేకుండ పోలీసువారు తుపాకుల గాల్చిరి. దెబ్బ తగినవారిలో నొకరు చనిపోయిరి. మిగిలినవారికి గాయములు తగిలెను. జయరాందాసుగారు దేశ నేవాతత్వరులలో మిగుల పేర్గాంచినవారు. వీరు త్యాగధనులు. వీరి త్యాగశక్తిని, మహాత్ముడు కడుంగడు శ్లాఘించెను. చౌలతురాంగారి ఖ్యాతికి తగిన బాధయే లభించినది. ఇట్టి బాధలకు ప్రజలిక ముందు లోనుగావలసివచ్చును. కాశీలో సర్వాధికారులగు సంపూర్ణానందుగారికి పదునెనిమిదిమాసముల శిక్షయు, జరిమానాయు విధింపబడెను. వీరిస్థానమును శ్రీ ప్రకాశగా రాక్రమించిరి. ఇటులనే వివిధరాష్ట్రములలోను దారుణశిక్షలు విధింపబడుచున్నవి. కాని దుర్భర పరిస్థితులమధ్య, ప్రజలు అడ్డుతెచ్చిగ్రహము జూపి రనుటకు నందియములేదు. మహాత్మునియుద్ద్యమమును నిరసించుటకు, కలకత్తా, కరాచీలలో జరిగిన అల్లరులను ప్రతిపక్షులు ఉదాహరణముగ జూపెదరు. కాని, యిట్టి విమర్శకులకు గాంధీమహాత్ముడు తగినసమాధానము నిచ్చెను. గాంధీమహాత్ముడు వంక ప్రభుత్వదౌర్జన్యమును వేరొకవంక ప్రజలదౌర్జన్యమును ఎదుర్కొనవలసియున్నాడు. రెంటిని ఎదుర్కొనునపుడు, పూర్తివిజయము గలుగదని, మహాత్ముడు మొదటనే తలచియుండెను. కాని, దౌర్జన్యమును హద్దులలోకి దెచ్చుటకు సాధ్యమగునని, మహాత్ముడు నమ్మెను. మహాత్ముని విశ్వాసము సార్థక మయినది. ఇంతవరకు గుజరాతులోను,

బాంబాయి, ఏప్రిల్ 17:— 17 వ తేదీన సరోజినీదేవి బాంబాయిలో మండ్యేలో, వర్తమలకు 900 ఉప్పుపాల్లములను 10000 రూపాయలకు విక్రయించెను. (అ. స్పె. సె.)

చెన్న నగరమున సత్యాగ్రహము

మూడవ ప్రస్థానము

మైలాపూరు సముద్రతీరమున ఉప్పుశాసనము నుల్లంఘించుట

మదరాసు, ఏప్రిల్ 18:—టి. ప్రకాశము నాగేశ్వర రావు పంతులుగారు నాయకత్వముక్రింద నీ దళము చెన్న నగర సత్యాగ్రహదళమువారు మైలాపూరు సముద్రతీరమున ఉప్పును తయారుచేసి తిరిగి ఉప్పుశాసనము నుల్లంఘించిరి. శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయకుగారు గూడ ఈ దినమున సత్యాగ్రహ ప్రస్థానమున పాల్గొని కాసనోల్లంఘన మొనరించిరి. ఇదివరకువలె సత్యాగ్రహము మాత్రమే గాక చాలమంది స్త్రీలు గూడ ఈ తేగింపునందు పాల్గొనిరి. సముద్రతీరమున ఉప్పును తయారుచేయు సమయమున హాజరై పాల్గొనిరి. ఉప్పును తయారుచేసిన పిమ్మట ప్రకాశము పంతులుగారు విజ్ఞప్తి యొనర్చగా చాల మంది తమ యంత్రములనుగడియారములను అభరణములను రొక్కమును గూడ సత్యాగ్రహానికి విరాళములుగా కొనగి చాల యుత్సాహమునగవర్చిరి. సముద్ర తీరమున, మార్కా పము చాల విశేషముగవచ్చును, వేలకొలది జనులు తదివరకుత నుండి తిరిగి సత్యాగ్రహము తమబసకు తరలి వెళ్లువరకునసాగ నంపిరి.

సత్యాగ్రహము సరిగ్గా 8 గం. 30 నిలకు సత్యాగ్రహ శ్రమమునుండి బయలుదేరిరి.

ప్రకాశము, నాగేశ్వరరావుపంతులుగార్లు, గద్దెరంగయ్యనాయకుగారు, బాతీయ పతాకముల ధరించి, సత్యాగ్రహములకగ్రభాగమున నడచిరి. వారి వెనుక శ్రీమతులు దుర్గా బాయమ్మ అంగచ్చి అమ్మ, టి. వరహామయ్య, కె. ఎస్. మీనాక్షమ్మ, ఆర్. వి. విలాసమ్మ, కె. కారడ, పుండరీక విశ్వ అమ్మగార్లు బాతీయపతాకధరించి, బాతీయగీతముల గానమొనర్చుచు నడచిరి. వారివెనుక సత్యాగ్రహముల నడచిరి. వారుచుట్టును ప్రజలుత్రిసికొనిరాకుండ కొందరుబాలులు గట్టి నడచిరి. వారికిరప్పకలను వెనుకప్రక్కనుగూడ వేలకొలదిప్రజలు వెంటనడచిరి. వారివెనుక కొంతదూరమున పోలీసు అధికారమును, లాతీలధరించిన పోలీసు పదాతియు వెంటనడచెను.

ఈరేగింపు బాతీయగీతములతో నగరసంకీర్తన మొనర్చుచు, బాతీయగీతము వీధి, సామంతా, నార్తూమాదా, వీధులగుండా కచేరిగొడ్డును ప్రవేశించి, అచటినుండి బహుదీధిని ప్రవేశించి, "బార్పల్లు" వంటెననుదాటి, ఎడ్వర్డు ఎల్లియట్టు వీధిని ప్రవేశించి, సముద్రతీరమున చేరి, పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు కెనరలు గృహమునకు ఎదురుగా నుప్పును తయారుచేయుటకు ప్రారంభించిరి. ఈరేగింపు నార్తూమాదీధిని ప్రవేశింపగనే, అచ్చటి పురొహితులు పల్లెరు వేసమును వతించుచు, పూర్వకలశమును చెచ్చి నాయకులకొనగి, ఆకిర్య దించిరి.

ఈరేగింపు 8 గ 30 నిలకు సముద్రతీరమునువేరెను. వెంటనే మూడు పొయ్యిలనుపెట్టి సత్యాగ్రహములు ఉప్పువండుటకు ప్రారంభించిరి. పిల్లలవలె అంజనేయులుగారే, కె. భాష్యం గార్లు మొదలగువారును పల్లెరు హైకోర్టువ్యాధువాదులను స్త్రీలును, యూరపియులును పోలీసు అధికారులను గూడ అచ్చట చేరియున్న వారిలో గలరు.

ప్రకాశముగారి విజ్ఞప్తి

అచట ఉప్పును తయారు చేయుచున్న సమయమున, ప్రకాశం పంతులుగారు సభ్యులకుపర్యవేచించుచు, గతరాత్రి తాను నాగేశ్వరరావు పంతులుగారును, గుజరాతీల సభలో విజ్ఞప్తియొనర్చినపుడు స్త్రీలును పురుషులు తమ యాభరణములను, సత్యాగ్రహానికి వెళ్లు సమయించినదియును వానిని వేలము వేయగా రు 1169 ల వరకెట్లుల సమకూడినదనియును వివరించిరి. గాంధీ మహాత్ముని సత్యాగ్రహ శోధ్యమహా, విమియు గెరుగక, నిరాశ్రయులై వీధులందు తిరుగు అనాధభిక్షుక బాలరలోగూడ ఎట్లుల వ్యాపించినదియు వివరించుచు గళగళమున నిర్వ్యక్త అనాధ భిక్షుక బాలరు ఉప్పుతయారుచేయుటయు, పోలీసు అధికారి, వారిని నిండ్లముగమాపించి హింసించినవయమును వివరించిరి. ప్రజలో నీ యుద్ధమును బాగుగ వ్యాపించెను. ఇది జనప్రద మగుటకు ధనపహాయవసరము. చెన్నపురి పొరులీవివయమున నెట్టిలోపమును గలుగజేయురాదు అని నుడువును. కేపు మధ్యాహ్నమున సోదర్యవహులలో జరుగు స్త్రీలసభకు చెన్న నగర స్త్రీలందరను వెళ్లి బాతీయోద్యమమును తోడ్పడవలసినదని చాచ్చరించిరి.

ప్రకాశము పంతులుగారి విజ్ఞప్తి ఫలితముగా సభ్యులలో పిల్లలరు, ఉంగరములను, గడియారములను, స్త్రీలు అభరణములను, రొక్కము సమర్పించిరి. శ్రీమతి విలాక్షి అమ్మగారు

అసలు బంగారు నగలకు వీకంసి చబిల్ దాస్ అండు సన్స్

నీమకమలములు, నగలవర్తకులు 112, 113 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

గారు ఒకజత బంగారు గజాలను, రాజలక్ష్మి అమ్మగారు మరీ ఒకజత గజాలను శ్రీమతి మీనాక్షమ్మగారు అంటికోళ్లను వోసరి.

స్వదేశీవ్రతమును పూనవలెను

పిమ్మట నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు సభ్యుల నుద్బోధించుచు ప్రకాశము పంతులుగారు నుడివిన విషయములను బలపరచి ఇంకను నిలువ నుడివరి. నిన్న సాయంత్రము గుజరాతీల సభయందు విదేశ వస్త్రుల బహిష్కారమును గురించియు విదేశ వస్తుబహిష్కారమును గురించి విపులముగ ప్రసంగించియుంటిని. విదేశ వస్త్రులు బహిష్కరింపవలసినదని మహాత్ముడు 10 వర్సముల పూర్వము ప్రబోధించెను. కాని ఇంతవరకును ఆ సందేశమును మనము పూర్తి గ నవలంబించ వలేదు. స్వరాజ్య సాధనకొరకు, ఉప్పుసత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడినది. సాగుచున్నది అందు మనము చేయవలసినది కాసనము నుల్లంఘించుట మాత్రమే. ప్రభుత్వమువారు ఇష్టమై మనను శైదులో పెట్టెదరు. లేనిచో ఆస్తిని జప్తు చేసుకొనెదరు. కాని ఆంగ్లేయులు తమ వర్తకమునకు నష్టము గలిగినయెడల వెంటనే లొంగవచ్చు. దానిని గురించివారికి చాల భయము. విదేశ వస్త్రులను ధరింపు వస్తువులను బహిష్కరించినయెడల లవడి వెంటనే, ధరింపు వారికి చురుకుగ నాటుకొనును. కనుక మీరందరూ, ఈజానుండియు విదేశ వస్త్రులను, పూర్తిగ బహిష్కరించి, సంపూర్ణముగ స్వదేశీవ్రతము నవలంబింపవలెను. ఇంటకు మేము వచ్చినది మీ రొసగునను కొరకును, అభరణములకొరకును గాదు. ఉప్పుశాసనోల్లంఘన మొనర్చునది; ధనముకొరకుగాదు. భారత స్వాతంత్ర్యమును సాధించుట కిది మార్గములు. కనుక మీరు విదేశ వస్త్రులను పూర్తిగ బహిష్కరింపకుండ, మీ కేయుద్ధమును కెంతసేపు మొనగినను అదియంతయు నిరర్థకము. స్వరాజ్యసంకల్పము మీ హృదయములందున్నచో, మీరిదివరకు నుండియు విదేశ వస్త్రులబహిష్కారమును బహిష్కరించుటకు ప్రతిజ్ఞ పూనవలెను. కద్దరునే ధరింపవలెనని నేను మిమ్ముడుకుట లేదు. వసతియున్న వారు ఖద్దరును ధరింపవలెను. లేనివారు స్వదేశీవ్రతములను సువయోగించుదు. అంతియగాని విదేశ వస్త్రులను మాత్ర మెప్పుడు సువయోగింపగూడదు అని హెచ్చరించిరి.

డన్ కన్ గారు

కాసనోల్లంఘనమును గాంచుటకు జనుదెంచిన, డన్ కన్ గారి నీయరు అను అంగ్ల దేశీయుడు, ప్రకాశము పంతులుగారి కోరికపై ప్రసంగించుచు "వెంటనే కాసనోల్లంఘనోద్యమమును చేరనివారిని" నిందింప నవసరములేదని నుడువుచు, కొందరు చురుకుగన, కొంద రాలస్యముగన, విషయముల గ్రహించురనియు, ఇప్పుడు గాకపోయినను, కొంతకాలమునకైనను, ఇప్పుడు వెనుకనున్న వారు ముందుకువచ్చి ఉద్ధమమున చేరగల రనియు నుడివరి. మహాత్ముడు ప్రారంభించిన ఇట్టి యుద్ధమును నుద్ధమము ఇంతవరకు ప్రపంచ చారిత్రమునందెచ్చటను కనివిని యెరుగను. ప్రపంచమంతయు నిపుడు భారత దేశమువైకి దృష్టిని నిండ్చి చూచుచున్నది ప్రభుత్వమువారు గూడ ఈ యుద్ధము పరిమాణముల గ్రహింపగలరున్నారు. అందుచేతనే పోలీసువారెదురుగ నిలచియు ఇచ్చట కాసనోల్లంఘనమును జరుగుచుండ చూచుచు మూకొనుచున్నారు. ప్రపంచమున కొందరింకను ఈ యుద్ధమును పెద్ద "ప్రహసనము" అని భావించుచున్నారు. కాని రాజప్రతినిధి మాత్ర మట్టివానితో నేకిగ్గించు ననుకొనను. ఇప్పుడో, కొంతకాలమునకో, కాంతి యంతమున నీయుద్ధము విజయమంది తీరును అని నుడివెను. ఈ లోగా నుప్పుతయారుచేయుట పూర్తియగుటచే, సత్యాగ్రహ దళము, ఉప్పును తీసుకొని ఈరేగింపుతో, సత్యాగ్రహ శ్రమమునకు బయలుదేరి వెళ్లిరి.

తాడేపల్లిగూడెం

తాడేపల్లి గూడెములో నిన్నను మిత్రులందరూ సమావేశమైరి. కాకినాడ భీమవరములో తయారైన ఉప్పును ఆసభలో కనివారపు సుబ్బారావు, కలిదిండి రామరాజుగార్లు విక్రయించిరి. డి. భీమేశ్వరరావు, బి. వి. సుబ్బారాజు మున్నగు వారు కొనరి. మొత్తము 6/4 వమాలయినది. బి. సుబ్బారాజు, ఎల్. సుబ్బారాజుగార్లు తాము తయారుచేసిన ఉప్పును సభలో పంచిపెట్టిరి. పుచ్చకొన్నవారు, కొన్నవారు, అమ్మినవారు అందరూ చట్టుమార్గము గెట్టెదరు అని సభలో వ్యవస్థముగ తెలియజేయబడెను. డాక్టరు ఫాలకోడేటి గరుమూర్తి, కలిదిండి గంగరాజుగార్లు ఆసభకు హాజరయిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

మద్రాసు సంగీత పరిషత్ సంగీత శాస్త్రవేత్తల సమావేశము

మద్రాసు సంగీత పరిషత్తువారిచే జరుపబడు సంగీత సమావేశము రాజోపు డిశంబరునందు జరుగును. ప్రస్తుతము నేడు 18వ తేదీనుండి 21 వ తేదీవరకు సంగీత శాస్త్రవేత్తల సమావేశము తిరువల్లి క్లె-డి మణిఅయ్యర్ హాలునందు శ్రీ టి. వి. సుబ్బారావు గారి ఆధ్వర్యమున జరుగును.

యస్. ఇ. రైల్వే కుట్రకేసు నిర్వంధితులు

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 17:—డా|| వరదరాజులనాయకు గారు తిరుచినాపల్లి జైలు నుండి బయటపడు యాక్రింది తండ్రి నంపిరి.

యస్. వి. రైల్వే కుట్రకేసులో నిర్వంధితులైన థైడిల యిక్కట్లను గూర్చి నేను ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించినాను. నిరసనవ్రతము మనవలెనని కోరును. (శ్రీ వెను)

రాకపోకలా:—సి. అబ్దుల్ హాకీము సాహెబుగారు మద్రాసు షేరిఫ్ నిన్నరాత్రి మెంగ్గారుకు వెళ్లిరి.

యస్. వి. రామమూర్తి వి. సి. యస్., సి. ఇ. గ్రాహముగార్లు నిన్నరాత్రి ఉదకమండలమునకు వెళ్లిరి.

రా. బి. వెంకటరామ నాయుడుగారు నిన్న రాత్రి వాల్తేరుకు వెళ్లిరి.

ఆర్. యస్. కర్నా యం. యల్. ఏ. గారు నేటి ఉదయమునకు కలకత్తానుండి మద్రాసుకు వచ్చిరి.

శ్రీ. పి. మార్కండేయరావు డా|| గురుమూర్తిగార్లు రాజమహేంద్రవరమునుండి నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు వచ్చిరి.

విదేశ వస్త్రుల బహిష్కారము

విదేశ వస్త్రులను కొనినవర్తకునికి శృంగభంగము ధిల్లీ, ఏప్రిల్ 17:— ధిల్లీలో నొక గుడ్డలబహుళలో సత్యాగ్రహవాలంటీరులు పిక్కులుచేయుటచేత గలిగిన లాభము మకు తెలియబచ్చినది. కాంతిసైనికులు యెంతచెప్పినను వివక ఒక వర్తకుడు ఒక చేలు విదేశీగుడ్డలను కొనెను అతడు బహుళ నుండి వెళ్లపోవుచుండగా సత్యాగ్రహము పోయ్యదారికడ్డముగా పడుకొనిరి. వర్తకుడు వారి మీదుగా నడిచి పోయెను. కాని అతని వెనుక వచ్చుచున్న పోలీసు వారిమీదుగా నడచినప్పుడు అంగీకరింపదయ్యెను. అందుపై ఆవరకుడు టాంగావానిని పిలిచెను. కాని గేటుకు అడ్డముగా పరుండియున్న కాంతిసైనికుల మీదుగా నడచి వచ్చుట కతడు నూడనిరాకరించెను. విధిలేక ఆవరకుడు గుడ్డలముటను దుకాణమువాని కిచ్చివేయవలసిన వాడయ్యెను. కాంతిసైనికులమీద యింత నిర్మాణకర్మముగా నడిచి పోయినందులకు ప్రజలకిదిని చూట్టుపెట్టిరి. (శ్రీ వెను.)

గాడిదలకు విదేశ వస్త్రాలంకారములు

బొంబాయి ఏప్రిల్ 17:—విదేశ వస్త్రబహిష్కరణను, కొనసాగించుటకు బొంబాయి యుద్ధాలోచన సంఘమువారు మంచిపురాయము పన్నిరి. కాంతిసైనికులలో 200 మంది 6 గాడిదలను తెచ్చి వానిని విదేశ వస్త్రములతోడను కుళ్ళాయిలతోడను అలంకరించి ఈరేగించిరి. ప్రోవలో కనబడినవారిని విదేశ వస్త్రములను త్యజింపవలసినదని వారు కోరుచు పోయిరి. మూడు గంటలు తిరిగి పెద్దవిదేశ వస్త్రముల మూటలలో వారు కాంగ్రెసు అఫీసు చేరిరి. దారిలో పోవువారందరు పొట్టచెక్కలగునట్లు నవ్వి యికమీద విదేశ వస్త్రముల సువయోగింప రాదని తెలచిరి. (అ. వె.)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లాశాంతి సైనికులు.

ఏప్రిల్ 16:—శ్రీయుక్త గోనుగుట్ట వేంకటసుబ్బారావుగారి నాయకత్వముక్రింద 22కాంతిసైనికులు దివి (ద్విపము) నందు సంచారముజేయుటకు యాకోజున బయల్పెడలి నారు. చెన్నాపురమునందు సేకరింపబడిన ఉప్పు బహిష్కరముగ ప్రతిగ్రామమునందును విక్రయింపవలెను. చె ప్రయాత్రయందలి గ్రామములంద్రనేకచోట్ల ఉప్పు స్వతస్సిద్ధముగ తయారుకాబడియున్నది. దొరికినచోట్లెల్ల ఉప్పు సేకరింపబడును. ఉప్పు సేకరించుట ప్రతిబోధించును సార్వజనికముగ నేయుండును. సహాప్రజలు ఉప్పునుసేకరించుట పండించుట మున్నగునవి సామాన్యకార్యక్రమముక్రింద పరిణమించునట్లు చేయబడును. ఇతరచోట్ల ఉప్పు అమ్ముటను, లవణకాసనోల్లంఘనమే ముఖ్యోద్దేశ్యము. తదితరముగ కాంగ్రెసు ప్రచారమును జలుగును. యాత్రవాదాపు అవనిగడ్డ, నాగాయలంక మున్నగు 21 గ్రామముల పైవిలుకుండును. ముమారు 80 మైళ్ల కాలినడక గావించవలసియుండును.

సత్యాగ్రహాభిరము

ఆంధ్ర దేశ సత్యాగ్రహ సమరము

రాష్ట్రనియంత్ర దేశభక్త పెంకటప్పయ్య
పంతులుగారి ప్రకటన

ముందుకర్తవ్యము

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 16:—దేశభక్త కొండా పెంకటప్పయ్య పంతులుగారు ఆంధ్రదేశనియంత్ర వివిధమండలముల సత్యాగ్రహ శిబిరములు జరిగిన పిదప నిజులు చేరి యాదిగవరీ ప్రకటించుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశములో గంజామునుండి మదరాసువరకు అనేక చోట్ల వేలకొలదిజనులు ఈ పన్ను తయారుచేయుటయందు పాల్గొనిరి. అనేక వేలమంది సభలలోను, గ్రామగ్రామములకు తిరుగు వాలంటీరులవద్దను ఈ పన్ను కొనిరి.

ప్రభుత్వలవణము కొనరాదు

జాతీయవారము ముగిసినందున, నికముందు ప్రభుత్వ లవణము ఉపయోగించునని బట్టుపెట్టుకొనవలె ననియు, విదేశ వస్త్రబహిష్కార మద్యనిషేధప్రచారముల కొనసాగించవలె ననియు మహాత్ముడు దేశీయులను కోరియుండెను. ప్రభుత్వలవణము ఉపయోగించరాదన్నచో ప్రజలు తమంత యేమి ఉప్పు తయారుజేసి కొనవలెను. అన్ని జిల్లాలలోను సత్యాగ్రహసంస్థలను ఎక్కువగా ఉప్పుతయారు అగుటకు అవకాశములుగల స్థలములను కనుగొనవలెను. సామాన్యజనులను ఉప్పు తయారుజేసికొనుటకు ప్రేరేపించువరకు సత్యాగ్రహములు ఎక్కువగా ఉప్పు తయారు చేయుచుండవలెను. మరియు ఉప్పుపన్ను గ్రామస్తులు సముద్ర తీరము నుండి తెచ్చి తమ యిండ్లలో ఉప్పు తయారుజేసికొనవచ్చును. మొరక తాలూకాలోగూడ ఉప్పు పండితములు లుండను. అచటనుండి చవుటిమన్ను తీసి దానికి రెండింతలు నీటిని కలిపియుంచినచో మట్టితేయను. ఆ నీటిని దీని పొయ్యిలపై మరగించినచో తెల్లని ఉప్పుగును. ప్రతిజిల్లాలోని సత్యాగ్రహసంస్థయు అట్టి స్థలమును కనుగొని గ్రామస్థులలో ప్రచారముచేయుట తమ విధిగ నెంచవలెను.

ఇతర పనులు

ఉప్పుచేయుటలో బాటు మద్యనిషేధము విదేశవస్త్రబహిష్కారముగూడ కొనసాగించవలెనని మహాత్ముడు కోరెను. కలుదుకాణములవద్ద పికటింగు స్త్రీలు మాత్రమే చేయవలెనని మహాత్ముడు పట్టుపట్టియున్నాడు. కావున దేశీసేవయందు సర్వదా ముందంజవేయుచున్న ఆంధ్రవనితలు యిప్పుడు ఈమద్య పికాచము నగుచుటకు వెనుదిరుగని నమ్మచుచున్నాను. విదేశవస్త్ర బహిష్కారము గూర్చి తెలుగుదేశ గుంటూరు మున్నగు ప్రభుత్వముల వద్దకు 6 నెలలవరకు విదేశ వస్త్రములను తెప్పించునని దీర్ఘానిందుకొనుట సంతోషద్రవ్యముగ నున్నది. ఇతరచోట్ల వస్త్రవాదాపారశులుగూడ వారినడవరించి విదేశవస్త్ర బహిష్కారమునకు తోడ్పడవలెను. విదేశవస్త్ర బహిష్కారము ఇంకొకవిధమున జయప్రద మొనర్చవచ్చును. సత్యాగ్రహముల పోయి గ్రామగ్రామములందు ఖద్దరు విక్రయించవలెను. వారికి ఖద్దరు సరఫరా చేయుటకు తీరని కారక సంఘము వారు తగు యోచనలు జేయవలెను. కొన్ని చోట్ల ఖద్దరు దీక్షలు నిర్వహింపబడినవి. ఇతర చోట్ల వీక్షలుగూడ అట్లే జేయవలెను. తమ స్నేహితులను పార్టీలను గూడ కద్దరు కట్టుమని ప్రోత్సహించవలెను.

సత్యాగ్రహులకు సహాయము

చాలా చోట్ల వీక్షణుల వర్తకులు, గొప్ప రయితులను సత్యాగ్రహోద్యమమునకు ప్రసాదించియు, బియ్యము వగయిరా లాసంగియు సహాయము జేసిరి. వాలంటీరు దండలు గ్రామములందు సంచరించుచున్నపుడు గ్రామస్తులు సహాయము జేసిన రీతి జూడ ప్రజకు స్వాతంత్ర్యము యొడల యెంత ప్రీతిగలదో తెలియగలదు.

వాలంటీరుల సంచారమువలనజనజానాశయమునందు ఎంతయో ప్రచారముజరిగినది. సమస్త శాసనోల్లంఘనమునకు తగిన అవకాశము లేర్పడినవి. కావున ప్రతిజిల్లాయు యింకను వాలంటీరులను చేర్చుకొని, వారికి కిక్కియొసంగి ఉప్పుతయారు చేయుటను గూర్చియు, ఖద్దరుధరించుట, మద్య నిషేధములగూర్చియు ప్రచారముజేయ పంపవలెను.

జిల్లానాయకులు సత్యాగ్రహ సంస్థలను ఆదర్శనీయులుగ నిర్దేశముగ నుంచవలెను. వాలంటీరులను ఎంచునపుడే జాగ్రత్త వహించవలెను. యువకులే యీ యుద్యమమునకు నిజముగ ప్రాణము పోయగలరు. సత్యాగ్రహదీక్షములలోని వెక్కొండు గ్రామములనుండియే వచ్చి విద్యావంతులు యింకను తమవంతు జనమును పంపవలసియున్నది. వ్యవధి లేనందున వెంటనే కార్యరంగము వరకవలెను. ప్రభుత్వమువారిరాష్ట్రమున నిర్బంధముల

సీతానగరం సేన కాకినాడ చేరుట

కాకినాడ, ఏప్రిల్ 18:—సత్యాగ్రహ శిబిరము ప్రచారకాళాధికారి ఎం. తిరుమలరావుగారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—దాని నుబ్రహ్మగ్యంకలా వెంకట్రావుగారు నాయకత్వమున నుమారు 150 గ్రామములందు 210 మైళ్ళు కాలినడకను సంచారము చేసి నీ పిమ్మట సీతానగరం సత్యాగ్రహసేన నిన్న సాయంత్రము కాకినాడ జేరెను. ప్రజలందరు వారిని సన్మానించుటకు వీలగునట్లు దుకాణములన్నియు మూయబడినవి. వ్యవహారములు కట్టుబడినవి. నుమారు 10,000 మంది ఉత్సవమునందు పాల్గొనిరి. సాంబమూర్తి వెన్నెటి సత్యనారాయణ కమలాదేవి మున్నగువారు నాయకులకు పూలదండలు వేసి సత్కరించిరి. వారకు లాసంగబడినవి. పెద్దకోడలంతయు 2½ మైళ్ళ వరకు జనసమూహముచే నిండిపోయెను. సాంబమూర్తిగారి అధ్యక్షతన పెద్దబహిరంగంభ జరిగెను. రంగయ్య నాయుడుగారు కాకినాడ పురజనుల తరపున స్వరాజ్యసేనకు స్వాగత మొసంగెను. వెన్నెటి సత్యనారాయణగారు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముతరపున స్వాగత మొసంగిరి.

దాని నుబ్రహ్మగ్యంకలా గారు, కళా వెంకట్రావు గారు ప్రభుత్వ తరము సంగమము తమ కాయినైనుటకు ప్రాణమునకు తెగించివచ్చినందున, విజయము లేకున్న పిదపస్వర్గముపొందెదమని ఇంటికి మరలని తెప్పిరి. తిరుమలరావుగారు ధనసహాయము కోరగ ధమ్మ, నగలు, బియ్యం, నెయ్యియున్న నునవి సభలో ఒసంగబడినవి. విదేశవస్త్రదహన మొనర్చినపిదప సాంబమూర్తిగారు వాలంటీరులను వేదవాక్యములతో దీపించి అక్షతలు జల్లి కాంతివనములతో సభ ముగించిరి. (తంతి)

వెంట్రెగడ

తూర్పుకృష్ణా మండలము

కొనసాగిక్కారము-లవణవిక్రయము

నేటిసాయంత్రం 4½ గంటలకు శ్రీవామేశ్వరాలయము ముందు ఒకసభ మిక్కిలి అవ్యవధిగా సమావేశమగుచుండెనది. గ్రామముందంతయు రై నెన్నలేని ఉప్పు విక్రయించబడునని తెలుపబడినది. నుమారు 200మంది ప్రజ లీసభకు సమావేశమైరి. శ్రీ మ. చంద్రశేఖరరావుచౌదరి, (యువజనసంఘ సహాయకార్యదర్శి ఆంధ్రజననీపత్రికాధిపతి యు. తూ. కృ. కాం. కా. సభ్యుడును ఆగు శ్రీ బో. వేంకట కృష్ణారావు చౌదరి యువజన సంఘ కెక్రటరి యును. వేంకట రామారావు చౌదరి గార్లు ప్రస్తుత దేశీయస్థితులను గురించి వివరించినది, చిన్నపురమునూడి యీ గ్రామవాస్తవ్యుడు (తూ. కృ. కాంగ్రెస్ వాలంటీయర్లు) శ్రీగరికపాటి వాగధూమణి చౌదరి శ్రీకొనరాజు వాగధూమణి చౌదరిగార్లు తెచ్చిన లవణమును విక్రయించబడినది. తెచ్చిన వారి పోపాటు అమ్మినవారను, కొన్నవారును గవర్నరు మెంటు పుష్కరాసనమున తిరస్కరించినట్లులే యెంచబడి శిక్షకు పాత్రులగుదురని తెల్పబడిన పిమ్మటనే ఈక్రింద వివరించినవారు లవణమును కొనిరి.

చలసాని, వేంకటసుబ్బయ్య చౌదరిగారు (క్లాత్ మర్చెంటు) 1 పాట్లం రూ. 2-2-0

చాగర్లమాడి బ్రహ్మానందరావుగారు (యువజన సభ్యుడు) 1 పాట్లం రూ. 1-0-0

పెరుమాళ్ల శేషవతారం గుప్తగారు (కమిషన్ మర్చెంటు) 1 పాట్లం రూ. 1-0-0

చలసాని వెంకట్రామారావుచౌదరిగారు (యువజన సంఘ కెక్రటరి) 1 పాట్లం రూ. 1-0-0

మద్దుకూరి చంద్రశేఖరరావు చౌదరిగారు (యువజనసంఘ సహాయకార్యదర్శి) 1 పాట్లం రూ. 0-14-0

మొత్తం రూ. 6-8-0

సదరు మొత్తమును సబర్కలీ సత్యాగ్రహోద్యమమునకు పంపించడమైనది. (ఒకవిలేఖరి)

ప్రారంభించిరి. ఆంధ్రదేశీ ప్రకాశం దేశోద్ధారక వాగేశ్వరరావు గార్లు ఆంధ్రదేశీయులని ప్రధాన నాయకులను అరెస్టు జేసి చెరి రూ. 500 జరిమానా విధించిరి. ఉద్యమముయొక్క ప్రారంభము సంజేయున్నది. అభివృద్ధి చెందుకొలది ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధదర్శి ల తి త యిం చు ను. కావున మనకు గల సర్వశక్తులను కేంద్రీకరించ కాంతముగ ప్రభుత్వము వారి నిరంకుశచర్యలను ఎదుర్కొన వలెను. స్వాతంత్ర్యము బడయువరకు విముగు చెందరాదు. (స్వకీయవిలేఖరి)

భారత కాంగ్రెసు

మహాసభాధ్యక్షుల

మహాత్ముడు పండిత మోతీలాలు

గారిని నియమించుట

పండిత మోతీలాలుగారు

అధ్యక్షతాధికారమును స్వీకరించుట

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 17:—పండిత జవహర్లాలుగారు. గాంధీమహాత్ముని భారత కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షునిగా నియమించిరి. ఈవార్త మహాత్మునకు దెలుపబడినది. మహాత్ముడాపదవిని నిరాకరించుచు పండిత మోతీలాలుగారికి 18 వ తేదీని తంలివార్త నంపెను.

మహాత్మునితంలివార్త

“నే నీమకుటుమును ధరించుట అనవసర మగుటయేగాక హానికరముగూడ నగునని నేను నమ్ముచున్నాను. మీ రీభారమును వహించగలిగినచో మీరే దీనిని ధరింపవలెను” అని మహాత్ముడు మోతీలాలుగారికి తంలివార్త నంపెను.

మోతీలాలుగారు బాగుగా నాలోచించి నేడు (17 వ తేదీ) మహాత్ముని కిలుల తంలివార్త నంపిరి.

మోతీలాలుగారి తంలివార్త

“మీ తంలివార్త చేరినది. మీతో స్వయముగా మాటలాడవలసిన అంశములుగలదుగాని అధ్యక్షపదవిని వెంటనే మరియొకరు వహించుట త్యవసరమగుటచే అనవసరమగు కాలవినిలంబనము కలుగకంజజేయుటకు నాసారకృతినేవను భారతజాతికి సంతోషపూర్వకముగా సమర్పించుచున్నాను. మీ ఆజ్ఞలను నెరవేర్చుటకు సిద్ధుడనై నేడే అధికారము స్వీకరించితిని. నేడే ప్రకటనను గూడ చేయుచున్నాను” అని పండితుడు మహాత్మునకు తంలివార్త నంపెను.

భారత కాంగ్రెసు మహాసభ నూతనాధ్యక్షుని ప్రకటన

మార్చి 4 వ తేదీని అహమదాబాదులో జరిగినభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభలో ఆహ్వానించబడిన తీర్మానము ననుసరించి పండిత జవహర్లాలుకు కలిగిన అధికారమునుబట్టి తన్ను అరెస్టు చేసి న పిమ్మట గాంధీ మహాత్ముడు అధ్యక్షత వహింపవలెననియు ను మహాత్ముడు అరెస్టుచేయబడినను లేక అధ్యక్షతను వహింపబాలకపోయినను ఆ పదవిని నేను (పండిత మోతీలాలు) వహింపవలె ననియును ప్రకటించెను. ఇప్పుడు అధ్యక్షతవహించుటకు మహాత్ముడు సమ్మతించలేదనియును అందులకు నన్నే నియమించె ననియును ఈవై ప్రకటించబడిన రెండు తంలివార్తల వలనను స్పష్టము కాగలదు.

అందువలన నేడు 17-వ తేదీ ఉదయమున నేను యీ అధికారమును వహించితిని. భా. కాం. కార్యసంఘమువారి యొక్కయు స్థాయిసంఘమువారియొక్కయు ఆహ్వాదమును బడయు పద్ధతినే నేను నేడేపద్ధతినే వహించితిని. నన్ను అరెస్టు చేయువరకను జవహర్లాలు స్థానమున అధ్యక్షధర్మముల నన్నిటిని నేను నెరవేర్చెదను. నన్నుగూడ అరెస్టుచేయునెడల అప్పటికి మిగిలియున్నవారిలో నొకరిని అధ్యక్షునిగా నియమించియే చెరసాలకు వెళ్లెదను. అని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె. ఫీ. ప్రె.)

* * * * *

మహాత్ముడు పండిత వదలివేయుట

ప్రధాన శిబిరమును కరాడీ మటవామకు మార్చుట జలల్పూరు, ఏప్రిల్ 17:—గాంధీజీ దశములోని నలంబీరు లందరును పండితుండి బయలుదేరి గాంధీజీతోగూడ 16 వ తేదీ ఉదయమునకు విజల్పూరు వచ్చిరి. 17 వ తేదీ సాయం కాలమునవా రందఱును విజల్పూరునుండి కరాడీ బయలుదేరిరి. కుట్వాడు జలల్పూరుకు అరుమైల్లదూరమున నున్నది. పండితో ఉప్పుచేయుటకు ప్రజలవద్ద పుచ్చుకొనిన సాహస్రుల నన్నిటిని పలంజీరులు మరల వారి కిచ్చివేసిరి. 6 వ తేదీ మొదలు 15 వ తేదీవరకు పండితో మొత్తము 40 వణుగుల ఉప్పును వలంటీరులు తయారుచేసిరి.

20 వ తేదీ అదివారమునాడు బాద్వాలో రైతుల సభలో మహాత్ముడు ఉపన్యసించును. (ఫీ. ప్రె.)

గురువాడ రామనాథస్వామి, చెరుమాటి అంకిశీమ చౌదరి,
దేవే నుద్దేశముగా, ఎన్నోని బిరుదుబుద్ధులుగా, బయట లోడు
ప్రక్కన నిలుచుండి లోపల ఏమి జరుగుచున్నదో చూస్తూవుం
డెరి. నవశక్తి స్వేచ్ఛకు బయటికివచ్చి గద్దద స్వరముతో వాల్లి
పాముని చెప్పాడు. కాని వారు కదలలేదు. ఈలోపుగా
పోలీసువారు బొక్కెనలతో నీరు తెచ్చి నీరిమీద నీళ్లుకొట్టిరి.
నీళ్లుకొట్టినప్పటికి నీరు కదలలేదు.

చెన్నపురి సత్యాగ్రహము - అధికారుల నిరోధప్రయత్నములు

హైకోర్టు సమద్రవీకరణ బ్రహ్మాండ మగునభి

నాయకుల మహావ్యవస్థాపకములు

శాంతమును గోల్పోవరాదని ప్రజల నుద్బోధించుట

సత్యాగ్రహ ప్రచారమునకై నిన్నటి సాయంత్రము చెన్నపురి హైకోర్టు సమద్రవీకరణ బ్రహ్మాండము పారసభ జరిగెను. శ్రీ టి. ప్రకాశం, కా. నాగేశ్వరరావు, శ్రీ నతి దుర్గాబాయియ్య ప్రభువులు పలువురు గంభీరపన్థాగముల గావించిరి. శ్రీ పిల్లయ్యరి ఆంజనేయలు పంతులుగారి సభ కన్యకత పహించిరి. సభకు పరివేలం పైగా ప్రజలకు దించిరి.

అధ్యక్షులు:—శ్రీ పిల్లయ్యరి ఆంజనేయలు పంతులు గారు ప్రభువునందు చెన్న నగరవాస్తవ్యులు దేశమాత పిలుపు నాకర్ణించి చెన్నరాష్ట్రమునకును దేశమున కంతకును మార్గ దర్శనంబులను వారి సంతయు ఆభినందించిరి. దీర్ఘప్రసంగము లనును శుక్లవాదములను నిది యందుగావించిరి. దేశ మంతయు నభుజ్జే కర్మయోగమునందు నిమగ్నమైయున్నదని. భారత భూమి కంతటికిని ముక్కుముత్యము లేకుండగను మహిమతి యడగిన అభిభూతకార్యమునకు సభాధ్యక్షులు పండిత జనపరిలలు నెఱచుగాదు కొలది దినములక్రితమే చరసాలయందు నిష్పం ధించబడిరి. యిటువంటికి చెందినవారము చెప్పినాడే పక్షమున అట్టి మహాదాడులను పూర్వకాల క్రమ మనదేమిటాదింకను ప్రపంచమునందే నీ మన మీ తరుణమున యావద్భారత దేశ మున కారాగారబద్ధమైనదని తలంపవలరా? నేడు దేశమంతయు కొక గొప్ప కారాగారమైనది. దొర్నాగ్రహణకాండకుమారు మన దేశమునకే తగును గాని మరొక దేశమునకే యిట్టి సిద్ధి జనించినచో ఆ దేశప్రజల యాగ్రహము పలువిధముల ప్రకటిత మై యుండరా? ఇట్టి యవమానమును గాంచి మన కక్షలవెంట నీరు కారుడుడును మన రక్తముడిపోకుండుటకు కారణము భయమా పిరికితనమా లేక నిష్ఠి వులముయితిమా? కాని యిట్టి తొక కారణము లేకపోలేదు. మన జాతి యితరులపూర్వము, యిప్పటికిని కష్టానుభవము దారి తేరిన జాతి. అహింసాతత్వము మన రక్తమునదే వేరు పాటి యున్నది. పగతురయెడలను తుది తుదమువరకును దాక్షిణ్య భావము కలిగియుంటు మన నై జరుగము. ఇట్టి మన యాత్మకైక్తి నెరుంగజాలక పరులు దీనిని మన బుహిత యని తలంచెదరు. పతి మరణించునపుడు పతితోబాటు చితిపై నెక్కి మరణించు సరియొక్క సహగమము బహింసమా? అట్టి వీరమాతల పుత్రు లును పౌత్రులును, ప్రపౌత్రులుగా మనము? ఇదివరలో ననేకజన్మలు రెల్లించియున్న, నికముం దెన్నియో జన్మములు చాలినవియున్నా మనియు మనము విశ్వసించుటలేదా? కావు న మనవారిలో మరణమునకు వెదురునా రెవరును లేరు. మరణ మే యంతటి నిర్భయకారక మునో నిక కారాగారములకా మనము జీవింపదే? ఉపన్యాసము లిటులు ఈ క్రిందివర్ణమునకు సరితూగెడి ఆంగ్ల కవిపుంగవుని వర్ణము నొకదానిని చదివిరి.

చెరసాలలో వరచంద్ర కాలరేయింగ్, చేరొయిగిండు న్యాయురదండలో విరిదండలే యగను, హేయందైన జోడంబ లే, పరమాన్నంబున, మోటు కుబుకులే తాల్పన్ పట్టుకొల్లాలనక, ధీరుడై యేనరు డాత్మదేశమును భక్తికొ గొల్చునవ్యా నికొ||

అహింసయే మన సాంప్రదాయము, అట్టి అహింసా తత్వమే కాంగ్రెసుయొక్క యు గాంధీమహాత్ముని యొక్క యు దివ్యసందేశము. యేసుక్రీస్తు కొరతవేయకుటకు పూర్వము శిక్షవిధించెడి న్యాయాధిపతి అలక్ష్య భావమునో “సత్యముగా నెట్టిది?” యని పరిహసించెను. అటులే కొను సులవలె మన నాయకుల విచారణనెట్టి యధికారుల సైతము “అహింసయేగా నెట్టిది?” అని హేళనజేయుచున్నను. (విను దు, వినుడు) అహింసనివా కాంతి ఎప్పుడు, ప్రపంచ సౌఖ్య మెందుండును? హేళనమహాసభాను, పంచమహాజాతుల సమా నేతములను ప్రపంచకాంతిని చేపూర్వకాలపు. పాశ్చాత్యదేశము లు సర్వసభల బాహ్యకై సంపన్నములై యుండవచ్చును. కాని అపార్థిత్వ ప్రభావముక ప్రాచ్యదేశాలకే తెలియును. ప్రపంచకాంతిని చేపూర్వకాలక భారతవర్షమే సమర్థమైయు న్నది. కావున బ్రిటిషు జాతి గాంధీమహాత్ముని చరణ సాన్ని ధ్యమందుండి అహింసాతత్వము నభ్యసించవలసినదేగా కొరచు

న్నాను. (వినుడు, వినుడు) తమ జాతితేనుమనకే, ప్రపంచ కాంతికే వారిల్లు చేయవలసియుండును.

పరపాలకులకు మన ఆంగ్ల మిత్రులను దూరదృష్టి, వివేక ములు నున్న. గాంధీ మహాత్ము డాంధీంచిన నీ యుద్ధపు సత్యాగ్రహోద్ధృతులన్నిట దేశమందెల్లవల వ్యాపించునని ఎవ్వరు ను యూహించియుండలేదు. నాయకులనే నిర్బంధమునం దుంచుటో నీ యుద్ధము ముగిసి పోవునని తలంచుట కంటెను విప్పి గ్రహు వేరొకటియుండజాలను. నేనీ నగరమున కరుదించిన మొదటిపుట్టి పరిస్థితులగాంచి అత్యుత్సాహి నైతిని. మన పెల్లరిమి యుద్ధపు సత్యాగ్రహమును పాల్గొన జాలనిచో గాంధీమహాత్ముడు మనకు మరీ రెండు సార్లను మోంగియు న్నాడు.

విదేశవస్త్ర బహిష్కారము

“మనదేశము ఏటా అడవికొట్ట రూపుములు వెల గల వస్త్రములు విదేశములనుండి కనుమతి జేయుచున్నది. లా కుమైనునందు తయారగు నుడ్యలో రెండువంతులు మనదేశమునకే యంపబడుచున్నది. ఈ విదేశవస్త్రబహిష్కారము నొకదానిని జయప్రదముగా కొనసాగించినచో స్వరాజ్యము ననకు చేరువ లో నుండును. కావున నే దీక్షయు తీరముననే విదేశవస్త్రము లను, ముఖ్యముగా బ్రిటిషు వస్త్రములనెల్ల బహిష్కరించుమని మీరెల్లరు పథమనవలెను.

మద్యపాన నిషేధము

మాదకపానము మద్యనిషేధము, మద్యకాళామంత్రి గారు విరహాన ప్రచారమునకై రు 4 లక్షలను విసంగిరి. కాని ఈ ప్రచారము సారంభింపబడినవాది ప్రభుత్వమునకు మద్య ముపై ఆయాయాధికమయెను. (నవ్వు) కావున ప్రజలెల్లరు నీ మద్యనిషేధ ప్రచారమును పాల్గొని కొట్లాడి రూపుము లను విదేశములకునుగ సంగ్రహించవలెను. కావున నీ మాడింటి యం దేదేయొకదానినైన దీక్షనో నిర్వర్తించుటను కొరచు న్నాను.” అని పలికిరి.

శ్రీ టి. ప్రకాశం పంతులుగారు

మాట్లాడుచు పట్టణముందు నాటిమధ్యాహ్నము జరిగిన విశేషములను వివరించి పోలీసు అధికారుల చర్యలను తీవ్రముగ ఖండించిరి. “బ్రాహ్మే శ్రీరాములు నాయకులవీట” యందు రత్నం అనునొకడు మరణింపుచు చిన్నకొలవంప్రత్యోకలసి సముద్రపు నీటిని కాచి ఉప్పు తయారు చేయుచుండగా పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు డి.పాల్ సాపేబ్ గారు ఆనునా రు నల్యురు పోలీసుధులులతో నచటి కరుదించి ఉప్పుగామచు న్న కుండలను పరులగొట్టి ఆపిల్లవాండ్రను నోబయనరాని దుర్భాషలాడి పారిని తరిమివేసెను. (ఈ సమయమున ఉప్పుగా చిన బాబరు మువ్వలను సభలో లేచి నిలవబడి, కొలంబో కాసన సభముందు కార్మిక ప్రతినిధియగు శ్రీ. నటేశయ్యగారి భార్య శ్రీమతి. మీనాక్షి అమ్మలో గారు ఈ బాబరకొక రూపుమును బహుమతిగ నొసంగెను.)

శ్రీ. ప్రకాశం పంతులుగారు మరల మాట్లాడుచు ఉప్పు చట్టములంటి అక్రమ కాసనములనెల్ల నే చేపూరినట్లు కూడు కడవై, అనేక మేకొలది భారతీయులు బర్మా, మలై, ఇండో చైనా, ఫిజీ దీప్తములదిగాగల ప్రదేశముల కరుగవలసినవారై రని పలికిరి. ఈ యుద్ధము తయారుజేసిన వారిలో పెద్దవాడగు రత్నం అనునతడు పోలీసువారితో తమకు కూడు నుడై లేద నియు, గాంధీ మహాత్ముడు సముద్రపునీటిని కాచి ఉప్పుతయారు జేసికొనవచ్చునని చెప్పినందున తద్వారా జీవమునకేమైన ను సంపాదించుకొను నుద్దేశముతో సముద్రపు నీటిని కాచుకొ నుచున్నామనియు తెల్పెను. కాని పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు వారినపుడు వినతగని దుర్భాష లాడెను. (గిన్న, గిన్న), ఈ యవమానము మన కందరకును మన పట్టణ మంతటికీ భార తీయులు—అంగ్లేయుల సామ్యుగారు—భారతీయుల సామ్యు తినుచు, తాను భారతీయుడనే యను విషయమును సైతము మరచి యిట్టి అపాద్యముల దూషణములు పల్కినపుడు ప్రభు త్వమువారిపై నెట్టి శిక్ష విధించునో తెలియదు. ఈ యధికారు లేసంఘమునకు చెందినవారైనను ప్రజలయొక వారి బాధ్యతలను విధులను గర్హించి యుండలేదనట నిశ్చయము. మహా ప్రమాణు లము, ప్రజాభావముల మనుకొనువారే ప్రభుత్వమందున్న

పుడు అలరిమాకపై ప్రయోగింపబడు 114 వ పెన్షనను జేయు వాడులపై వర్తింపజేసిరి.

“నడియా త్రం నంపి స్వామినాథకా, జయద్దు నాయ కుగార్లు కొందరు పరిణీతలతో చెన్నపురి సత్యాగ్రహ దళ మందు చేరబడె వచ్చుచున్నా మని యి.వి.కా. తిలినార్ల ల.వి.యం.సి.రి. హిందూసాని నేనాడకమునకు చేసిన లి.కక అనునాయకు ఈ విషయమై శ్రీ నాగేశ్వరరావు వారితో చెప్పి యుండిరి. కాని తమపరి వారంపుచున్న తిలినార్ల లాగ్గి టియును ఇచ్చటికి కేర నేలేను. నేడు పాడు 66 కలంబీలతో ఇచ్చటి కరుదించిరి. వారు వచ్చువరకు వారికికే తెలిచజాలరా యెను. వీరిలో పడుగునువంటియు మోగి నెల్లూరు ఉప్పుకడు లను తయారుజేయుటకు ఆయూరికి పయనమై మైలపూరునందు బస్సు నెక్కగా సి. వి. డి. ఉద్యోగియొక్క ఉత్తరపుడన బస్సు డ్రైవరు వీరిని బస్సునండిదిగించెను. అందుచే వీరు కాతీ నడకను మోగి నెల్లూరుకు వెడలిరి. కావున మన యందరికితి ఎట్లున్నచో మీరూహించుకొనవచ్చును. నడియా త్రంనండియే గాదు అనేక ప్రాంతములనుండి శ్రీయు మేము కత్తుము మేము కత్తుముని వ్రాయుచున్నాడు. ఈయుద్ధము మిగ గాంధీమహాత్ము నిదిగాదు. ప్రజలందరను కాసనోల్లంఘనమును తమ యుద్ధము ముగా గుర్తించివారు తి.డి.లేని పిల్లవాండ్రు సైత వియోధ్య మును నాధారముగ జేసికొనిరి. కొలంబుది వాయవలను నిర్బం ధించిగాని కొందరు కలంబీరుల పట్టిగాని లేక కరూచీ కలకత్తా లంగువలె దౌర్జన్యమునకు గడంగిగాని ప్రభుత్వమువారి యుద్ధము మును నరికట్టజాలదు ప్రమాదము. నేడు భారతదేశమున జరుగుచున్న మహావంశంభమున కీడైన యుద్ధము మేనాడైన ప్రపంచముం దెందైన కవిని యుందుకేమో తమ పౌరుషముల పరీక్షించుకొనవలసినదిగా భారత ప్రభుత్వము, రాష్ట్రప్రభుత్వములవారిని కొరచు న్నాను. 1918 సం॥తో ముగిసిన ఐరోపా యుద్ధమునందు లక్షలకొలది ఉభయపక్షముల మరణించిరి. చక్రము కల్లునలై పోతును. కాని యిప్పుడింతటి సంరంభమునందైన యొక్క ప్రా ణికి నష్టములేదు. ఏ నాగరిక ప్రభుత్వమైనను యీసరికి భారత నర్జము మహాత్ములను దేశ మనియు, ఉత్తమోత్తమ నాయ కుడు, ప్రపంచమునకు దివ్యసందేశము నొసంగలమహామహుడు భారతభూమియందే కలవనియు, అహింసాత్మకమగు యుద్ధము నలననే, హింసాపూర్వకమగు ఆహవామకంపై అత్యుత్తమ ఫలి తములు కలుగగలవనియు గ్రహించియుండవలసినది. అనేకల పరిహాసము నకు పాత్రుడైన గాంధీమహాత్ముడే నేడు ప్రపంచ మున కంతకును శాంత్యుపదేశముజేసాడు. ప్రభుత్వమువారు సివిలు కాసనోల్లంఘనమునకై ఎందరను కారాగారముల కని వెదకు? దేశములోని ప్రతిగృహమును కారాగృహముగ మార్చుటకు ప్రభుత్వము పూనుకొనవలెను. అట్లు చేయ జాల నిచో దేశము స్వాతంత్ర్యమును బడయ కృతఃకృతమైయున్న దని తెలిసికొని మిన్న పండువలెను.

“లేపటి ఉపయోగ మరుగంటలకు మైలపూరు సముద్ర దీరమున కేనుడు, శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారును మరల ఉప్పును తయారు చేయ వోవుచున్నాము. మే మేమీలమైనను నిర్బం ధింపబడవచ్చును. మాకు నిజముగ చెప్పవలసినది నానుమాత్ర స్వాతంత్ర్యము ననుభవించు వాంఛలేదు. కాంగ్రెసు కార్యనిర్వా హకప్రభువులగు శ్రీ జయరాంరావు దొలకొండ గారు రుపాకి గండు చెప్పితిని ఆపత్రియందు చికిత్సనందుచున్నట్లువార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఎట్టి నిర్బంధములుగాని ఎట్టి భయంకరపకు బలప్రదర్శనముగాని తుదకు మరణము గాని ప్రజల నీయద్ధము మునుండి మరల్చజాలదు. మన కొరలపై ద్వేష మొత్తమైయు లేదు. మ్రుగ యుద్ధమును సర్వము న్యాయములపై నాధారపడి యున్నది. లేపటిదినము మేము నిర్బంధింపబడెదేపక్షమున ఈ పోరాటము ముగియువరకు బ్రిటిషు భారతదేశముల మధ్య సమా భాసము గునుచ్చుటకు మహాత్ముని బ్రిటిషు దేశమున కాహ్వా నించవరకును చెన్నపురి ఈ యుద్ధముమును కొనసాగించునా? (వినుడు వినుడు) చెన్నపురియందు భారతవర్ష మందు పురుషు శ్రీ యుద్ధముమును నిర్వర్తించవలసిచో శ్రీయు లాను వారిసాస మును నై కొన సంసిద్ధముగ నున్నా మనుచున్నాడు. చెన్నపురి యందు కలంబీరులకు కొరత ఎన్నడును లేదు ఇంతకును చెన్న నగరవాసు లొసగిన ఆర్థికసహాయమునకు ఎంతయు కృతజ్ఞుల ము. కాని సత్యాగ్రహదళముల నన్నిటిని పోషించుటకు ఇంక నెంతయో ధనము కావలసియున్నది. న్యాయవాదులగులును, విద్యార్థులను ఈ యుద్ధమునుం దింతలవైన మనఃపూర్వకముగ ప్రవేశించి నాయకత్వము వహింపగోరుచు న్నాను. నాయకులు రానిచో ప్రతియొక్క యువకుడును నాయకుడై ఈ యుద్ధ మును ఆసాంతమునకు బహుప్రయత్న జనునట్లు మేర్పాటు జేసితిమి— అని పలికిరి. (వినుడు వినుడు)

శ్రీమతి మీనాక్షి అమ్మలో (కొలంబో కాసనసభ యందలి కార్మిక ప్రతినిధియగు శ్రీ నటేశయ్యగారి సతీమణి) గారు తమిళమున మాట్లాడుచు భారతీయులు విరివంతులు గా రనియు, పురుషాచితును శౌర్యవైర్భవములకు ప్రకటింపవలసిన తరుణమాసన్నమైనదనియు, విశమత్వమే యుండినచో భార తీయుల నీప్రభుత్వము చేసకజాలదనియు, ఇదివరలో కాసనసభ

ఎన్నికలసందర్భమున ప్రజానాయకులుగ వెలికినట్లైన శ్రీమన్ శ్రీనివాసయ్యగారు ప్రభుత్వ లిఖిత ఇండ్లయందు గూర్చుంటుంటే పాడికావనియు, (సిగ్గు, సిగ్గు) ప్రకారం, నాగేశ్వరరావు పంతులుగారితో బాటు వారిపాదమున కేలకొలిచి ప్రజలీసత్యాగ్రహమును పాల్గొనినచో ప్రభుత్వమువారు పనికిరానిదియు, ఆత్మగౌరవము గలవా రెవ్వరను ఈయ్యవలయు నందు చేరక వెనుక నిలిచియుండవలసినదనియు పలికిరి.

శ్రీ కా. నాగేశ్వరరావుగారు. — ఉపన్యసింతుడు ప్రజలందరిపుడు కార్యరంగములోనికి బుమియ్యవ్వారనియు, ఏమిటి వ లేదీతో ఉప్పుసత్యాగ్రహము ప్రారంభమైన దనియు, చెన్నపురియం దత్తుత్సాహముతో నీయ్యవలయు ప్రారంభమైనదనియు, మొదటిదినము సత్యాగ్రహముం దధికారులు మిన్నకుండి 'చెండవదినము ప్రకాశం గారిని నిర్బంధించి వదిలివేసి మూడవదినము జులూవా విధించి మోటారులు జప్తు చేసి వేలము వేసి నియు, రేపటిదినము సత్యాగ్రహవలన బయటను నమద్రమువారికి రానిక పోలీసువారిచే నెట్టివేయింపవచ్చు ననియు, ఇతర ప్రాంతములనుండి ఆధికముగ పోలీసుభటుల నిచ్చుటకి రప్పించుచున్నారనియు, కరాచీ, కలకత్తా మొదలపర్యంతం దల్లగులు జరుగుచున్న వనియు, మన మారంభించిన అహింసాయంత మగు సత్యాగ్రహోద్యమమును హింసాపూర్వమునకు త్రిప్పుచో ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్న మనియు, ఉప్పు తయారు చేసి ఇట్లు సుల్లంఘించిన వేలకొంది ప్రజలను నిర్బంధించి యుండలేదనియు, మహాత్ముని యింకను నిర్బంధింపలేదనియు, కొందరు 2 ఫలీలును, మరికొందరు కడ నేరముల కై దాగుమాడమని తీరున ఒక విధానముగాని, న్యాయము నీతి పాటించక శిక్షలను విధించుచున్నారనియు, ఎంతవరకును తప్పు ప్రజలపై వేయుటకే ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారనియు, చెన్నపురియందు ఉత్సాహమునకుగాని, వెలంటిదలకుగాని, ధనహానికమునకుగాని లోటు ఉండబోదనియు, తమ మోటారు జప్తు చేయవలగా మెన్నటి రాత్రి కొందరు పుర ప్రముఖులు తమకు మోటారును బహుమతిగనెత్తుమని వచ్చినపుడు తామద్దానిని స్వీకరింపక సత్యాగ్రహాభి కొసంపన్నుకొంటు జేసియుంటిమనియు, నాటిరాత్రిని జరాతీయులకు ప్రత్యేక సభయొకటి జరుగనున్నదనియు, కావున ప్రజాభావమునకు భీతి ల్లవలసిన పనిలేదనియు, ప్రజలందరును మహాత్ముడారంభించిన సత్యాగ్రహముందు ఏకభావముతో, సంయోగముతో పాల్గొని యుండుదుమని జయమునకు త ద్విడ వలెననియు ఎదుటివాడు దొడ్లవ్యయము చేరేసిండుచున్నట్లుడు కొంతమును వీడి ఉండవలయుననియు స్వభావముగాని అట్టి ఉండక సమయములందు నైతము కొంతమును గోల్పోవారనియు హింసాపూర్వమునకు ప్రజలను త్రిప్పుచున్న ప్రజలను దొడ్లవ్యయమునకై నిందించుట ప్రభుత్వమువారికి ధర్మముగాదనియు పలికిరి. కావున ఎన్నడైన దొడ్లవ్యయము జరుగునెడల అందులకు ప్రభుత్వమువారే బాధ్యులుగాని మనము బాధ్యులము కాజాలము. ఉద్యోగధర్మము దేశమయొక్క ధర్మమును సంరక్షించుట, మనమందరించిన యద్యయము అహింసాత్మకము, ఎవరికిని బాధాకరముగాదు, చెన్నపురి పోరుకొత్తును వారి అహింసాతత్వమును, వారి కన్యసహిత్యమును పరిక్షింపదగునయ మరు దెంచినది. మమ్ములనుగాని మావంటివారిని కేలకొలిచి మండింపజేయన కంపినను మీరాగ్రహాపేషలై కొంతమును, సహనమును గోల్పోరాదు. నాయకులు లేనినో మీలే నాయకులుగ బహుల్యవలె ఉద్యమమును తుదవరకు కొనసాగింపవలెను. గాంధీజీజీయును దీనినే నాచుచున్నాడు. తిరగరాకుడిగ, సత్యము, ధర్మము, అహింసలను నీ మూడింటిని మన మవలంబించి వెలెను. మనలను ఉప్పుచేయనీక ఆంకపరచినను. కుండలు పగులగట్టెను మరల కుండలతో సిద్ధముగ నుండవలె నేగాని కొంతమును వీడరాదు. నాయకులను నిర్బంధించిన భీతి ల్లవదు. ధర్మమునకు, దేశసేవకు నాయకులతో పనిచేయు" అని పలికిరి. (హర్ష ధ్వజులు)

శ్రీమతి గుమ్మడిపల్ల దుర్గాబాయిమ్మగారు పిదప ఆత్మత్వ త్యాగకరముగ మాట్లాడుచు విద్యార్థి లెల్లరును తమ చతువును కొంచెకాలమువరకు కట్టికట్టి, దేశము మహాహవనందు నను గన్నయెన్న నీ తరుణమున దేశమార పీఠపు నాలించి ఈ యుద్యమముందు చేరవలెననియు, ప్రకాశం, నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నిర్బంధింపబడిన పిదపను విద్యార్థిసోదరులు చతువులను ముగించి రానిచో స్త్రీలే వారిస్థానము నాగ్రహించ గలరనియు, పురుషు లందరు సభల కరుదెంచుచు తమ ఆడువారిని సభలకు వెంటగొనిరావలయుననియు న్యాయము గాదనియు, స్త్రీలీ యుద్యమముం దెక్కువ తోడ్పడగలరని పలికిరి.

పిదప శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యము, పి. యస్. భావన్, డాక్టరు నటరాజగారి ముట్లాడిరి.

శ్రీ సి. ఎస్. రంగయ్యగారు సత్యాగ్రహోద్యమమున కొక బంగరు ఉంగరమును కట్టుముగా చదివించిరి. మరొక ఆంధ్ర యువశిశుక భాంబెకొకలను నిచ్చిరి.

వివిధరాష్ట్రముల సత్యాగ్రహ సమరము

భారతనారీకుణులు ఉత్సాహముతో పాల్గొనుచుండటం

స్వాతంత్ర్యమునకై కందమూలముల నాకగించెదము - దర్బలపై శయనించెదము

చెరసాలలను స్వాతంత్ర్యదేవాలయములుగా భావించెదము

పాట్నాలో శాంతివైకుల ధైర్యవ్రాటన

విదేశకమ్రుబహిష్కారము తీవ్రముగా కొనసాగుచుండుట

బొంబాయి, ఏప్రిలు 17:—స్వరాజ్యలభమునకై యూరు చేయుటకును సమద్రవీరమునకు బోయి అచ్చట యేర్పక యున్న లక్షణమును పోగుచేసి తెచ్చుటకును బొంబాయి యాధాలోన సంఘమువారు చాలమంది శాంతి నైనికలను వినియోగం పరచుచు చాలమంది ముఖ్యులుగా స్త్రీలు సత్యాగ్రహమును గావించుచున్నారు. వారు సమాద్రమునకు బోయి గీరుతెచ్చి కాంగ్రెసు కార్యాలయములో నుంచుచున్నారు. ఉప్పును కూడ వారు పొగుచేసి తెచ్చుచున్నారు. స్త్రీలును ఇతర ప్రజలను గాక కాంగ్రెస్ కమిటీ అధ్యక్షుడగు ఘూర్కేగారు 200 శాంతి నైనికలతో సహా సమాద్రమునకు బోయి రి మోజుల లాగుచును పోగుచేసికొని వచ్చిరి. విదేశకమ్రు బహిష్కారోద్యమమును కల్లంగడుల సిక్సెంటింగును తీవ్రముగా కొనసాగించుచున్నారు ఇంతియ గాక బొంబాయి నగరములో నన్ని భాగముల యందును స్వరాజ్యలభము అమృతమునున్నది. ప్రభుత్వము వారిఉప్పును భున్న ప్రదేశము ఉప్పు అమ్ముటకు నిషేధింపబడి నప్పటికి స్త్రీ శాంతివైకులు యితరులను అచ్చటికి బోయి ఉప్పు నముచున్నారు. ఇట్లు నగరములో ఉప్పు అమ్మువారిలో శ్రీమతి కమలాదేవి ఛబోభాద్రాయిగారు ప్రముఖులు ఉప్పు అమ్మువారు ఈరోజు మధ్యాహ్నము హైకోర్టుకు బోయి అచ్చటనున్న వర్గ యితరులను అమ్మెరు.

అలహాబాదు స్త్రీలసభ

జవహర్లాల్ గావించిన నేరమును ఆయనతల్లి బహిరంగముగా చేయుట

అలహాబాదు, ఏప్రిలు 17:—కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షుడగు పండిత జవహర్లాల్ గారి శిక్షకై యసమ్మతి చెంపుటకు రామ్బాగలో స్త్రీలసభ సమావేశ మయ్యెను. శ్రీమతి పండిత మోతీలాల్ గారి సతి ఆ ధ్యక్షు తి వ హిం చె ను. స్వాతంత్ర్య పోరాట న ము న స్త్రీలు తమకు చేతనైన సాయమును చేయునైనియు కుద్ధబద్ధులై పప్ప మరేదియు ధరింపమని ప్రమాణము గై కొనవలయు ననియు స్త్రీలు ఆమె కోరిక. స్త్రీలందరు తమకు యిండ్లలో లక్షణమును చేసికొనవలెననియు స్వభావముగా చేసికొన్న లక్షణము తప్ప మరీ దేనినినూడ వాడరాదనియు ఆమెచెప్పెను. ఉపన్యాసానంతర మాసాక్షి నిప్పులో కట్టలను కెట్టి తప కుమారుడు యేవనికై అరెస్టు చేయబడవో ఆపనినే తాను బహిరంగముగ చేయుచున్నానని చెప్పెను. ఆమె యిట్లు చెప్పుచునే స్త్రీలలో ఉత్సాహము మేరవచ్చెను. కత్తల నెవ్రాగాని నాయకత్వమున స్త్రీల దళముకట్టి ఉప్పుచేసెను. ఆఉప్పు విపరీతమైన ధరలకు ప్రజలకుకొనిరి. చాలమంది స్త్రీలు సత్యాగ్రహము గావించుటకు కేర్ల నిచ్చిరి. (శ్రీ తెన్)

కాన్పూరులో ఉత్సాహము మేరమిరుట గిరిధరలాల్ నతిగారి యుద్యోగన

కాన్పూర్, ఏప్రిల్ 16:—లిటకు వ్యాపారముగొలవరణముబో 12 గురు స్త్రీలు లక్షణ సత్యాగ్రహ మొనరింపబడిన సమయమున అపూర్వముగ ఉత్సాహము ప్రకటింపబడినది. ఉప్పుచేయుటకు పూర్వము ముగ్గురు స్త్రీలు చాలమందిని వెంటబెట్టుకొని కాన్పూరు లోని ప్రధాన బాజారులనుగూడా నూలేగిరి. మార్గమధ్యమున ప్రజలు వారిని పుష్పచూలాభిషేకముగా నొనరించిరి. ప్లాఫో పరి భాగములనుండి స్త్రీలును పురుషులును వీరిపై పుష్పములను ఫలములను చల్లిరి. ఆ సేకఫలములతో హారము లొసంగ

శ్రీమతి మీనాక్షి అమ్మల్ గారు తామ రేపటి సత్యాగ్రహ దళమందుకీ ఉప్పును తయారుచేయ నిద్దముగా నున్నామని ప్రకటించిరి.

శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రిగారు అధ్యక్షులకు వందనము లర్పించుచు శ్రీ ఆంజనేయలు పంతులుగారు నాయకత్వము వహించురని ఆశించుచున్నామనిరి. సభలో కొంతధనము పకూలు చేయబడినది. పిదప సభ ముగిసెను.

బడెను. ద్రవ్యము కిరివిగా నొసంగబడెను. పీరు ఊరేగినట్లు యథాప్రకారము ఉప్పును తయారుచేసిరి.

కాన్పూరుపొరుగు వహాసభ సమావేశమయ్యెను. ఆసభలో 500 స్త్రీలును వైగా పాల్గొనిరి. స్త్రీ సత్యాగ్రహులు నాయకులను శ్రీమతి గిరిధరలాల్ సతి తన సోపరీమణులగుటకును నన్నివస్థలించెను:—భారతస్వాతంత్ర్య పోరాటముయొక్క ప్రస్తుతావస్థలో నెవ్వరును, స్త్రీలుగాని పురుషులుగాని, హాయిగా నింటిలో కూర్చుండుటకు వీలులేదు. మనకు చెంబు మార్గములు మాత్రమే కనబడుచున్నవి. ఒకటి. జయము, రెండు మరణము. గౌరవనీయుడగు భారతీయులను మాడవూర్గము లేదు. ఇతరు లేమి తలచురో నాకు తెలియదు. కాని, నామట్టుకు నేను కృతనిశ్చయము గలిగియున్నాను. భారత మాతయొక్క దాస్యశృంఖలములను ఛేదించుట తప్ప నాకు ఇకమిదవేరు ఆశయు ముండదని చెప్పనాక్షిగా నేను చెప్పుగలను. భారత దేశవాస్యమును బాట్రుటకై మరము దర్బలపై పర్యవించెదము. కందమూలముల నాకగించెదము. ఉర్త మును ఈ ఆశయును నకై మనప్రాణముల నవ్రింప నిండుకయు చెబుచియును. పన చేతులకు అరదండాలువేయునో బుగాగుగాజులు తొడిగింపు కొనుబకంటె నది మనకు హెచ్చు సంతసము నొడ గూర్చుగలను. చెరసాలప్రవేశ మొనరించుట మహాభాగ్యముగా మనము భావించెదము. చెరసాలు స్వాతంత్ర్యదేవాలయములని మనము తలంతుము. మాదళములో నితరులతో సహా నేకగూడ ఈరోజు ఉప్పు చేసితిని. ప్రభుత్వమువారిని చేసిన నది చేయనిండు.

ఆమె యిట్లు గంభీరముగా నుపన్యసించిన తరువాత శ్రీయుత జగ్గ దేవి శ్రీయుత యాపకమారీ ఆగా, శ్రీయుత సీతాదేవి శర్మ, రాజారాము శర్మ, శ్రీయుత గణేశశంకర విద్యార్థి నారాయణ ప్రసాద్ ఆరోరాగారు లుపన్యసించిరి (శ్రీ తెన్)

శ్రీ ఎర్నేని సుబ్రహ్మణ్యంగారు నవాసారినుండి తనసోదరునకు వ్రాసిన లేఖ

అమ్మా! వందనములు. మేము బాదాపు 185 మైళ్లు ప్రయాణముచేసితిమి. మా ఆనందమునకు మితిలేదు. ఏమి చెప్పుదును? ధర్మయాధ్యక్షులైన గిరిచి ఆహా! హా! హా! హా! అంకాశమెక్కడ వ్రాయుట? ఎంతప్రయాణము చేసినను బడలిక లేదు. కష్ట హనిపించుట లేదు. చింతలేదు. భగవంతుని సర్విధానముం దున్నట్లులన్నీ విశ్వసంతృప్తి, ఆత్మానందము నిరుపమానము. పూజ్యపాత్రాడీ దివ్యోపయన్నచో మాకేమి కొడుక; క్షణమున్నంతమకు శక్తిలోపముండునా, గాకుండునా ఇని నాస్థివిశ్వాసము. సోదరా! సమస్తగీతాసారము బాపూజీ దివ్యసందర్శనమునకు ఆతిథ్యము సంపూర్ణగా గ్రహించగలిగితిని. ప్రతిదినము దైవిక జీవనమందు ఆనుంధానము గావించుకొను భాగ్యముకలినది. తప్పులను సంస్కరించుటకు- తృప్తిహరమును జూపించుటకు జగద్గురువు పూజ్య బాపూజీ యున్నాడు. సద్గురువు బాపూజీ. ఇంక మాకేమి కొడుకు, ఆపర్యమను సమాపించుచున్నాము. రేపు ఉదయమునను కురుక్షేత్రము దండీగ్రామము చేరుము. ఇంతవరకు దైవానుగ్రహమువలన 185 మైళ్లు దిగ్విజయముగా యాత్రనలిపితిమి. వా ఆనందమునకు మితిలేదు. ప్రజలు భక్తి శ్రేణ జూదిన నేడే స్వరాజ్యము లభించునట్లున్నది. అమ్మా! శ్రేష్ఠమే-విశ్వేశ్వరేమా రాధనస్త్రులై త్యాగాసంధుమభివంశ తపతపలాడుచున్నాము. ఏమిచెప్పుదును. బాపూజీ విశ్వాసము- అత్యశక్తి- భాతి:శక్తి దాదినము వృద్ధియగుచున్నది. పంజాబుమెయిలువలె పరుగెత్తుచున్నాము. యువకులము మేము బాపూజీ సేవయందు నియుక్తులమై యున్నాము. నాకట్టిభాగ్యము కలుగవని రలచలేదు. అనన్యశ్చింతియై తే! ఈ శ్లోకముయొక్క సారము ప్రత్యక్షముగ కనుపించుచున్నది. గీతను చదువుడు, కొద్దిసములలో నొక లేఖ వ్రాయగలను.

సత్యాగ్రహ కేసులు

బొంబాయి

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 16:— కనుకాదేవి భట్టాచార్యులు గారు రూ. 8,000 స్వరాజ్యలక్షణముననే వస్త్ర వ్యాపారమును విక్రయించిరి.

బిరుదును వదలుకొనుట

నడియాడుకండి బొంబాయి శాసనసభ కమిషనరును బాదుభాయి దేశాయుగారు తమ రాజ్యసాహెబు బిరుదును వదిలివెరి.

జొంబాయి స్త్రీల కావ్యసము

సోజినిదేవి, కనుకాదేవి భట్టాచార్యులు, భక్తరూపి, రత్నభేకమెహతా, కస్తూరబతి, దేశముఖసతి మణికొండకు కలసి బొంబాయి స్త్రీలకు విదేశవస్త్ర విక్రయనిరోధమును దృఢపరచి ప్రచారమునకు నాటకముగా చేయవలెనని పలు నోకదానిని ప్రకటించుచున్నారు.

న్యాయవాదుల స్వదేశీయ

బొంబాయి న్యాయవాదులు స్వదేశీ ప్రాధికారమును బ్రతి నిరోధిస్తూ బహిష్కార ప్రమాదములను సంతకము చేయుచున్నారు. ఈ యద్యమునకు సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులకు సర్ న్యూకేలార్ పెట్రాస్సు, బులగ్నాయి న్యాయాగ్రహ సమర్థిగాడ కలసి తెలియుచున్నది.

లవణసత్యాగ్రహము క్రొత్తసద్ధి

50 మంది నాటకీయ ఉప్పు నీళ్లు కానికాక మండ్రు ప్రతియుంటిని అమ్ముచు ఉప్పుచేయు విధానమును ప్రయోగము గావించుచున్నారు. వదలితూ, మతంగస్థలములందు సహజముగా ఉప్పు దొరుకును. అది నిషిద్ధిస్థలములు. అప్పటికి అనేకులు నాటకీయ పోషున్నారు.

జవహర్లాలు అరెస్టుపరచు

బొంబాయి న్యాయస్థలము జవహర్లాలు అరెస్టును నిరసింపచు తమ సమావేశము నాపుకొనిరి.

“మెప్పు ఆఫ్ ఇండియా” కలవరము

ప్రముఖుల యభిప్రాయములు ప్రస్తుత పరిస్థితులగుర్తిచ్రాయుచు “ఈ నగరమున వర్తకసంస్థలు ఒకదానికొకటి పోరాడము జరుపుచు జూడగా, గాంధీగారి పతాకముక్రింద అనేకులు కలచిపదానికంటె బల మెక్కువ కలదని తెలుచున్నది.” ప్రభుత్వమువలన మేలుపొందనవచ్చును మాటమెగియున్నారని ఆ పత్రిక దురపిలుచున్నది.

ఈ పత్రిక అంగ్ల ప్రాచీన వర్తకప్రముఖుల యభిప్రాయములను చేర్చు తెలుపక ప్రకటించుచున్నది. ఒక అంగ్ల వర్తకదొకడు ఈ జాతీయ విజృంభణము ప్రజాసాహస్యమునకు స్వారంభ్యమీగిందని స్వక్రకటనననియు, గాంధీగారు గవర్నమెంటువారికి మంచి పోలిక అనుటచే, అతనిని అరెస్టుచేయక వైస్రాయి ఒక్కని రాజనీతినిపెననియు తెలుపుచున్నాడు.

మరియుక పీఠమా ఆర్థికవై ప్రభుత్వమువారి హంద్యమును ఖండించుచు ఆర్థికపర్యయ రాజనీతికంటె చేపానిదే చేపానిదనియు, ప్రభుత్వమువలన పరదేశీయులకు పోవుచుండ ప్రభుత్వమువారి కత్తికడను నమ్మకము వీగిపోవుచున్న దనియు చెప్పిరట.

ఇంకొక ప్రాంతవర్తకుడు, స్వదేశీ సిండికేట్ ట్రాకటి ఆలోచింపబడుచున్నదనియు, దాని నూలమున స్వదేశీవస్తువులు అగు ధరకమ్మబడుననియు, విలవాదులు అతనిరహస్య పనికిరాదనియు వభిప్రాయ మిచ్చిరి.

గవర్నరు బొంబాయి వదలుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 16:— బొంబాయిగవర్నరు ఈ ప్రాధున మహాబలేశ్వరమునకు వనెను. హాట్ హానుగా రిచుట చేయున్నాడు. తమ మారతునకు బొంబాయిని కొందరిని మాచుట కనిపాత్రమే వారు విశేషింతో నడిపిరి.

లవణ సత్యాగ్రహము

పోలిసు ఉద్యోగులకూడ నిషిద్ధలవణమును కొనుట బొంబాయి, ఏప్రిల్ 16:— సత్యాగ్రహము నిరత్యాస మనునను నానలు ఆడి గూసలేనది. 500 నాటకీయ వేలమంది జనము నుట్టురా, వాడియా మిల్లుల ప్రక్కన వైలుమామలాపం బహిరంగముగా నిషిద్ధలవణమును విక్రయించిరి. మధ్యకైలు గేటుకొద్ద పోలిసువాడు వీకిని చాటునిశ్యవని ముచుచెప్పెను, విధి పోవునపుడు అడ్డుకొను. వాడియా ఉప్పుకువోగి ఒకడు వీకిని నిలిచెను. కొందరు పోలిసు, ఉద్యోగులు వచ్చిరి, నాటకీయ ప్రకటనలకు వారికిగూడ ఉప్పును అమ్ముటచిరి. మానసికం పెండెంటు స్థిత్తుగాడు కానికాక పొట్టుమును కొనిరి.

మరికొందరుకూడ అడ్డుచేసిరి. ఒకడు రుచిచూచి ఇంటిలో తయారైన ఉప్పు అనెను. తర్వాత నాటకీయ ఉప్పునంతను విక్రయించి మరలిపోవుచు, సహజముగా పడియున్న ఉప్పును కొంత యేరికొనిరి. అరెస్టు లేమియులేక కాంతముగా జరిగిపోయెను.

నయ్య క్త పరగణాల

సత్యాగ్రహము

మీరటు, ఏప్రిల్ 16:— చాటికాబాడునందు లవణ శాసనోల్లంఘనము సాగుచున్నదని సత్యాగ్రహ సంఘ కాగ్య దర్శి తెల్పుచున్నాడు. వండలముందలి దళములన్నియు రంగమును చేరుచున్నవి. 70 మంది సత్యాగ్రహము నిర్యయము కిక్కిరెనుచున్నాడు. త్వరలోనే విదేశవస్త్ర విక్రయనిరోధము ప్రారంభింపబడును. 7 వ తేదీ సత్యాగ్రహము జట్టుకట్టి హామూరునందు బయలుదేరును. సత్యాగ్రహ లక్షక స్థలములందు స్వరాజ్య లవణమును విక్రయించుచున్నాడు.

రాయచెల్లి, ఏప్రిల్ 16:— నిన్న ఈ జిల్లాలో మూడు స్థలములందు ఉప్పు తయారుచేయబడెను. రాయచెల్లి యందు పోలీసులు రంగమునకు రావడం. పోలిమామందు పోలిసులు ఉప్పు తయారు చేసెదరున్నాడు. నిజమునకు 12 అణాల ఉప్పు తయారుచు విక్రయించబడెను. కొంచెము ఇచ్చుటకేకాడ జరిగి బడెను.

మోహగంజ్, ఏప్రిల్ 16:— ఉప్పు తయారుచేయుచున్న సత్యాగ్రహములకు పోలిసువారు అరెస్టుచేసి మరల ఉప్పు చేయబడినది.

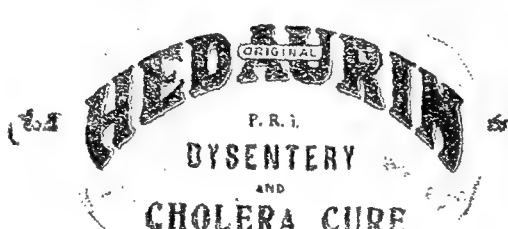
క్రొత్త మేజిస్ట్రేటుల నియామకము

లక్నో, ఏప్రిల్ 16:— సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు, అలహాబాదు, రాయచెల్లి మీరటు లక్నో మండలములందు సత్యాగ్రహము కేసుల విచారించుటకై క్రొత్తగా మేజిస్ట్రేటుల నియమింప చేయచున్నారని తెలియుచున్నది. సత్యాగ్రహ సంఘమువారు ఒక్క-వోట్-కే-గాక అన్ని స్థలములందు సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపక పట్టుచున్నాడు.

ప్రభుత్వము నాయకుల సరస్వతేయులచే ఉద్యమ ముడుగం తెనని అనుకొనియుండెను. అదికేవలము వ్యర్థమైనది. ఒక-వోట్-కే-గాక మూడు-వోట్ల శాసనోల్లంఘనము చేయబడెను. అంకితా ప్రసాదు, జతాధార, భట్టాచార్య మొదలైనవారు నాటకీయగలరు. అనేకులు స్త్రీలు తమ పసిబిడ్డలను వెంటకొని యాత్రకు పోతే యీ వోట్ల కడుచెందిరి. పోలిసు లీట్రు తెగి యాడలేదు. స్వరాజ్యసంఘము నిట్టికంటె ఎక్కువగను, మేలైనదిగను తయారు చేయబడెను. సాయంత్రము జరిగిన బహిరంగగళక కేసులు స్త్రీలకూడ వచ్చియుండిరి. (ఫీ. ప్రె.)

బాడక్, ఏప్రిల్ 16:— కోపాబకండు జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము బాడక్ నందు 28 వ తేదీ శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించునట్లు తీర్మానించెను. 500 నాటకీయ పట్టికే చేరినారు. నిన్న సాయంత్రము బహిరంగగళకయందు జనసర్గాలుగ రు నిర్వచనమునై ఆధిపతింపబడిరి. (ఫీ. ప్రె.)

ఒక బేషధ విసోదము

మరియు

కలరా నివారణి

హాట్ టీస్ అరికులేరియనుండి తయారు చేయబడినది ప్రస్తుతకాలమునందు నాటిలో అమాఘమైనదిగది. కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రసఫమ మోహదే నుమిచ్చుచున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది, అనుకులుమైన ధరలు రు. 0 15-0, 1-12-0, 3-4-0. ఫార్మికోలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్ హాట్ హాట్సు కం. 504, ముదాను. కి. టి.

దంత చూరము

జన్మి 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0 ఈ దంతచూరముతో పండులోములమన చిగుళ్ళుగట్టి తమును. చిగుళ్ళనుండి రక్తముకావలయును. నోటదుర్బంధము లేక యుండెను. పండు ముక్తములవలె తెల్లగా నుండును. అమ్మతాండనం దిపో 7, తంబు శెట్టిపిగి, వందరాను

ఒక క్రైస్తవుని దేశభక్తి

తనబిడ్డలను విద్యనరీపాతశాలనుండి నిలిపివేయుట

దా|| పాలమకా గారు ప్రకృతివికృతులందు నిపుణులు, పల్లవరమునందలి సెంట్రీస్టేట్ వచ్చి పాతశాలాధికారికికి ఇట్లు వ్రాసిరి.

“మహాత్మా గాంధీగారి నాయకత్వమున ప్రారంభింపబడిన యుద్ధమాయదంతము మీకు తెలిసియుండును. దాని అనర్థము న్యాయముగలచే క్రైస్తవుడ నగునేను దానియందు చేడట విధి. అందుకు మొదటి మెట్టుగా నాబిడ్డల (అన్నెప్ప, టానూరు)ను దొరతనమువారి సాహాయ్యమును పొందుమీ పాతశాలనుండి నిలుపుచున్నాను. ఈదొరతన మిట్లు జండుట కట్టిపట్కునలేదు. ఈపాతశాలకీర్త్యునము ప్రభుత్వము బీదరైతు నిర్బంధించి పుచ్చుకొనుచున్నదని మీకే తెలియును. మీ పాతశాలాధికారులు యీ ప్రభుత్వముతో సంబంధము చాలించుకొనుచున్నందు మధ్యపానముమూలమున వచ్చునముచు పుచ్చుకొనట మానుకటను నాబిడ్డలను మీపాతశాలకు పంపశాలను. ఈ సమయమున, మీరు కడచినవెలలలో నాబిడ్డలనిమి తము చూపిన యాదరణమునను క్షేమమునను, కృతజ్ఞత, తెలిసికొనుచున్నాను.

ఇట్లు: వి.కే. మును, సాలమును.

పాలకొల్లులో హత్రాల్

పాలకొల్లు, ఏప్రిల్ 17:— పాలకొల్లు మునిసిపాలిటీ యందు శేడు అప్రయుక్తముగ హత్రాల్ జరిగెను. కాంగ్రెసు ఆధ్యక్షుని అరెస్టు చేసి నందుకు మునిసిపలు అధ్యక్షుడు పాతశాల లక్ష్మింటిని మూయుండిరి. ఎ. గోవిందాచారిగారును, సందు నారాయణరాజుగారును మునిసిపలు అధ్యక్షుని అభినందించిరి. అధ్యక్షుడును, మునిసిపలు సభ్యులును వై ర్యముగ వని తేసి నందుకు ప్రజలు వారికి రచ్చక తోడ్పడగలరనియు, నికముందు మునిసిపాలిటీవారు జాతీయోద్ధయమునకు తోడ్పడవచ్చు వనియు, చెలిపిరి.

(స్వదేశీయవిశేషి)

ప్రకటన

బందరు గొడ్డుపేటలో స్థలరస్తావద్ద వేంచేసియున్న శేషుగోపాలస్వామివారిదేవాలయము బ్రష్టిసిక్కును నేను పదలు కొనియున్నాను. సరకు దేవాలయపు బ్రష్టిసిక్కు కావలసివారు పెంపుతొకమిటి కృష్ణాజిల్లా ప్రెసిడెంటుగారికి 25-4-80 తారీఖునావల పరఖానులు పంపుకొనవలయును.

బందరులో 27-4-80 తారీఖున 2 గంటలకు పెంపుతొకమిటివారు చేతులతో మోటింగులో యీదేవస్థానమునకు క్రొత్తబ్రష్టిని ఏర్పాటుచేయుదురు.

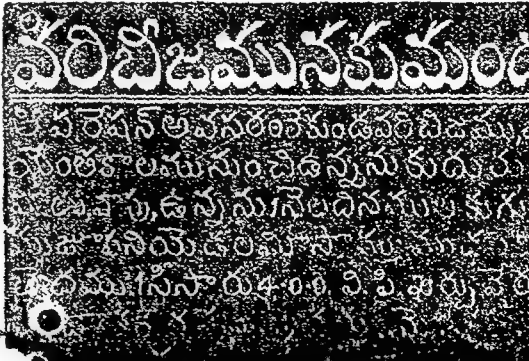
బందరు, } డి. లోకయ్య, 16-4-80 } బ్రష్టి.

ఆంధ్రదినపత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పాఠకులవారికి	చెన్నపట్నమువారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
జరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మాసమునకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వారపత్రిక

వారపత్రిక సంవత్సర చందా రు. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు రు. 2 0 0
మేనేజరు, “ఆంధ్రపత్రిక”

వరిబీజమునకుమందు

“వశికరతేహ్యము” నె 3

గంటకు దీర్ఘము గట్టిపరచును. సింహముతో పోరాడ గల శక్తి నిచ్చును. సంసారసౌఖ్యమును చక్కగ అనుభవించ వలయును. రక్తము శుభ్రపరచును. గొండ్రాండను సంతానము కలిగించును. స్త్రీపురుషులకు అనందము కలుగజేయును. పీచు లయపర్యంత వనమూలికలతో, బంగారుతో చేయబడెను. గుండు లేదన్న వారికి డబ్బు వాషను అంపెనము, దీనిగుండు పల్లం చుట్టకు దొరతన మొప్పదు. వాడితీరును. చచ్చా 80 రు రు 8, 60 రు. 5-8. జర్మనుకాగితము యొక్క నేరాయకు 80, రు 2/8

1930-వ సం॥ జైర్కాలంపడక 8 చొదలు.

నాక్స్ A. S. మూర్తి, చికాగోలో నెటి.

సంతానం పుట్టుకుండా 105-1

‘కాంట్రా నెప్టిన్’

ఒక్క-శే సులభమైన సురక్షితోపాయం
16 మోతాదుల ట్యాబులు 1-12-0
ట్యాబులకు ఇతర విషయములకు:—

చి. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాడ్వే, మదరాసు-సోల్ ఏజంటు
ది సోషల్ మెడిసిన్ సిండికేట్
ఇతర టెబుల్టులు అండ్, డ్రగ్స్టులవలన హాడ దొంగుకు.

జాతక మార్తాండము

శివ భాగము అచ్చు లెక్క: 2:3:5, యిందు మీగ్గు ముఖ విగ్రహము ఎక్కడనుండిన యే యే ఫలములనిచ్చునో అవిజా మంతయు మేనలగ్గు ములగాయిదు మినలగ్గు ము అకాయవరక యావత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా క్లోకార్థములతో నభి వ్రాయబడినవి. వల రూ 1-8-0. పోస్టు ఖర్చులు చేరు.

ఆకర్ష వెంకటకృత్రి, గోపాలపురం,
105-2 కొత్తపేటవాడు, గోదావరిజిల్లా.

శుక్రబంధు

ఎంత కుర్చులమైన దీర్ఘమునైనను గట్టిపరచి ఒక్క-గం టహోనే అడ్డుతీసిన ప్రభావమును చూపును. శుక్రవస్త్రమును కట్టుటలో చేరుపొంది, స్త్రీపురుషులకు నిరంతరప్రేమను కలిగించుటకు దీనిని వినియోగించిన దోషధమ లేదు. 25 రూ. 1-8-0 17-3

త్రిపురసుందరీ వైద్యశాల,
మహేంద్రవాడ-రామచంద్రపురంపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

శాలనాప్తి
త్వరలో
కుదురును

పసిల్లెలు మాత్రమేగాక పెద్దవారకూడ నిరంతరము భోజనానంతరము లేక నిద్రను త్రోగవచ్చుట కలనమైన కొప్పచే బాధపడుచున్నారు. మిక్కిలి శుభ్రపరచును.

దీనివైననే గడచిన అనేకసంవత్సరములనుండి ప్రపంచ మంతటను ప్రజలు ఆధారపడియున్నారు. శాలనాప్తి, అతి సారము, ఉడయమునందు గలగు తిమ్మిరివాయువ మొదలగునవి త్వరలో నయమగుచున్నవి.

అకస్మాత్తుగా గలగునట్టి వ్యాధులకు చేబట్టెను శాల నాప్తి అతిసారనివారణి ఎప్పుడును దగ్గర చేకావలిగా నుంచు కొనవలెను. ఏలనగా శాలనాప్తి, తిమ్మిరివాయువు కలరా, అతిసార మొదలగునవి తలుచుగా ఉన్నట్లుండి అధికముగు చున్నది. 10-1

చేబట్టెను శాలనాప్తి నివారణి 2

ప్రపంచమంతటను చాలకాలమునుండి విఖ్యాతికొంది- కెవోష్యుమము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక నురామియను.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.
Des Moines, Iowa U. S. A.

CHAMBERLAIN'S

శాలనాప్తి, అతిసారమును పూర్తిచేయ నివారణి.
కడుపుకొప్పి ప్రభుమనివారణి

శుక్ర పరి బజారు ధరలు

1930 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 18-వ తేది శుక్రవారము

1. భాస్వరములు			
తియ్యవలసెట్టులు			
జనుమ లెకాడి	,, 45 కలకు	12 8 0	13 4 0
నల్లారెడ్డి	,, దీలో 42	13 8 0	14 0 0
శీర్షి	,, దీలో 48	14 0 0	15 8 0
రాంబు	రా. 165 అన్న 1-2	8 0 0	8 12 0
జుచ్చెలు	,,	19 0 0	20 0
2. భాస్వరము వస్త్రము			
కలకులు ఇస్తా 1-2 క 205	,,	12 12 0	14 0 0
నెవగిలు	,, దీలో	16 0 0	17 0 0
జువలు	,, దీలో	14 0 0	15 0 0
జువములు	,, దీలో	17 8 0	18 0 0
జువలు	,, 195	7 4 0	8 0 0
3. మోతాదుల ట్యాబులు			
జుచ్చెలుమోతా రూ 1-2	,,	110 0 0	115 0 0
నెవగిలు మోతా 1-2	,,	14 0 0	15 0 0
జువ నివనవస్త్రా రూ 1-2	,,	88 0 0	91-0-0
జువ నివనవస్త్రా మోతా రూ 1-2	,,	99	జువ నివనవస్త్రా 97
జువమోతా రూ 1-2	,,	94 0 0	96 0 0
4. చిల్లరవస్త్రములు			
జువమోతా రూ 1-2	,,	94 0 0	98 0 0
జువమోతా రూ 1-2	,,	54 0 0	55 0 0
జువమోతా రూ 1-2	,,	98 0 0	105 0 0
జువమోతా రూ 1-2	,,	25 0 0	28 4 0
జువమోతా రూ 1-2	,,	40 40	
జువమోతా రూ 1-2	,,	38 0 0	42 0 0
జువమోతా రూ 1-2	,,	16 8 0	26 12 0
జువమోతా రూ 1-2	,,	28 0 0	38 0 0
5. ఇతరము			
జువమోతా రూ 1-2	,,	80 0 0	81 0 0
జువమోతా రూ 1-2	,,	24 0 0	30 0 0
జువమోతా రూ 1-2	,,	26 0 0	30 0 0
6. మోతాదులు			
జువమోతా రూ 1-2	,,	6 5 0	
జువమోతా రూ 1-2	,,	8 10 0	
జువమోతా రూ 1-2	,,	8 4 0	
జువమోతా రూ 1-2	,,	9 6 0	
జువమోతా రూ 1-2	,,	6 1 0	
జువమోతా రూ 1-2	,,	8 5 0	
జువమోతా రూ 1-2	,,	8 4 0	
జువమోతా రూ 1-2	,,	4 12 0	
7. లోహములు			
జువమోతా రూ 1-2	,,	6 4 0	69 8 0
జువమోతా రూ 1-2	,,	21 18 0	22 0 0
జువమోతా రూ 1-2	,,	18 9 9	
జువమోతా రూ 1-2	,,	238 0 0	242-0-0
జువమోతా రూ 1-2	,,	828-0-0	830-0-0
8. రంగులు			
జువమోతా రూ 1-2	,,	0 10 0	
జువమోతా రూ 1-2	,,	1 10 8	
జువమోతా రూ 1-2	,,	1 0 9	
జువమోతా రూ 1-2	,,	1 8 0	
జువమోతా రూ 1-2	,,	1 8 8	
జువమోతా రూ 1-2	,,	8 4 0	
జువమోతా రూ 1-2	,,	1 0 0	
జువమోతా రూ 1-2	,,	1 1 0	

భీమవరం

జవహర్లాల్ గారి నిర్వంధముగూర్చి

భీమవరములో హరితాశము బహిరంగ సభ

శ్రీమద్వీ లక్ష్మీనారాయణగారు వ్యాఖ్యానవాదవృత్తి పురుషులు భారతదేశీయ మహాసభాధ్యక్షులు లగు పండిత జవహర్లాల్ జవహర్లాల్ గారి నిర్వంధముగూర్చి వృత్తికలవ్యాసా వృత్తి కాగానే పురమంతయు అలముకొని పట్టణములోని బహు దుకాణములన్నియు వర్తకులచే మావీనయబడెను. కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు వర్తమానము చేరకమునునే వర్తక ప్రముఖులును పురజవహరు బహిరంగసభకు ఏర్పాట్లు చేయుచుండిరి. సత్యాగ్రహ విధియన ఈవార్త చేసినంతనే కాంతిపైనుటుల సగరసంక్తి రువముచేయుచు గాంధీ చౌకనందు చేయకొనిరి. ఆపూర్వోత్సాహముతో మహారు 1500 జనులు ఎట్టి ప్రదురణ యు లేకయే సభకు విచ్చేసిరి. మహారాజకృత్రి సాగి వెంకటవర సింహరాజుగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. జిల్లాసంఘ కార్యదర్శులగు మహారాజకృత్రి ముంగిటాది పురజవహరు శ్రీమద్వీ లక్ష్మీనారాయణగారు భారతదేశీయ మహాసభాధ్యక్షుని ప్రభుత్వము నిర్వంధించుట పండిత జవహర్లాల్ యొక్క స్వక్రియాగా క అభిలభారతవర్ష మను నిర్వంధించుటయనియు, భారతీయులు తమనాయకరత్నమునకు గావించబడిన ఈవారధిము తవదిగ భావించి పూజ్యులు గౌరవనీయులు అగు తమ నాయకు లకు ఇకమందెన్నడును వరులచే ఇట్టిఅవమానములు జరుగకుండ కాపాడుకొనుట అసత్యమునియు చెప్పి ప్రభుత్వమువారి దౌర్జన్య విధానమును మహాత్ముడుపర్యవేక్షించి అహింసా విధాన ముచే ఎట్లు తృప్తికరంపగలమా వ్యవస్థాపకముతో సభ్యులకు నచ్చునట్లు చెప్పి ప్రతిపాదమును స్వచ్ఛందపైనుటగా చేరి ఉప్పు సత్యాగ్రహమును విదేశీవస్త్ర బహిష్కారమును మర్య పాన నిషేధమును వెంటనే కొనసాగించుటకు పూనుకొన నలె నని హెచ్చరించిరి. వర్తకులందరూ శ్రీ జిల్లాగారు రామకృష్ణం రాజుగారి మార్గము నవలంబించి ఖిదరు ఉచ్చైకి! పూనుకొన నలయుననియును కాపుసోదరులందరూను ఈ ఉద్యమమున అభి మానము చూపుచున్నందుకు సంతోషించుచు ఇది సర్వకాలము తేరుమనకను సంబంధించినదగుటచే వాడుకూడ సోదర వ్యామమున ఇందలి కష్టముఖముల ననుభవించవలయుననియు హెచ్చరించిరి. తరువాత రయితులముఖులకు శ్రీయత భూవతిరాజు ప్రోమరాజుగారు దేశీయవస్త్ర కిట్టి దివ్యతరు గము మరల దొరకదనియు మహాత్మునివంటి నాయకుడును అహింసవంటి సాధనమును లభించుట అచరూపమనియు చెప్పి ఎల్లరును అంగ సహాయమును అర్థ సహాయమును చేయవలెనని హెచ్చించిరి. అసంతకరము శ్రీయత మద్వీ లక్ష్మీనారాయణగారు భారతదేశీయ మహా సభాధ్యక్షునికి ఇట్టి పరాభము చేసిన యీర్షికు ప్రభుత్వముయొక్క కొట్టులో ఇకను వ్యాఖ్యానవాదమునకు పూనుట దేశద్రోహము అత్యుద్రోహముగా తమకు అంతరత్వ బోధించుటచే ఇంతటినుంచి తమవ్యాఖ్యానవాదవృత్తిని విసర్జించి సత్యాగ్రహముగా తమయావన్నక్రిని కాలమును మహాత్ముని సత్యాగ్రహోద్యమమునకు వినియోగించుటకై నిశ్చయించుకొన్నట్లు చెప్పి సభ్యులనందరూ హర్ష పురికలను గావించిరి. శ్రీలక్ష్మీ నారాయణగారు ఇదివరలో అసహాయోద్యమమున చేరి వ్యాఖ్యానవాదవృత్తిని విసర్జించి దేశసేవయందు తమజన్మమును ధన్యము గావించుకొన్న దేశభక్తులు. వీరికి భీమవరం పాదల పత్రమున తలూకా కాంగ్రెసు సమకార్యదర్శులగు శ్రీ చెంగల్యం చిట్టిపంతులుగారు అభివందనములు సమర్పించి వీరిమార్గమునే ఇతర వ్యాఖ్యానవాదులకూడ అవలంబించి తమదర్శమును కైర వేర్చునలెనని హెచ్చించిరి. అధ్యక్షులు తాము వృద్ధులయ్యుట యావనోత్సాహముతో తమ కుడు రులగు శ్రీసాగి నారాయణ రాజుగారిని సత్యాగ్రహ సైన్యమునకు సమర్పించినదే కాక తాము కూడ ఇంతటినుండి కాంతి సైన్యమున చేరినట్లు చెప్పగా సభ్యుల కరతాళములు చెలరేగెను. అనంతరము గాంధీ ఉప్పు పాత్రకట్టు వాలంటీర్లచే బహిరంగముగా విక్రయంపబడెను. మహాత్మునికి జై జై నినాదములతో సభ ముగిసెను.

చెంగల్యం చిట్టిపంతులు
భీమవరం తలూకా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి.

శారదానవలలు

10 నేలు ఉచితము-కమనవ్యవస్థాపితమును

యా-నెల 10 వ తేదీలోగా ఆదా స్థాపు పంపువారికి

ఎ. హంబిషూర్తి, చికాగోలో, గంబాంజిల్లా

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన దీ ప్రశ్నలకు విధులు వ్రాయున కు. 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కామము తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరు వల్లూరి. P. O.

కాకినాడలో బహిరంగసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

అధికారుల దౌర్జన్యము

కాకినాడ, ఏప్రిల్ 15:- నిన్న రాత్రి 8000 మంది గల గొప్ప బహిరంగసభ కాకినాడ పురపంచాయితీ దేవస్థానం వద్ద పెంకటపర్వత పంతులుగారి యధ్యక్షతన జరిగింది. ఎవ్వరినైనా సరే కాంతయ్య సమావేశమైన సభను గందరగోళ పరచడపు ఉద్దేశముతో పోలీసు ఉద్యోగియులు కొంతమంది రాజీలపాపెట్టి అల్లరిచేయింప సాగిరి. మీటింగుకు సమాపముగా ఆరుద్రపల్లివాండ్రును తీసుకువచ్చి వాయింపజేసిరి. అంతట పెంకటపర్వత పంతులు "రఘుపతిరావును రాజారాం పతితపావన సీతారాం" అను కీర్తనను అందిచ్చి నాట్యము నేయగా సభాసభు లందరూ రామభజన గావించిరి. అందులో దేవులద్దవరయ్యు నిండిపోయెను. కొంతసేపటికి కాంతిపైనులు ఆదేవులవాండ్రును సమాధానపరచుటయు, అధికారుల దౌర్జన్య ప్రయత్నములు సమసిపోవుటయు జరిగెను. దేవులవాండ్రును తాలూకాకచ్చేరిజవాన్లు నడిపించి దేవులను వాయింపించిరి. దొనుమాలు కార్యదర్శి లక్ష్మారాజు ను బ్యా రావుగారు యితర వక్తృలు యీ అల్లరిచేయువారిపై ప్రాసిక్యూషన్లు పెట్టిస్తామన్న బెదిరింపులు వినిపించినవి. మండవాక రంగయ్య రాజిత త్వమును తెలుపుచు కాంతిని ప్రబోధించిరి.

వెన్నెటి సత్తనారాయణగారు మాట్లాడుచు, చొల్లంగి గుళ్ల నూరిలో నీటిని స్నానసానాదులకు కాంతిపైనులను తీసికొనివెళ్ళక అచ్చటి వాకర్లు అభ్యంతరపరచిరి తా నిదివర లో చెప్పిన సంగతిని తిరగచెప్పెను. ఆగుళ్ల ధర్మకర్తృత్వము గల దుక్కేటి శేషగిరి రావు గారు తమవాకర్లకట్టి యుత్తువులు యి వ్వ లే దని శేషగిరి రావు గారు కరుణ చంపిరియు, నూతిసిట్ల తీసికొనుటకు ఎట్టి అభ్యంతరము పెట్టరాదని శేషగిరిరావు గారు వాకర్లకు ఉత్తరువులు యిచ్చినట్లును తనకు (సత్తనారాయణ గారికి) వర్తమానము వచ్చినదనియు, కాబట్టి శేషగిరిరావు గారు యిట్టి పాపమున కొడిగట్టుకొననట్లు కనుపించుచున్నదనియు, శేషగిరిరావుగారు అట్టి అభ్యంతరపు టు డిరువులు యిచ్చినట్లుగా పూజార్చన చెప్పవలసినదని పోలీసువారే పురికొల్పినట్లు ఆవాకర్లు పోలీసు వారిపై అంత తప్పును మోపుచున్నారనియు చెప్పిరి.

సాంబమూర్తి గారు పెక్కు సాదృశ్యముతోను, ఉత్సాహకరవాక్యముతోను ఉపన్యసించి దౌర్జన్యరాహిత్య ముగా నుండవలసినదనియు, యుద్ధసమాప్తి మాచేరకు నిద్ర పోవద్దనియు హెచ్చరించిరి.

ప్రభుత్వసేవల దౌర్జన్య ముండినప్పటికిని సభ జయ ప్రదముగా జరిగి రాత్రి 9 గంటలకు ముగింపబడెను. ఉప్పు పొట్టుములు అమ్మబడెను. క్రొత్తవారు కొందరు ఉప్పుతయారు చేసి పట్టుకువచ్చియిచ్చిరి. శ్రీమతి బాలాంత్రపు శేషమ్మగారు బత్తులకామాక్షమ్మ గారు, పితాపురం మహారాజావారి ఆస్సనే జిల్లలు యిద్దరును యింటివద్ద ఉప్పును తయారుచేసి తీసికొని వచ్చిరి. చాలమంది ఉప్పును తమయిండ్ల వద్ద తయారుచేసి పట్టుకు వచ్చెదమని తెలిసిరి.

నేడు చాలమంది సమద్రమునకువచ్చి ఉప్పు జెల్లలను ఏరి మూటకట్టుకొని వెళ్లిరి. బజారులో అప్పారావుగారి కాఫీ హోటలు దొడ్డిలో ఇద్దరు యువకులు ఉప్పును తయారుచేయు చుండగా పోలీసువారువచ్చి సోదాచేసి, యిదొడ్డిగలవారికి, ఉప్పుచేయుచున్న వారికి శిక్షలువేయబడునని బెదిరించినను వారు లొంగలేదు. అంతట ఒక మోటునానిచేత ఆకుండలను పోలీసువారు బ్రద్దులు కొట్టించి వెళ్లిపోయిరి.

నిన్న రాత్రి పోలీసువారు యీ రాత్రి మీటుంగను భంగపరచుటకు గాను గట్టిమోటు మునుప్పులకై వెదకిరి.

కావలెను.

సామర్థ్యము, అనుభవము గలిగిన ఏకైక చాలకాలము క్రిందట స్థాపించబడి చక్కగపనిచేయుచున్న హిందూదేశపు ఇన్ స్ట్రూమెన్సు కంపెనీతరపున మద్రాసులోను ముంబయిలోను ములలోను పనిచేయుటకు కావలెను. చురుకుగ పనిచేయుగలవారికి తమతీరికసమయములో ధనమును సంపాదించుకొనుటకు మంచి అవకాశము.

వివరములకు:—పోస్టుబాక్సు నెం. 212 c/o ఆంధ్రపత్రిక.

అయిదువందల బహుమానము

వివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు.
నివాసగరవరిత్రము. 400 పుటలు. ప్రతి రూ 2-0-0.
మేనేజరు, విజ్ఞానవల్లిక, అనంతపురము.

పెనుగుదురులో బహిరంగసభ

అధికారుల గందరగోళము

12వ తేదీ రాత్రి 7.30 గంటలకు రామచంద్రుని వెంకటప్ప, భద్రరాజు కామరాజు, ప్రతివాది భయంకర వెంకటా చార్య, పోతంకెట్టి బసవరెడ్డి, సీతారాజు ను బ్యా రావుగారు ఆకస్మికముగా వెళ్లి బహిరంగసభ గావించిరి. ఇంతసమయము నురజానపల్లి గ్రామములు తమసిద్ధతలు తెలుపుచు కలెక్టరు గ్రామమువచ్చి గుండుచేసికొట్టుతా మన్నను వెనదియక సభలోనుండి విరేచమని శేషగము చేసికొన్నట్లును, కాబట్టి కాంతిపై నులు వచ్చి మీటుంగు చేయవలసినదనియు వర్తమాన ములు వచ్చెను. పెనుగుదురు వెళ్లుచు దాకా నురజానపల్లి గ్రామములకు కొద్దినిమిషములు వెంకటప్పగారు సత్యాగ్రహ మును చేప్పిరి. సుమారు 50 మంది కాంతిపైనుల వెంబడించి పెనుగుదురు సభకు వెళ్లిరి. రామభజనతో ఊరేగింపు అయిన పిదప రామాలయమువద్ద సభ ఏర్పరచబడెను. సీతారాజు ను బ్యా రావుగారు ప్రార్థనచేసి సత్యాగ్రహమును గురించి కొన్ని మాటలు జెప్పిరి.

ఆంధ్రపత్రిక వర్తరాలు మేము చదువు కుంటునే యున్నామగాన మీ సభల మారకకర్త లేదని గ్రామమునకు తెచ్చుచు (?) కాంతిపైనుల వెళ్లిగొట్టాచెను. కదలక మెద లక అట్టి కాంతిపైనుల లుండిరి. వెంకటప్పగారు ఉపన్యాస మును చేయ మొదలిడిరి.

సభ్యులను లేదిపాండి అనగానే వెంకటప్పగారు వారికి దౌర్జన్యముపురికొల్పి గొర్రెలుగా నుండరాదని హెచ్చరించిరి. అంతట గ్రామమునకువచ్చి మీటింగుచేయరాదని 2,3 వర్తాయ ము లనెను. గ్రామమునకువచ్చేరు ఒక ముసలిమనిషి. అజ్ఞ చేయ బోయెను. ఇద్దరు పోలీసు ఉద్యోగియులు యితర అధికారులు ఉండగావారు, నన్ను పట్టుకొనరాదా? అరెస్టు అయ్యేవరకును సభను ఆపను అని వెంకటప్పగారు బదులుచెప్పిరి. సరే, అరెస్టు చేయిస్తాను అని గ్రామమున్నటు అనెను. చాలమంది మున్నగుమాటల లక్ష్యముచేయక సభలో గూర్చుండిరి. చెప్పి నది వివదానికొకడ నోచుకొనలేదా అని కొందరనిరి. పోలీసు జవాను భయపెట్టుటకుగాను యిటునటు పచారు చేసెను. కాని ఎవరూ భయపడకుండ గ్రామ మశేషమును అప్పట నే యుండెను.

వెంకటప్పగారి మాటలు వినిపించకుండ ఉండుటకు తాళ ముతో ధవపెట్టి అల్లరిచేయించిరి. ప్రజ లక్కడనుండి లేచి విప్లవాయుంవదన సాగిరి. అప్పట కొన్ని హెచ్చరింపు వాక్య ములు చెప్పబడెను.

పెనుగుదురుకాం సాట్టుసర్కిలు ఇకొక్కెక్కరును, నురజానపల్లి మ కాం సాట్టు అసిస్టెంటు ఇకొక్కెక్కరును పోలీసు సబ్ ఇకొక్కెక్కరును వారికిమందు కొందరు పంచము శ్రీ పురుషులను పిల్లలను సభామన్యమున నడిపించిరి. మూడవ సారి నడిచేటప్పుడు కొందరు వారి కడ్డముగా కూర్చుండిరి. అందుచేత యీ అధికారప్రయత్నము విఫలమైనది. సభలో నుంచి ఎవరూ కదలకూడదని ఒకరు వొట్టుపెట్టివారు అతనిని పోలీసు ఉద్యోగి పిలచెను. దౌర్జన్యమును పురికొల్పు టకు పోలీసువారు ప్రయత్నించుచున్నార. దౌర్జన్యమురాకుండ నుండగలందులకు గాంధీ తత్వమును బోధకేయ యాచుచుంటే పోలీసువారు అడ్డువస్తున్నార. గావున తాను దౌర్జన్యము నకు బాధ్యుడను గానని వేంకటప్ప గారు చెప్పివారు.

10 నిమిషములు నిశ్శబ్దముగానుండెను. ఆసమయములో ఉపన్యాసము జరిగెను. వ్యక్తగా ఉప్పు అందకును తయారు చేసికొనవచ్చును. అనేభాగము చెప్పబోవుచు సత్యాగ్రహ కాలలో తయారైన ఉప్పును చూపించుచు దానిని ఎవరైన కొన వచ్చు ననియు, తనను అరెస్టుచేస్తే చేయవలసినదనియు చెప్పు చుండగా అధికారు పీఠమును తెప్పించి వాయింపజేసిరి. తమవశముతో నున్న వారిచేత గోవింద అని కేకులువేయించు చపుటలు కొట్టించుచు గందరగోళము చేయించిరి. మైచురచి సాట్టుసర్కిలు ఇకొక్కెక్కరు కూడ గోవిందా అనబోచ్చెను. అందరూ క్షీగ్రామములో సంచారము గావించిరి. గోవిందకే కుల బదులుగా మహాత్మాగాంధీకి జై కేకులు కలిగినవి. రామ భజన జరిగెను. జనులు ఉద్రేకముగా నుండిరి. గ్రామమున ఊరేగింపు రెండుమాడు పర్యాయములు జరిగెను.

ఆ సమయములో కాకినాడ సభనుండి పారుతూని సత్తనారాయణ గారు పెనుగుదురు వచ్చిరి. కొంతసేపు సంచా రమైన తరువాత ఉద్రేకమునకు తావులేకుండచేసి, అందరూను మరునాడు కాకినాడలో బహిరంగ సభ జరిగివాలావాగు నిశ్చితమునకు రావలసినదని చెప్పి అందరూను మోటారు మీద సత్యాగ్రహకాలకు రాత్రి 11 గంటలకు వచ్చిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

కృష్ణాపార్వతి-దేవనాథ

ఆంధ్రదేశముందు ఆతి ప్రసిద్ధులగు మామండలము మా వెద్ద కేట్లాననను నేడే వ్రాయుడు.

కొనుడు; ధరింపుడు; ఆనందింపుడు

పెద్దాపురం శ్రీ లక్ష్మీ శిల్పు ప్యాక్టరీలో

తయారగు శిల్పుబట్టలు, చీరలు, కోటింగులు, వర్తింగులు వగైరా అతి చౌక.

చాల మన్నిక

హిందూదేశములో ప్రతిమార్కెట్టులోను మా శిల్పులు దొరుకును. కొనునప్పుడుమాత్రము మా ప్రేడుమార్కులను నీళ్లను చూచి కొనుడు. యితర ప్రేడుమార్కులను చూచి తక్కువ నాణ్యమయిన వరుకులను కొని మోసపోకుడు. శాంపిల్ను ఉచితము.

ముప్పన సోమరాజు & వీర్రాజు.

ప్రాప్రయిటర్లు, శ్రీలక్ష్మీ శిల్పుప్యాక్టరీ, పెద్దాపురం
తంజివిలాసము } (తూర్పు గోదావరి జిల్లా.)
"సిల్కుగుడ్సు" }
Silk Goods.

కావలెను

సామర్థ్యము అనుభవము గలిగిన క్యాష్ వాసింగ్ ఏకైక చాలకాలము క్రిందట స్థాపించబడి, సరిగాపనిచేయుచున్న ఇండి యన్ లెక్ ఇన్ స్ట్రూమెన్సు కంపెనీతరపున ఈవివరములలో పనిచేయుటకు:—

అనంతపురము	గుంటూరు
బరంపురం	ఒంగోలు
శ్రీకాకుళం	రాజమండ్రి
చిత్తూరు	తెనాలి
కడప	విజయనగరం

చుటుంగ పనిచేయుగలవారికి తీరికసమయములో ధనమును సంపాదించుకొనుటకు చక్కని యవకాశము.

వివరములకు:—పోస్టుబాక్సు నెం. 212 c/o ఆంధ్రపత్రిక.

ఏకైక కావలెను

41

తలసోప్ప, యిక్ష్మయంజా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటిసోప్ప మొదలగువ్యాధులకు ఒక తుణుములో పోగొట్టుగల భూతిజెందిన "జామా తైలమునకు" సమమును మందు తే కదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములకు పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అణాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు

ఇంగ్లీషుమందులు వలసరకులు సల్పారిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారస్థులు, 6కి నెం. నైసప్రనాయనిపిథి, మద్రాసు.

శ్రీ. ముక్త్యాలసంస్థానమున తయారుచేయబడిన బహు మాత్రమును, వేడినీటి ద్రవ్యము, యియ్యనీటి బోగొట్టును, నీరాత్ర మునందలకు సుశ్లేశము చేయుచున్నది. తీరికపడుటకు మంచి దాత్యమునిచ్చు, రక్తపద్ధిని తేయించు. అమృతము శేషములచే నన్ని వ్యాధుల గుదుర్చును. అనేక మంది వాడి మెచ్చి మున్నగు. సంపూర్ణవివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు. 100 ముందు 800 వరకు పుటములు వేయబడిన రకములగువు.

300 పుటములు తు 1-కి రు. 5
ఆర్డరసాయనశాల, ముక్కైల, (కృష్ణా)

రహస్యము
నా సేవించ
వచ్చును

మలయచందనము

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, కి పూటలలో గుణము కలుగును
ఈ నేడు గుణము కలుగును. మొదటి 2-4-0 దీని కనుపానం మందలైతలం కొమ్మ 2-0-0 రెండును ఖర్చులతో 2-12-0
నుధాసారము, సవానికి రాజ్యోషధము సీసా 4-0-0
గంధర్వసారము, రాయవరము, గోదారవిజ్ఞానము.

20-1

ఏషియనుఇన్నూరెన్నుకం పెనీ, లిమిటెడ్.

బొంబాయి
1910 సం॥లో స్థాపితము.

ఆంధ్రదేశమున, ప్రతిజిల్లాలోను, పట్టణములోను, సమర్థులగు ఏజెంట్లు
కావలసియున్నారు. పని గ్యారంటీ చేయువారికి మంచి కమిషను లేక
జీతము లివ్వబడును—1928-వ సంవత్సరాంతమున పాలసీదారులకు
రు. 1000 లకు రు. 300 లు లాభం పంచిపెట్టబడినది.

ప. ర. ములకువివేకానంద్ యును.

మేనేజరు—బ్రాంచి గుంటూరు లేక విజయనగరం.

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పీ. పీ. లు పంపుట సామ్యు వసూలు
చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు కిరీ రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు
నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజెంట్లుగా నేర్పరిచినాము. అంగ్రేజీ
పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజెంట్లకు వ్రాసి పత్రములు వగైరాలు తెప్పించుకొనవచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్దారు	24-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక ఆరుమాసములకు	14-4-0	కల్దారు	12-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక మూడుమాసములకు	7-7-0	కల్దారు	6-4-0
ఆంధ్రదినపత్రిక మాసమునకు	2-9-0	కల్దారు	2-2-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	కల్దారు	4-0-0

క్రొత్త సంవత్సరాదినందికలు

దినపత్రిక చందాదారులకు	1-0-0	చందాదారులు కానివారికి	2-0-0	సంచికల సంపుటకు
వారపత్రిక	1-4-0	పాఠశాలచిరు సంచిక 1-కి	1-0-0	తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకళాది
విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	7-2-0	కల్దారు	6-0-0
అర్ధసంవత్సరచందా	3-9-0	కల్దారు	3-0-0
విడిపత్రిక	0-12-0	కల్దారు	0-10-0

భారతి వెనుకటి నాలుగు సంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు) క్యాబిన్లో టైండు విక్రయమునకు సిద్ధ
ముగ నున్నవి. కిక్కిరి-క్కిరి సంపుటము (రెండుభాగములు) వెల రు. 9-0-0. పీ. పీ. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:—నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., 586, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెలను
మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీనుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి
యితర రకములను ముట్టరు.

130

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

పరస్పరతీపవర్తెస్ రాజమండ్రి

అన్ని విధములగు అచ్చు పనులు, బైండుపనులు చేయబడును.

AMRUTANJAN DEPOT
Price Annas 10 only.
MADRAS & BOMBAY.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరువేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు సెగరోగములను నివారించి మూత్రజ
విడుచునపుడు గలుగు పోటు, మంట, చురుకును యింక 3
వారము పిచ్చికారిలతోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక కుదుర్చును
సీసా 1-3 రు 2-0-0.

మూర్ఖరిష్టము

(2) ఈమందు రొట్టువంటి మూర్ఖత్వము రొట్టు పం
త్వరములనుండియున్న మూర్ఖుల నెనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును,
వెలకు పరిపూర్ణముండు రు 2-0-0.

పొడలకు తెలము

(3) ఈ తెలము తెల్లపొడలనే గాక యితరవిధములైన
పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తొమ, గడ్డి, కర్పాశి
మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మ
మును నాశనమునకు చేరుదును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0.

“గుంటూరు జిల్లాకు యేజెంట్లు:—

తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు,”

ఏజెంట్లు కావలెను.

131

రాజమోహన హేరాయిలు

శ్రేష్ఠమయిన సువాసనగల తలనూనె

తలనొప్పి, మాడుపోటు, చుండు
ఆకాలముగా వెంట్రుకలు పెరయుట
కిర్రోజేడి, మొదలగువాటిని వారింది
మొదడుకు చల్లదనమును, బుడి బు
మును, కలిగించి వెంట్రుకలును నల్ల
వరిచి వృద్ధిచేయును.
1 సీసా రు 1. 3 సీసాలు రు 2-10-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వి. పి. ఖర్చులు, అయ్యర్వనపూజం, పెరిదేవి, వెల్లూరు జిల్లా

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహం వరున్

మ్యాన్ ఫ్యాక్చరింగ్ జ్యూలర్ ను

డయిమండుమచ్చెంటు, కమిషను యేజెంట్లు,

అందు శెట్టర్.

మేనేజరు

8 కాళి శెట్టివీధి

ఏమ్. పత్తనారాయణాచారి

మదరాసు.

ఆంధ్రవేషవిల్లు - శ్రీవేంకటగిరి కుమారరాజుగారు ప్రారంభింపజరుపుట

విల్లు

శ్రీ జవహర్లాల్ నెహ్రూగారి అరెస్టు

ఏలూరు 16 ఏప్రిల్:—భారత కాంగ్రెసు సభ అధ్యక్షులగు శ్రీ జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు అరెస్టు కాబడి కేంద్రపాలకుల వార్త నిన్న దినమున సందర్భము ప్రతికూలంగానే తెలిసి బహుశా ఇతర పురమంతట వ్యాపించింది. బహుశా మునిషియమైనది. పారతంత్ర్యములు జనప్రభుత్వం సాగినది. ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగాడి గుర్తు మెంతు వారింకను నేమి యుగద్రవముల కలిగించుకోయని విచారించ సాగిరి.

సాయంకాలము కాంగ్రెసు వాలంటీయరులు కాంగ్రెసు అధిమానులు నర్తకులు తదితరులుగూడి స్వరాజ్య బంధాలతో దేశీయీకర్తలనలంబాడుచు పురమంతయు నూరేగి 5-30 గంటలకు పురమందరమును చేరిరి.

క్రియత యం రంగయ్య యల్. యం. యస్. గారి అధ్యక్షత క్రింద గొప్ప బహిరంగసభ సమావేశము గావించ బడినది. రహస్యము రెండువేలకు పైగా ప్రేక్షకులు నాయకుల వాక్యముల వినవచ్చియుండిరి క్రియత రంగయ్యగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసమున శ్రీ జవహర్లాల్ నెహ్రూగారి జీవిత చరిత్రమును క్లుప్తముగా వివరించి వారు ఉప్పుకట్టుచున్న ఢిక్కరించి శ్రీకృష్ణజన్మస్థానముల నలంకరించినందులకు నభినందించిరి.

దేందులూరుగ్రామ వాస్తవ్యులును క్రిందటి సంక్రాంతి దినమున యేలూరునుండి బయలుదేరి లవణసత్యాగ్రహము జేయుటకై మెట్టపాలెమునకు వెళ్లిన వాలంటీరు దండెలో నొకరును నగు క్రియత పైడిపాటి వెంకట నారాయణగారు మాట్లాడుచు తమ తమ నాయకులగు క్రియత దండె గారా యజరాజు గారి ఆజ్ఞపై యింటికి వచ్చితిమనియు మెట్టపాలెములో ఉప్పుసత్యాగ్రహము నిర్వహింప ముగ జరుగుచున్న దనియు పోలీసువారు పట్టు యుద్ధోల్లసలు యంతవరకు తమ ప్రయత్నముల కంతరాయములు కలిగించుట లేదనియు భీమవరమునకు 8 మైళ్ల దూరములో ఉప్పు స్వభావసిద్ధముగ దానియంతట పండుచున్నదని గుర్తించి అచటికి కొంత వాలంటీరుదండె క్రియత నారాయణగారి, నాయకత్వమున వెళ్లెననియు పోలీసు వారు వాలంటీరు దండె బెడలటకుమున్నే అచటికి పోయి ఆ ఉప్పుపై మునుగుపి పై తొక్కి ద్వంసము చేసి వేసిరి నియు అంతటి పనిని పోలీసువారు చేసినను మాదండునకు ఆ సమీపములోనే 5 బస్తాల ఉప్పువారికిననియు, దానిని భీమవరముకెచ్చి భద్రము చేసెననియు, కొంత ఉప్పును బహిరంగముగ ప్రదర్శింపదలచి ఒక పడవలో బుట్టెడు తీసికొని కొందరు వాలంటీరులతో

నారాయణరాజుగారు రెండు ప్రవేశింపగా పోలీసువారు లోపల ప్రవేశించి బుట్టలలోని పోషోయిరనియు, వాలంటీరులందరు సుపైల్లలో కొంత ఉప్పును కట్టుకొని, దాని నివ్వకుని నిరాకరించెననియు, ఇనపైక్తురుగా రెండు బరిమాతీరిగాని లాభము లేకపోయినననియు, అంతట వారు బుట్టలలోని ఉప్పును చిందరవందర గాతించి, వాలంటీరులకు జోలికివారయే వెడలిపోయెననియు వుడిచిరి.

వెంకటనారాయణగారింకను మాట్లాడుచు తమిళుడాయుధముండి సమానాను మాపించుచుంటినిని కొంతయుప్పును తీసి కనుబరచిరి. ఇది స్వరాజ్య ఉప్పుఅనియు, సర్వస్వాతం క్రయమున కియ్యది ప్రభువు విహ్నయనియు నుడువుచు, చిన్న చిన్న కవరలలో అమ్మకమునకు సిద్ధుచేయుబడిన ఉప్పు ప్యాకెట్టులను కొని ధన్యులుకండిని వారు హెచ్చరించిరి.

తరువాత వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిగారు, జవాబు అప్పారావుగారు, రుగ్గి మంగటి బాపిసీడుగారు, సత్తెరాజు శ్యామలాంబగారు, హెబ్బా రామారావుగారు ఉప్పు సత్యాగ్రహ తత్వమునుగూర్చి యుపన్యసింపుచు ప్రేక్షకులను వాలంటీరులుగా చేరి యాయుధ్యమును విజయవంతము గావించవలయునని హెచ్చరించిరి.

తరువరి ఉప్పుప్యాకెట్టులు వేలమువేయబడెను. రహస్యము 50 ప్యాకెట్టులకుపైగా హెచ్చుమొత్తములకు ప్రముఖులు పాటపాడికొనిరి. ఇటుల కొన్నవారిలో శ్రీ కల్లాప్రగడ నరసింహారావు బి. ఎ. బి. యల్, గారు ముఖ్యముగ నభినందనములకు పాత్రులు.

నేటిదినమున శ్రీ సత్తెరాజు శ్యామలాంబగారు ఉప్పు ప్యాకెట్టుల నింటింటికి తీసికొనివెళ్లి అమ్మచున్నారు.

(ఒక విలేఖరి)

ఉయ్యూరు

ఈ నెల 10 వ తేదీన వెజనాడనుండి యీవూరు చేరిన దళము నీబడియెదురు మంది బలముకలది. ఆంధ్రసేనా కోటగిరి వెంకట కృష్ణారావు బహద్రుగారు సేనానిగనుండి కట్టుదిట్టములతో సేనను నడపుచుండిరి. ఉయ్యూరు గ్రామవాసులు ఆత్మరక్షాసాముతో బ్యాండు మేళములతోను రెండువందల జనులు ఎదురేగి స్వాగత మొసంగి ఉర్రేగించి గ్రామముధ్వజాన సభ జరిపిరి. సభిజలకు ఉండ్రేము కల్లునట్లు సేనానిగారుపన్యసించిరి. కచ్చునప్పుడు మెలులోనన్న గండిగుంబ గ్రామములో సేనాని గారుపన్యసించగా పట్టూరు శాంతిస్థులగు అను ఒక దేశభక్తురాలు మాడు సరసము విలువ గల బంగారు గాజుల దానము జేసెను. ఇది తిక్కిన దానములకంటె ప్రశంసనీయుము.

(ఒకవిలేఖరి)

నెల్లూరు ఉప్పుసత్యాగ్రహం

మైపాడు

18-4-30 తేదీన ప్రాతఃకాలమున 20 మంది వాలంటీరు వుప్పుసత్యాగ్రహము చేసిరి. ఆదివసమున ప్రాతఃకాలమున బారులుతీరి పురమంతయు భజనలతో తిరిగిరి. పురవాసులు శాంతిస్థైర్యమును సమూహ మారుతుంటుం బ ముల వారు హోరతులతోను, అత్తలతోను అశీర్వాదించిరి. అచటనుండి సమాద్రతీగమునకు 1 లేబూరు సుబ్బరామిరెడ్డి వీరు కొన్ని దినములు జిల్లాకాంగ్రెస్ సంఘాధ్యక్షుడగును అత్యుండియా కాంగ్రెస్ కమిటీ మెంబరుగను వుండిరి. వీరి నాయకత్వమున క్రియతలు మేళమారి వీరరామన రెడ్డిగారు (2) పుదురి చెంగారెడ్డి (3) వేల్బడి సాహెబు (4) నూది ఆదినారాయణయ్య (5) ఫల్గుం బాని రెడ్డి వీరిది మైపాడు (6) వేల్ చినిగీమ సాహెబు కనుకూరు వెంకటరెడ్డి గద్దెటి వీరసబ్బయ్యారం అద్దంకి శంకరయ్య దేవరం శేషారెడ్డి కొనలూరు సుందర మయ్య కొడవలూరు బలరామయ్య యిప్పా, వెంకటరెడ్డి కందుకూరి ఆదినారాయణయ్య పర్యతరెడ్డి శేషారెడ్డి చైనా శేషయ్య కొవ్వోలు సుబ్బరామిరెడ్డి వీరరెడ్డి వెంకరెడ్డి వూడి సుందరరామరెడ్డి సముద్ర తీరమునకుపోయిరి. వుండలతో వీరు తీసికొనివచ్చి కాచి ఉప్పును తయారుచేసిరి. తీసిన ఉప్పును వేలం నేయగా రూ 250 యిమ్ముటయూపై రూపాయలకు విక్రయించిరి. పై శాంతి సేనలో యిద్దరు మహ్మదీయులు కలరు. వీరివలన హిందూ మహమ్మదీయులు యీ వుద్ద్యమములో ప్రవేశించిరి. హోరతుల సమయమున హోరతుల నొసంగుట యే కాక మైపాడు గ్రామములోని పట్నం వారి కుటుంబములో తండ్రి కొలారెడ్డిగారును వారి కుమార్తె సుబ్బరామిరెడ్డి గారును వయస్సు 24 సం॥ బాలికరెడ్డి వయస్సు 21 తండ్రికుమార్తె శాంతిస్థైర్యముగా చేరిరి. తల్లి యొక్క పుత్రసాము చెప్ప నలవికాదు. వారితోకూడా కొంత ధాన్యముకూడా అర్పించిరి.

కొరుటూరు

పై గ్రామములో గండనరపు మామూరెడ్డిగారును వారి సతిసమేతముగా శాంతిస్థైర్యములో చేరుతూ కొరకద్రవ్యమును ధాన్యమును వోసగిరి.

పోలీసువారు మువ్వటి డ్రెస్సులతో వుండుట

మైపాడులో వుప్పుసత్యాగ్రహ సమయమున మువ్వటి డ్రెస్సులతో పోలీసువారు చూపుచున్నారు. అధికారుల లెక్కనను అధికార వేషముతోగాని, పోలీసువారు వారికి నిర్మితమైన వేషముతోగాని రావడములేదు. ప్రజలతోపాటు చూచుచున్నారని అధికారులకు కానలిన వస్తునామాగ్ని రోమియు మైపాడులో చిక్కలేదు.

(స్వకీయవిలేఖరి)

కలకత్తాలోను కరాచీలోను అల్లరులనుగూర్చి మహాత్ముని ప్రకటన

“ఇట్టి దౌర్జన్యములు సత్యాగ్రహోద్యమమునకు
సప్తకరములనుట కెట్టి సంశయమును లేదుగాని
సత్యాగ్రహము నెంతమాత్రము నిరసించునోదదు”

నవసారి, ఏప్రిల్ 17:—కలకత్తాలోను కరాచీలోను
అల్లరులు జరిగినవి నాకు తెలిసినవిగాని యిట్టి చార్జుల
లో అతిశయోక్తులును అసత్యములును మిక్కిలి హెచ్చుగానుం
డునుగాన ప్రస్తుతము నేను పూర్తిగా నమ్మువలసివచ్చినది. దౌర్జ
న్యము మిక్కిలి కొద్దిగానే జరిగిననుగూడ నిట్టి దౌర్జన్యములు
సత్యాగ్రహోద్యమమునకు సప్తకరములనుట కెట్టిసంశయమును
లేదుగాని సత్యాగ్రహము నెంతమాత్రమును నిరసించునోదదు.
విరమింపగూడదు. ఇట్టిదౌర్జన్యములను
ప్రభుత్వమువారు మాత్రమేగాక ప్రజలుగూడ చేయవలసిన
భించినచో సత్యాగ్రహ దళములు యీ రెండువిధములగు దౌర్జ
న్యములను గూడ ప్రతిఘటించవలసియే యుండును. ఇది చాల
దుర్ఘటమైన పనియే యైనను దానిని జేసియే తీరవలెను. గత్యో
తర మెంతమాత్రమును లేదు. “ప్రజలలో కొందరు యెఱుఁగినైని
దౌర్జన్యము నొనరించుట గూడ సంభవమే”
అని నేను సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింప
బోవునపుడే తెలిపితిని. అటులే యిప్పుడు జరిగియున్నది.
ఇది నాకు పసియే తమకు గుఱు యుద్ధమునకు హాకర
మగుటచే దీనినిన నాకధికముగ సంభాషించు కడగజునదు.
గాని యిట్టిదౌర్జన్యము కలుగుటకు ప్రభుత్వమువారు
భాగ్యులని నేను చెప్పకతప్పదు. బహిరంగ నిభులనుఉరే
గింపులను పూర్తిగా నిలిపివేయుటవలన ప్రజలలో దౌర్జన్యము
కలుగకమానదు. అహింసావ్రత పరాయణులని నిఖ్యాతిగన్న నా
యకులందరిని ప్రత్యేకముగా ఏదొరతనమువారు కొలకొల్పి
ములకు పంపిరి. ఈ నాయకులందఱును మిక్కిలి అధికముగ పలుకు
బడి కలిగినవారే. అన్ని దేశములలోనుగూడ ప్రజలలో కొందరు
ఉద్రేకస్వభావు లుండుట సహజము. ఇట్టి దౌర్జన్యాలను అట్టి
తీవ్ర స్వభావులు దౌర్జన్యమునకు గడంగకుండుట గొప్ప అడ్డు
తమయగును అని మహాత్ముడు ప్రకటించెను. (అ. ప్రె.)

నిజమేమనగా దొరతనమువారు కాంక్షిని కోరుటలేదు.

గుజరాతులో కిరాతకములగు దురాగతములు

గుజరాతులో మాటమూలమున్న ధోరీతులను పిల్చంగ
ప్రాంతమునను అహింసావ్రత పరాయణులగుటచే ఆర్థికతగ
మొనరించుకొన పిలువేదని కాంతిసైనికులపట్ల నోటనున్నరింప
పిలువేనట్టియు కేవలము నీతిభావ్యములయినట్టియు దురాగత
ములొనరింపబడెను. వలంబడియు తరువడికల్గిపోవన్న ఉప్పును
పలకపోవుటయొక్కటియే వారుచేసిన మహాపరాధము.

ఇతర దేశములలోగూడ పోలీసువారిటుల

చేయుదురా ?

ఇతర దేశములలో ప్రజలవేషమునందున్న నస్తువులను, అవి
అపాయకరమునగునయినయడల తప్ప- పోలీసువారిటుల బలం
తముగా లాగుకొనుటకు నాగరకలకలయే ప్రభుత్వమైన నధికా
రమిచ్చినచో లేదో నాకు సరిగాతెలియదు. నునదేశమునందు
ఉప్పుచట్టము అట్టి అధికారము నిచ్చెనని నే నెఱుఁగుదును. ఒక
కిరాతకమైన పనిని చట్ట మనుమరించినంతమాత్రమున అది కిరాత
కత్వము తొలగదనియెడు నావాదమున కిది మరియొక నిదర్శన
మె యగుచున్నది. నిరంకుశుల మాత్రమే తీర్మానించుచున్నాగా
గుహంగములలోను మర్కటములలోను దాడులకొల్పించుట
సలుపుట కేవలము దుష్కారము.

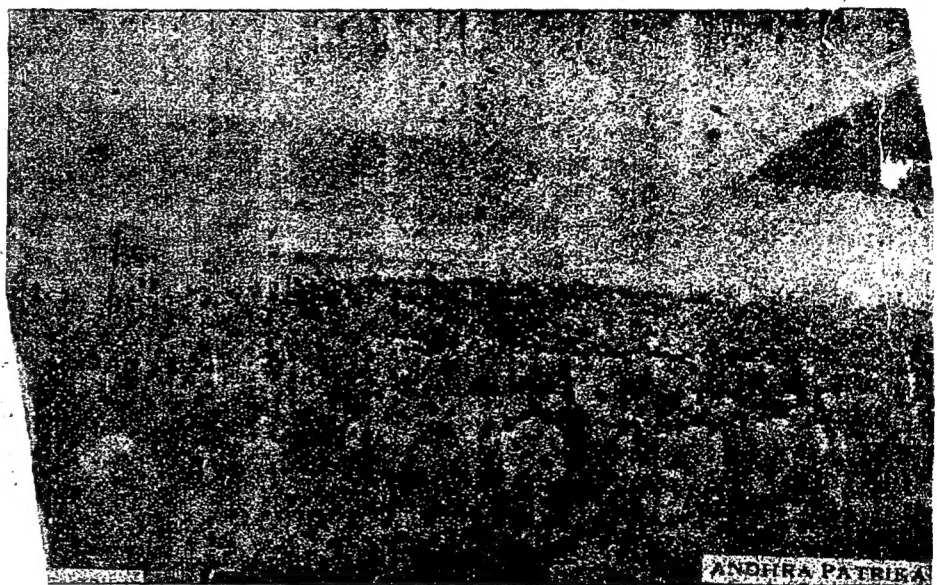
జయరామదాసుగారికి గుండుచెట్టు తగులుట

కరాచీలో జయరామదాసుగారికి గుండుచెట్టు తగిలిన
నని తెలిసినది. ఆ చెట్టు యితరులకెవరికిని తగిలకుండ జయరా
మదాసుగారికి తగిలినందులకు నేను చాల సంతోషించుచున్నా
ను. భారత దేశమునందు శిక్షానామక దగిన ఉత్తములలో జ
యరామదాసుగారికొకరు. అతడు ప్రజల ఉద్రేకమును చల్ల
దృటకే అనువులలోనికేగెను. గానికానిని దౌర్జన్యమునకు పురి
కొల్పుటకుకాదు. నిరపరాధులనువారికైతమును ప్రహరింప
జేయుటవలన ధర్మి తము నూలలో ప్రముఖుడే
నేలగుగాని దేశీయులు మిక్కిలి హెచ్చుగా సత్యాగ్రహమునకు
పాల్గొనినచోగాని యిట్టి సాధుజనుల కక్షను అధికముగా ప్ర
సహించు.

విశాఖపట్నం శాసనోల్లంఘనము

నాయకు లగు తెన్నేటి విశ్వనాథం, రామచంద్రశాస్త్రిగార్ల వెనుక పోలీసువారు సిద్ధముగ
నిలిచియున్నారు. ఉప్పుతయారు కాగానే బలవంతముగ మీదడ్డపడి లాగికొనిరి. (డా॥ మల్లిక్)

విశాఖపట్నంలో ఉప్పుచట్టము నుల్లంఘించుట-సముద్రతీరమున సమావేశమయిన జనసమూహము.
(పు. అప్పలస్వామి)

అహింసానిరతులు గానివారికి హెచ్చరిక

“మీరు అహింసావ్రతము ననుష్ఠింపజాలని
చో మీరు ఉద్రేకము నడుచుకొనజాలనిచో మీరు
దురముగా తొలగిపోండు. సత్యాగ్రహము సరిగా
కొనసాగుటకు దౌర్జన్యములవలన నిరోధము కలు
గును గాన అట్టి నిరోధమును మీరు కలిగింకుడు
మీరిట్టి నిరోధములను కలిగించుచున్నచో స్వరా
జ్యము లభించుటకు ప్రబలముగ సంతరాయము
కలుగును.

“నా సందేశములు ప్రజలకి హెచ్చుకాలము
అందజాలవనిగూడ నే నెరుగుదును”

నాకుగల సాధనములన్నియును గూడ విధ్వ
స్త మొనరింప బడును గాని నా యుద్ధమమునందు
నాకు గల దృఢవిశ్వాసమును మాత్రము వారు తొ
లగింపజాలరు. ఇప్పుడు ఘూర్జరాచ రాష్ట్రములలో
మన కనుండునుట జరుగుచున్న సమష్టి సత్యాగ్ర
హమున అస్త్రీ బాలవృద్ధులు స్వేచ్ఛగా పాల్గొను
చుచున్నారు. ఇట్టి మహోద్యమమును నడిపించువా
డు భగవంతుడేగాని నాబోటి మానవులు కారు. ఎవ
రి నాయకత్వమును ప్రోత్సహమునుగూడ నవసర
ము లేకుండనే ప్రజలందఱును సత్యాగ్రహ మొన
రించుచున్నారు. గుజరాతులో జరుగుచున్నటులే

యితర రాష్ట్రములందుగూడ జరుగుచున్నచో సత్యా
గ్రహోద్యమము ప్రజలవశమైన వనుటయే నిశ్చ
యము.

“దేశమునందచటనచట నేనో కొన్ని ఎవరో
కొద్దిమందివలన దౌర్జన్యములు జరిగినను
మొత్తముమీద కొలదిప్రజలు అహింసానిరతులు
గానే యుండిరి”

అనియే చివరకు ప్రపంచము తీర్పుచెప్పగల
దను గట్టినమ్మకము నా కిప్పటికిని కలదు. నగరము
లలో జరిగెడు చర్చలు మనకిప్పుడు ముఖ్యములు
కావు. గ్రామములలో జరిగెడు కార్యములవలననే
యీసారి సమరఫలితము తేలగలదు.” అని మహా
త్ముడు ప్రకటించెను. (అ. ప్రె.)

మహర్షి సాంబమూర్తిగారు స్వరాజ్య లవణమును పంపుట

శ్రీయుత పాలకోడేటి సూర్యప్రకాశ రావుగారు
దయతో మా కార్యాలయమునకు ప్రసాదించుట

మహర్షి సాంబమూర్తిగారు కాకినాడలో తయారుచేసిన
ఉప్పును నేడు (17-వ తేది) శ్రీయుత పాలకోడేటి సూర్యప్ర
కాశ రావుగారు మా కార్యాలయమునకు వచ్చి దయతో మా
కొరంగిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య సంపాదకవర్గము